

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๒

เล่ม ๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช **สำราญราษฎร์**

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๓๙๔ • ๐๒ ๒๒๒ ๔๓๗/๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๖ • ๐๒ ๒๒๔ ๖๔๔๗

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ห้ามซ้ำ คัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

คณะผู้เขียน

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ทัศนีย์ ล้วนสละ ศศ.บ.

สุมาลี มีปลอด ศศ.บ. (เกียรตินิยม)

คณะบรรณาธิการ

ปัทมา จันทร์จำ ศศ.บ.

สรวงสมร ใจเที่ยง ศศ.บ. (เกียรตินิยม)

ISBN 978-974-18-6208-5

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

• หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๑ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๓ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๑สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๒สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๓สุระ ดามาพงษ์ และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๕ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๖ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๑ สมัยสุโขทัยและอยุธยา.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๒ สมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....เสนีย์ วิลาวรรณและคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัติวรรณคดีไทย ๓ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง-ปัจจุบัน.....เสนีย์ วิลาวรรณและคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๑.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทยม. ๔-๖เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ นี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี และด้านทักษะและกระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้ ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ นี้แนะนำเนื้อหาแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD) เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้ และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ นี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้.....๑	
๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....๒	
๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้๕	
๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD).....๗	
๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล.....๒๐	
๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้.....๒๓	
๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้.....๒๔	
ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้.....๒๕	
แผนปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน.....๒๖	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม.....๓๐	
★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....๓๐	
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....๓๑	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม.....๓๔	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม.....๔๐	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก.....๔๕	
★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....๔๕	
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....๔๖	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การอ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์	
ตอน นารายณ์ปราบนนทก.....๔๘	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ กลอนบทละคร.....๕๔	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ คำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น.....๖๐	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร.....๖๕	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การแสดงความคิดเห็น.....๗๐	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สิลาจาริก หลักที่ ๑.....๗๕	
★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....๗๕	
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....๗๖	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การอ่านสิลาจาริก หลักที่ ๑.....๗๘	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ การอ่านสรุปความ.....๘๔	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ อักษรพ่อนุนรามคำแหง.....๘๘	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑.....	๕๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ (ต่อ).....	๕๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณาสัตว์ในป่า.....	๑๐๔
★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๑๐๔
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	๑๐๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ การอ่านกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	
ตอน พรรณาสัตว์ในป่า.....	๑๐๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ การอ่านทำนองเสนาะ.....	๑๑๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ กาพย์ห่อโคลง.....	๑๒๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ การพิจารณาคูณค่ากาพย์ห่อโคลง.....	๑๒๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ การพิจารณาคูณค่ากาพย์ห่อโคลง (ต่อ).....	๑๒๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร.....๑๓๔

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๑๓๔
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	๑๓๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร	
เรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง.....	๑๓๘
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ พระมหาวิรภัยตรีศรีสุริโยทัย.....	๑๔๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ การพิจารณาคูณค่าโคลงภาพ.....	๑๔๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร	
เรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต.....	๑๕๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ การพิจารณาคูณค่าโคลงภาพ.....	๑๕๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก.....๑๖๒

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๑๖๒
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	๑๖๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา.....	๑๖๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก.....	๑๗๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ บทเสภา.....	๑๗๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การพิจารณาคูณค่าบทเสภา.....	๑๗๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.....๑๘๔

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....๑๘๔

★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....๑๘๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ การอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์.....๑๘๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ การอ่านโคลงสุภาษิตนฤทมนการ.....๑๙๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ การอ่านโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณ์.....๒๐๐

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....๒๐๖

ตอนที่ ๓.๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....๒๐๗

ตอนที่ ๓.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงงาน และแฟ้มสะสมผลงาน.....๒๑๒

ตอนที่ ๓.๓ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้

รายชั่วโมง.....๒๒๑

ตอนที่ ๓.๔ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้.....๒๒๓

ตอนที่ ๓.๕ แบบทดสอบปลายภาคเรียน.....๒๕๑

ตอนที่ ๓.๖ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน.....๒๖๖

ตอนที่ ๑

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๗ หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลปจารึก หลักที่ ๑
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิศวกรรมาและสามัคคีเสวก
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ให้ละเอียด เพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

๑. **ผังมโนทัศน์ เป้าหมายการเรียนรู้ และขอบข่ายภาระงาน** แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทักษะและกระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

๒. **กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวความคิด Backward Design** (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๓ ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

๓. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

๓.๑ ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม เวลา ๒ ชั่วโมง

๓.๒ สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

๓.๓ ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

๓.๔ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน ภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะและกระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

๓.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การประเมินพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๖ สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

๓.๖ แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา และการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

๓.๗ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๓.๘ กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี ๒ ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

๓.๙ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครื่องฉายอินเทอร์เนต วิดีทัศน์ ปรากฏ์ชาวบ้าน

๓.๑๐ บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาละอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

๑) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๒) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๓) โครงการงาน (Project Work)

๔) แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

๕) ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

๖) รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

Backward Design

๗) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

๘) แบบทดสอบปลายภาคเรียน

๙) ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียนและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้สามารถใช้คู่กับแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ซึ่งทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ที่กิจกรรมนั้นมีจุดมุ่งหมายและจุดเน้นที่แตกต่างกันตามลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และจุดเน้นของหลักสูตร ดังนั้นสัญลักษณ์จึงเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนที่จะศึกษาหาความรู้ตามรายละเอียดของกิจกรรม สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ได้กำหนดไว้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

สัญลักษณ์หลักของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางภาษาต่อไป

ทักษะการฟังและการดู เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการฟังและการดูต่าง ๆ

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการอ่าน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการอ่านประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนประเภทต่าง ๆ

สัญลักษณ์เสริมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด เพื่อเพิ่มพูนทักษะการคิดด้านต่าง ๆ ของตนเอง

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะ ไปประยุกต์ใช้หรือใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงของชีวิตประจำวัน

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ ไปปฏิบัติเพื่อให้ตระหนักในการทำประโยชน์ให้สังคม

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และคิดค้นนวัตกรรม

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์
หาสาเหตุ หาผลลัพธ์ ฝึกความเป็นผู้รอบรู้

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้
ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อ
การพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริม เพื่อให้
เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD)

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อ
ให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้
ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว
ในอดีตการออกแบบการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผน
การจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการ
เรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถ
เรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึง
เป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละ
บุคคล

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาว
อเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design
อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ
นักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) เมื่อกำหนด

ความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิดของ Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธี Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

๑. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

๒. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น

การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับ จะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ ๑ ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่า สาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกัด แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญ เป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

๑. ระดับกว้าง (Broad Concept)

๒. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- การอ่านเป็นการฝึกทักษะการออกเสียง
- การวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมต้องมีความรู้เรื่ององค์ประกอบของงานประพันธ์

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- การอ่านที่ดีผู้อ่านจะต้องออกเสียงคำให้ถูกต้อง เข้าใจคำศัพท์ จับใจความสำคัญ และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

- การวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมจะพิจารณาจากองค์ประกอบด้านรูปแบบเนื้อหา และภาษา

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

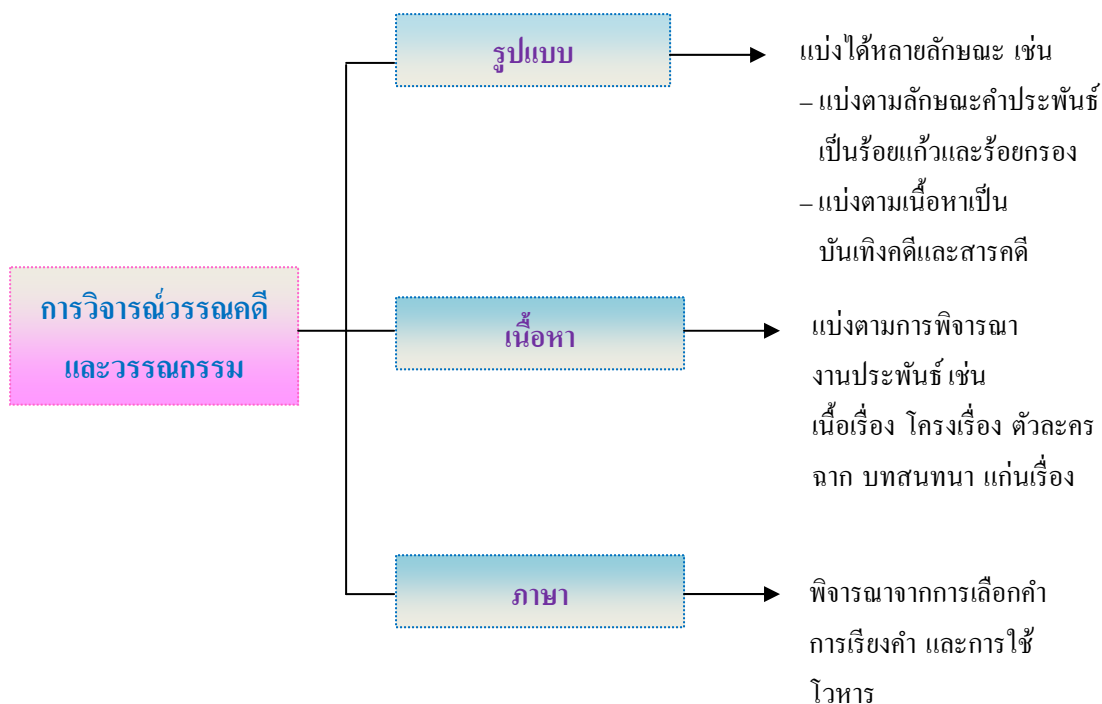
๑. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

๒. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

๓. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

๔. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่งคือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่าง การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม: การวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมพิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ด้าน คือ รูปแบบ เนื้อหา ภาษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะและวิธีพิจารณาที่แตกต่างกันไป

๕. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด ควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

๖. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการจัดกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่าง การเขียนสาระสำคัญ เรื่อง ประโยค

ประโยค	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
มีประธาน	✓	–
มีกริยา	✓	–
มีกรรม	–	✓
มีส่วนขยายประธาน	–	✓
มีส่วนขยายกริยา	–	✓
มีส่วนขยายกรรม	–	✓

สาระสำคัญของประโยค: ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ ประธานและกริยา สำหรับกรรมและส่วนขยายต่าง ๆ จะมีหรือไม่ก็ได้

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว
- ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของ Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกิดล่วงหน้าว่าครูควรที่จะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงาน จะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรม ที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อนักเรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือ ที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้ เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง บทเสภา รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน ดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ บทเสภา

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทเสภา	๑. ฟังอ่านบทเสภาเป็นทำนองธรรมดาและทำนองเสนาะ ๒. ท่องจำคำประพันธ์ประเภทบทเสภา ๔. แต่งบทเสภา ๕. ทำใบงาน	๑. ชักถาม ๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็น ๓. ฟังอ่านออกเสียง	๑. แบบชักถาม ๒. ตรวจสอบผลงาน ๓. แบบทดสอบการอ่านออกเสียงร้อยกรอง ๔. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง ๕. แบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง ๖. แบบประเมินการแต่งคำประพันธ์	๑. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ ๒. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ ๓. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ	๑. ฟังอ่านบทเสภาเป็นทำนองธรรมดาและทำนองเสนาะ ๒. ศึกษารูปแบบสัมผัสบังคับของคำประพันธ์ประเภทบทเสภา ๓. แต่งบทร้อยกรองประเภทบทเสภา ๔. ท่องจำคำประพันธ์ประเภทบทเสภา	๑. แดงบันทึกเสียง ๒. ตัวอย่างบทร้อยกรอง ๓. แบบทดสอบการอ่านออกเสียงร้อยกรอง ๔. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง ๕. แบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง ๖. แบบประเมินการแต่งคำประพันธ์

ความเข้าใจที่ทงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ ๖ ประการ ได้แก่

๑. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ

๒. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง

๓. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และคล่องแคล่ว

๔. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่นำเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

๕. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

๖. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถของนักเรียนในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกที่จะรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถของนักเรียนในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงคุณธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของนักเรียนในด้านการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความ

ขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถของนักเรียนในการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ๖ ประการ ตามแนวคิดของ Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design ในขั้นที่ ๒ นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

– ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดภายหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิดของ Backward Design นั้น วิกินัสและแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ นั่นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้ผู้ทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจของนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจัย (Explore) ในประเด็น ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ สร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและเจตคติที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
๑. _____ ๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. _____ ๒. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. _____ ๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ _____ ๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____ ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____	
๓. สิ่งที่มีผู้ประเมิน ๓.๑ _____ ๓.๒ _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแบบ Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงได้โดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ... (ระบุกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วย

ด้านความรู้ (Knowledge: K)

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A)

ด้านทักษะและกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูเขียนโดยนำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล มาเขียนในขั้นการจัดการเรียนรู้ โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใน **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้** จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนานในองค์รวมอย่างเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้** จึงได้นำเสนอทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning–BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning–PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาค้างต่อไปสำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวาบนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการ จัดสถานการณ์และบรรยากาศ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกัน ทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด ๖ ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถ ของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จาก การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำ ความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และ ตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริม ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหา คำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียน ได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ จัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดย นำเสนอเป็นภาพหรือเป็นแผนผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการ จัดกิจกรรมหรือจัด ประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติ ใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของ บุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริง มาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไป เล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ และเน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การรู้อะไรอย่างอื่นต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ ๑ การอ่าน								สาระที่ ๒ การเขียน								สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด						สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย					สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม					
	มฐ. ท ๑.๑								มฐ. ท ๒.๑								มฐ. ท ๓.๑						มฐ. ท ๔.๑					มฐ. ท ๕.๑					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ วรรณคดีและวรรณกรรม		✓		✓			✓																								✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก	✓	✓		✓			✓																					✓	✓	✓	✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลาจารึก หลักที่ ๑	✓	✓		✓	✓		✓																					✓	✓	✓	✓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาส ธารทองแดง ตอน พรณนา สัตว์ในป่า	✓	✓		✓			✓																					✓	✓	✓	✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร	✓	✓	✓	✓	✓		✓																					✓	✓		✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา และสามัคคีเสวก	✓	✓		✓		✓	✓																					✓	✓	✓	✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	✓	✓	✓			✓	✓	✓																				✓	✓	✓	✓	✓	

๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ จำนวนชั่วโมง
แผนปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม	๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก	๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	ศิลาจารึก หลักที่ ๑	๑๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า	๑๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	โคลงภาพพระราชพงศาวดาร	๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิศวกรรมาและสามัคคีเสวก	๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	โคลงสุภายิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๕
ทดสอบปลายภาคเรียน		๑
รวม		๖๐

ตอนที่ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

๑. สาระสำคัญ

การปฐมนิเทศเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการตกลงกันในเบื้องต้นก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน ทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนดียิ่งขึ้น ได้รู้ถึงความต้องการ ความรู้สึก และเจตคติที่มีต่อวิชาที่เรียน ในขณะเดียวกันนักเรียนก็จะได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้นักเรียน คลายความวิตกกังวล สามารถเรียนได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จบรรลุ เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

—

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลงและแนวทางในการเรียนวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง (K)
๒. มีทักษะและนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (P)
๓. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. สังเกตการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายด้วยความกระตือรือร้น และความขยันหมั่นเพียร ๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบประเมิน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	๑. สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติ กิจกรรม ๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบ ประเมินด้านทักษะและ กระบวนการ

๕. สารการเรียนรู้

๑. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๒. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๓. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้
๔. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒
๕. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒
๖. โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง อ่าน เขียน คำศัพท์ที่เกี่ยวกับภาษาไทย

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑

๑. ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองที่ละกลุ่มตัวอักษรหรือตามหมายเลขประจำตัวหรือตามแถวที่นั่งตามความเหมาะสม
๒. ครูถามคำถาม ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นตามประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนคิดว่าทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาภาษาไทย
 - ๒) วิชาภาษาไทยมีความสำคัญหรือจำเป็นต่อเราหรือไม่ อย่างไร
๓. ครูสรุปความรู้แล้วแนะนำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ และอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
 - ๑) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒
 - ๒) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒
 - ๓) โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒
๒. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ว่ามีเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้อะไรบ้าง เช่น
 - ครูบรรยายให้ฟัง
 - การนำเรื่องราว บทความ ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ ให้อ่าน แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นและหาข้อสรุป
 - การปฏิบัติงานหรือทำใบงาน
 - การศึกษาค้นคว้านอกสถานที่
 - การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ๑) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ มีเวลาเรียนเท่าไร
 - ๒) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร
 - ๓) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร
๔. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ โดยใช้ข้อมูลจากบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนไปใช้ประโยชน์ในการเรียนได้
๕. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - ๑) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ กรณีป่วยต้องส่งใบลา โดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา
 - ๒) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน
 - ๓) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน
 - ๔) ในช่วงที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า
 - ๕) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด
 - ๖) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้งานทุกครั้ง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. ครูให้นักเรียนดูหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ แล้วซักถามข้อสงสัย
๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางการเรียนและข้อตกลงในการเรียนไปปฏิบัติเมื่อเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๒ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนภาพความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง ความหมายของวรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมาล่วงหน้า เพื่อประกอบการเรียน ในครั้งต่อไป

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๒. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๓. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

เวลา ๕ ชั่วโมง

ผังโน้ตค้นเป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วรรณคดีและวรรณกรรม

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔) ๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๓) ๔. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓) ๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นศิลปะทางภาษา อย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ สามารถแบ่งประเภทได้ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ แบ่งตามความมุ่งหมาย แบ่งตามลักษณะที่แต่ง และแบ่งตามลักษณะการจดบันทึก ๒. แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมแต่ละเรื่อง จะพิจารณาจากประเภทและลักษณะการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ โดยมุ่งพิจารณารูปแบบหรือลักษณะคำประพันธ์ เนื้อหา แนวคิดของเรื่อง และกลวิธีการนำเสนอ	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. วรรณคดีและวรรณกรรมมีความเหมือนและความแตกต่างกันอย่างไร ๒. เกณฑ์ใดบ้างที่สามารถนำมาแบ่งประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรม ๓. หนังสือที่เป็นยอดแห่งวรรณคดีไทยมีเรื่องใดบ้าง และเป็นยอดแห่งวรรณคดีไทยประเภทใด ๔. แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมมีหลักการอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ วรรณคดี วรรณกรรม ๒. วรรณคดี คือ วรรณกรรมที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดี โดยใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหารที่ไพเราะ สละสลวย ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ สามารถยกจิตใจผู้อ่านให้สูง และใช้เป็นแบบแผนในการแต่งได้	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกความหมายและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างของวรรณคดีและวรรณกรรม ๒. จำแนกประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรมตามเกณฑ์ต่าง ๆ ๓. ยกตัวอย่างงานเขียนที่เป็นวรรณคดีและวรรณกรรม

๓. วรรณกรรม คือ เรื่องที่เขียนขึ้นทั้งหมด ไม่จำกัดรูปแบบ ความมุ่งหมาย และคุณค่า และหากรวณกรรมนั้น ๆ แต่งได้ดี มีวรรณศิลป์ก็จัดเป็นวรรณคดีได้ ๔. วรรณคดีและวรรณกรรมสามารถจำแนกได้หลายประเภทตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ แบ่งตามความมุ่งหมาย แบ่งตามลักษณะที่แต่ง และแบ่งตามลักษณะการจดบันทึก ๕. การอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ยึดหลักในการพิจารณาในด้านรูปแบบหรือลักษณะคำประพันธ์ เนื้อหา แนวคิดของเรื่อง ตลอดจนกลวิธีการนำเสนอที่ผู้แต่งสื่อถึงผู้อ่าน	๔. บอกแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม		
ขั้นที่ ๒ การะงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง			
๑. การะงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่านเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วจับใจความสำคัญ สรุปความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๓ จำแนกหนังสือที่เป็นวรรณคดีหรือวรรณกรรม ๑.๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่องที่กำหนดให้ ๑.๕ อ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง			
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ <table border="0"> <tr> <td data-bbox="197 1368 612 1794"> ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ </td><td data-bbox="783 1368 1406 1794"> ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ </td></tr> </table>		๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ		
๓. สิ่งที่มีประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี			

๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

เวลา ๓ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

๑. สาระสำคัญ

วรรณคดี เป็นหนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี มีวรรณศิลป์ ส่วนวรรณกรรม เป็นงานเขียนที่ยังไม่ยกระดับเป็นวรรณคดีได้ การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมจะทำให้ซาบซึ้งในสุนทรียภาพของวรรณคดีและวรรณกรรม เข้าใจคุณค่าของศิลปะทางภาษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางด้านจิตใจและเกิดความรู้สึกที่จะเชิดชูทำนุบำรุงภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและประเภทของวรรณคดีและวรรณกรรมได้ (K)
๒. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. บอกความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะของวรรณคดี และวรรณกรรม
ศิลปะ	➡	จัดนิทรรศการ/จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมวรรณคดีหรือวรรณกรรม

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูติดบัตรคำต่อไปนี้บนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเมื่ออ่านคำศัพท์ ๒ คำนี้แล้ว
นักเรียนนึกถึงอะไร ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนนึกถึงบนกระดานให้ได้มากที่สุด

วรรณกรรม

วรรณคดี

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของคำว่า วรรณคดี และวรรณกรรม แล้วช่วยกัน
สรุปเป็นลักษณะเฉพาะของวรรณคดีและวรรณกรรม
- นักเรียนช่วยกันพิจารณาสิ่งที่นักเรียนนึกถึงไว้ในข้อ ๒ ว่าข้อความใดเข้าลักษณะของ
วรรณคดี ข้อความใดเข้าลักษณะของวรรณกรรม แล้วสรุปเป็นแผนภาพความคิด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูนำตัวอย่างหนังสือวรรณคดีและหนังสือวรรณกรรมมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาและจำแนกว่าเรื่องใดเป็นวรรณคดีและเรื่องใดเป็นวรรณกรรม พร้อมทั้งบอกเหตุผล
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหนังสือวรรณคดีและหนังสือวรรณกรรมที่นักเรียนรู้จักว่ามีเรื่องใดบ้าง และเพราะเหตุใดหนังสือเล่มนั้นจึงจัดเป็นวรรณคดีหรือวรรณกรรม
๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านจับใจความสำคัญเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม ในหัวข้อต่อไปนี้ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสรุป
 - ๑) ความหมายของวรรณคดี
 - ๒) ความหมายของวรรณกรรม
 - ๓) ประเภทของวรรณคดี
๔. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓-๔ กลุ่ม ออกมาอธิบายสั้น ๆ ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๕. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) วรรณคดีในความคิดของนักเรียนคืออะไร แตกต่างจากวรรณกรรมอย่างไร
 - ๒) วรรณคดีกับวรรณกรรมแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - ๓) วรรณกรรมเรื่องหนึ่ง ๆ สามารถจัดเป็นวรรณคดีได้หรือไม่ อย่างไร
๖. ครูอธิบายสรุปเกี่ยวกับความหมายของวรรณคดี ความหมายของวรรณกรรม และประเภทของวรรณคดีให้นักเรียนฟังอีกครั้ง
๗. ครูให้ความรู้เสริมเกี่ยวกับวรรณกรรมว่า ปัจจุบันมีรางวัลเกี่ยวกับวรรณกรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน คือ รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (South East Asian Writers Awards) หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ รางวัลซีไรต์ (S.E.A. Write) เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นรางวัลวรรณกรรมประจำปีที่มีมอบให้แก่กวีและนักเขียนใน ๑๐ ประเทศของสมาชิกอาเซียน จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกรายชื่อวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ที่นักเรียนรู้จัก แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ครูคอยเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ ๓

๑. ครูให้นักเรียนเล่นเกมวรรณคดีหรือวรรณกรรม โดยครูเตรียมบัตรชื่อหนังสือหรือบัตรข้อความต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะของวรรณคดีหรือลักษณะของวรรณกรรมตามจำนวนนักเรียนใส่ไว้ในกล่อง แล้วให้นักเรียนแต่ละคนออกมาหยิบบัตรในกล่องคนละ ๑ ใบ แล้วตอบว่าบัตรของตนเป็นลักษณะของวรรณคดีหรือวรรณกรรม เช่น นักเรียนหยิบได้บัตรข้อความ “สลา गया” นักเรียนต้องตอบว่า วรรณกรรม คนที่ตอบถูกต้องจะได้กลับไปนั่งที่ คนที่ตอบไม่ถูกต้องให้ยืนรวมกันหน้าชั้นเรียน

๒. นักเรียนที่ตอบไม่ถูกต้องให้ช่วยกันบอกความหมายของวรรณคดี ความหมายของวรรณกรรม และประเภทของวรรณคดีตามที่ได้ศึกษามา ครูตรวจจบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อเป็นการทบทวนความรู้
๓. ครูอธิบายเกี่ยวกับหนังสือที่เป็นยอดแห่งวรรณคดีไทย และการแบ่งประเภทวรรณคดีตามเกณฑ์ต่าง ๆ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๔. ครูให้ความรู้เสริมเกี่ยวกับบทละครเรื่อง อิเหนา ว่าเป็นวรรณคดีที่มีเค้าเรื่องมาจากนิยายของชาว (ปัจจุบันชาวเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอินโดนีเซีย) เรียกว่า นิยายปันหยี (Panji Tale) หรือระดินอินูแห่งกูริปัน (Radin Inu Kuripan) นิยายปันหยีมีมูลความจริงอยู่ว่า ประมาณ พ.ศ. ๒๓๖๕ กษัตริย์ไอรลังกะ ต้นราชวงศ์ของอิเหนาได้รวบรวมบ้านเมืองน้อยใหญ่ไว้ภายใต้อำนาจ ได้รับยกย่องว่าเป็นกษัตริย์ที่มีเดชานุภาพมาก จนกลายเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา นิยายปันหยีแพร่หลายมาสู่ดินแดนทางแหลมมลายู และเข้ามาสู่ราชสำนักไทย สมัยอยุธยาตอนปลาย
๕. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) การศึกษาหนังสือที่เป็นยอดแห่งวรรณคดีไทย มีผลดีต่อผู้อ่านอย่างไร
 - ๒) นักเรียนชอบอ่านงานเขียนประเภทใด ระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรอง และเพราะเหตุใด
 - ๓) การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมไทยมีประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง
 - ๔) การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมมีส่วนช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียนได้หรือไม่อย่างไร
๖. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบเป็นความรู้อีกครั้ง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ เสร็จแล้วสรุปผลการอภิปราย
 - ๑) วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเครื่องมือที่ช่วยขัดเกลาความคิดและสภาพจิตใจของผู้อ่าน
 - ๒) วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพสังคมของคนในยุคสมัยนั้น ๆ
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๔. นักเรียนจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศแนะนำวรรณคดีและวรรณกรรมที่น่าอ่านหรือหนังสือที่น่าอ่าน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม ไปอธิบายให้เพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวฟังได้
๒. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม ไปใช้อ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่นักเรียนสนใจได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่เป็นยอดแห่งวรรณคดีไทยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เขียนย่อเรื่อง พิจารณาศิลปะการประพันธ์ และคุณค่าที่ได้รับ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกสรุปผล นำมาแลกเปลี่ยนกันศึกษากับเพื่อนในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. บัตรคำ
๓. ตัวอย่างหนังสือวรรณคดีและหนังสือวรรณกรรม
๔. บัตรชื่อหนังสือ/บัตรข้อความ
๕. กล้องสำหรับใส่บัตร
๖. ใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกวรรณคดีและวรรณกรรม
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

๑. สาระสำคัญ

การอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมมีแนวทางในการพิจารณาตามประเภทของงานเขียน โดยมุ่งพิจารณาในด้านรูปแบบหรือลักษณะคำประพันธ์ เนื้อหา แนวคิดของเรื่อง ตลอดจนกลวิธีการนำเสนอ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๔. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้ (K, P)
๓. พูดย่องานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการอ่านและการสนทนาได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการพูดรายงาน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔

- ครูสุ่มเรียกนักเรียนอธิบายความรู้เกี่ยวกับหลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมตามที่เคยเรียนมาว่าเคยพิจารณาในเรื่องใดบ้าง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูแจกใบความรู้เรื่อง แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง
- ครูแจกตัวอย่างการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยแก้ว ๑ เรื่อง และร้อยกรอง ๑ เรื่อง ให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจ

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมตามตัวอย่างที่ศึกษา โดยครูกำหนดหัวข้อในการพิจารณา ดังนี้
 - ๑) รูปแบบ
 - ๒) เนื้อหา
 - ๓) แนวคิดของเรื่อง
 - ๔) กลวิธีการนำเสนอ
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาผลการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วสรุปเป็นความรู้

ชั่วโมงที่ ๕

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อเป็นการทบทวนความรู้
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่ครูกำหนดให้กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วพิจารณาตามแนวทางในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อเตรียมนำเสนอในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ ๖

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมาย แล้วให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัวออกมานำเสนอผลงานการพิจารณาวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่จับสลากได้หน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานการพิจารณาวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่จับสลากได้หน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลากลุ่มละ ๔-๕ นาที
๔. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น และสรุปข้อคิดที่ได้จากการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมของแต่ละกลุ่ม
๕. นักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นข้อ ๆ บันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนศึกษาแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ แล้วเขียนสรุปเป็นแผนภาพความคิด ส่งครู หรือนำมาแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรม เสร็จแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจได้
๒. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีหรือวรรณกรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า บทละครเป็นวรรณกรรมที่แต่งด้วยรูปแบบร้อยแก้วได้เพียงอย่างเดียวหรือไม่ อย่างไร แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเข้าร่วมงานสัปดาห์หนังสือที่จัดขึ้นในระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด หรือระดับชาติ
๒. นักเรียนจัดปายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม
๓. นักเรียนเข้าร่วมฟังการอภิปรายหรือปาฐกถาเกี่ยวกับการแนะนำหรือวิจารณ์วรรณกรรมในโอกาสต่าง ๆ
๔. ครูแนะนำหนังสือที่มีคุณค่าทางเนื้อหาและวรรณศิลป์ให้นักเรียนศึกษา

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ใบความรู้เรื่อง แนวทางในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม
๓. ตัวอย่างการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง
๔. วรรณคดีและวรรณกรรมที่ให้นักเรียนฝึกพิจารณา
๕. วรรณคดีและวรรณกรรมที่ให้นักเรียนทำกิจกรรม
๖. สลาก
๗. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรม
๘. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

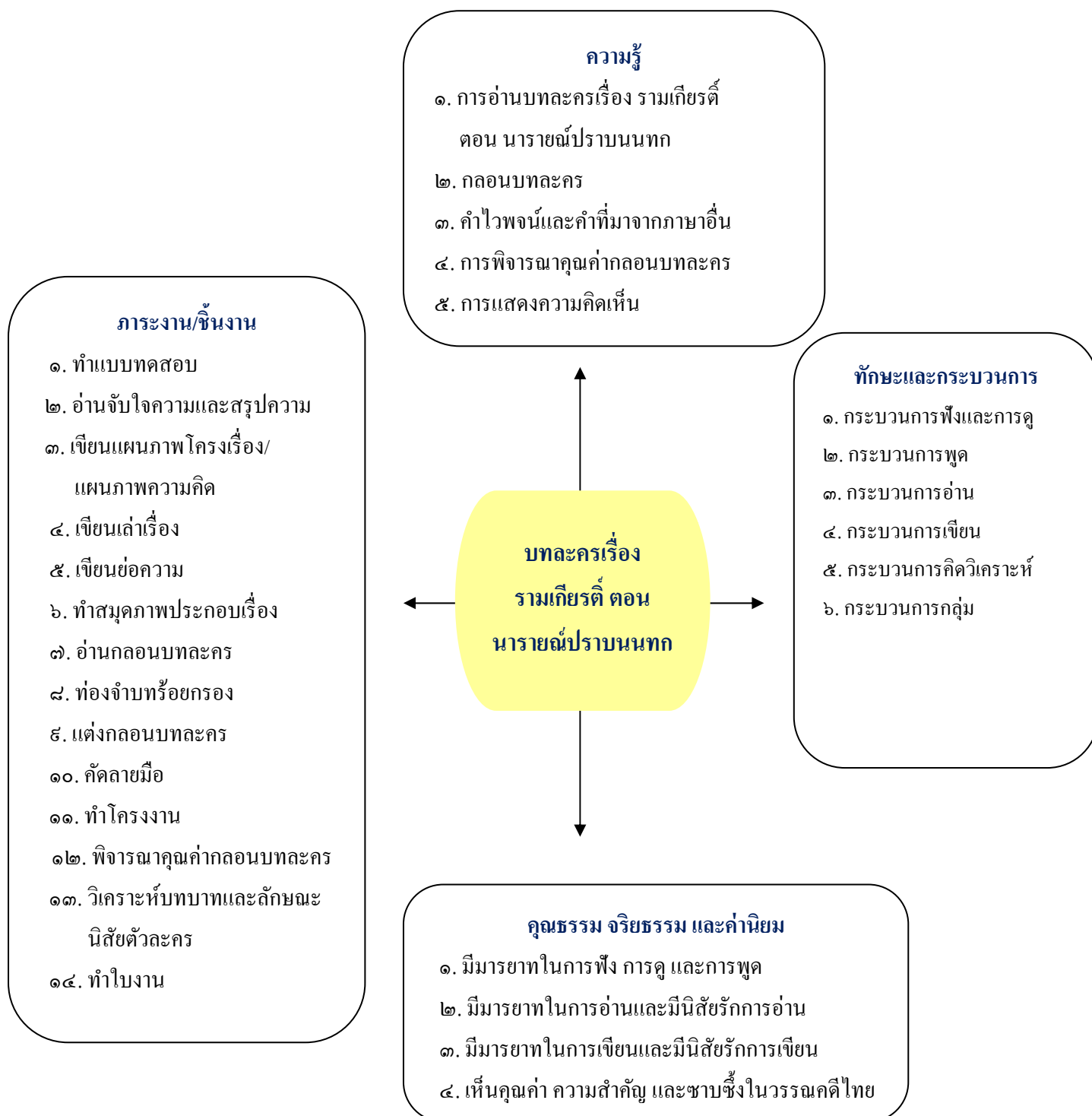
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์

ตอน นารายณ์ปราบหนทก

เวลา ๕ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบนาท

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑) ๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔) ๔. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗) ๕. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑) ๖. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒) ๗. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓) ๘. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔) ๙. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นบทละครที่ได้รับยกย่องว่าเป็นยอดแห่งเรื่องรามเกียรติ์ เนื่องจากเก็บความได้ละเอียดสมบูรณ์กว่าฉบับอื่น ๒. คำไวพจน์ เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ส่วนคำที่มาจากภาษาอื่นเป็นคำที่ไทยรับมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน ๓. การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร เป็นการพิจารณาคุณค่าในด้านต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน ๔. การแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงทรรศนะต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้อื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. นักเรียนได้ความรู้และข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ๒. กลอนบทละครมีลักษณะอย่างไร ๓. คำไวพจน์มีลักษณะอย่างไร ๔. เหตุใดเราจึงต้องนำคำที่มาจากภาษาอื่นมาใช้ในภาษาไทย ๕. เราจะพิจารณาคุณค่าของกลอนบทละครในด้านใดบ้าง ๖. การแสดงความคิดเห็นที่ดีควรคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ สำเร็จมโนรถ หัสนันท์ ตรีตริงศา เทพนมปฐมพรหมลีหน้า กิรินิน พระหริวงค์ ๒. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก กล่าวถึงผลเสียของความเจ้าคิดเจ้าแค้นของนาทกที่ถูกเทวดากลับแกล้ง และยังมีการใช้สำนวนภาษาที่เข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ๓. กลอนบทละคร เป็นกลอนที่แต่งขึ้นเพื่อใช้แสดงละครรำ มีลักษณะเหมือนกลอนสุภาพ ต่างกันที่คำขึ้นต้นในวรรคแรกของแต่ละตอน ๔. คำไวพจน์ เป็นคำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ส่วนคำที่มาจากภาษาอื่นเป็นคำที่ไทยรับมาใช้ในการสื่อสารเพื่อให้มีคำใช้ในภาษาไทยมากขึ้น ๕. การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร ต้องพิจารณาแยกแยะถึงจุดมุ่งหมายของผู้แต่งที่ถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน ทั้งคุณค่าด้านความไพเราะงดงามทางภาษาหรือด้านวรรณศิลป์ ๖. การแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงทรรศนะต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยอาศัยข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้อื่น ๆ เป็นส่วนประกอบในการแสดงความคิดเห็น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. อ่านจับใจความสำคัญ ดีความ ถอดคำประพันธ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ๒. บอกลักษณะของกลอนบทละคร ๓. อธิบายลักษณะและจำแนกคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น ๔. วิเคราะห์และพิจารณาคุณค่ากลอนบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก ๕. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก แล้วจับใจความสำคัญ ถอดคำประพันธ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง/แผนภาพความคิด ๑.๓ เขียนเล่าเรื่อง ๑.๔ เขียนย่อความ ๑.๕ ทำสมุดภาพประกอบเรื่อง ๑.๖ อ่านกลอนบทละครด้วยทำนองธรรมชาติและทำนองเสนาะ ๑.๗ ท่องจำบทร้อยกรอง ๑.๘ แต่งกลอนบทละคร	

- ๑.๘ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
 ๑.๑๐ ทำโครงงานคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น
 ๑.๑๑ พิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร
 ๑.๑๒ วิเคราะห์บทบาทและลักษณะนิสัยตัวละคร

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม
เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีผู้ประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้
การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การอ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์

ตอน นารายณ์ปราบนนทก

เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ กลอนบทละคร

เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ คำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร

เวลา ๓ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การแสดงความคิดเห็น

เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

การอ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

๑. สาระสำคัญ

บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นตอนที่กล่าวถึงหนทกผู้ทำหน้าที่ล้างเท้าให้เหล่าเทวดา แต่ถูกเหล่าเทวดากลับแก้ง จึงไปขอพรจากพระอิศวร พระอิศวรประทานพรให้มีนิวเพชร สามารถขึ้นน้ำปลิดชีพผู้คนได้ หนทกจึงเที่ยวขึ้นน้ำใส่เหล่าเทวดาจนเดือดร้อนไปทั่วสวรรค์ พระนารายณ์จึงแปลงกายเป็นเทพอัปสรมาปราบหนทกได้สำเร็จ ในตอนนี้แสดงให้เห็นถึงข้อเสียของความเจ้าคิดเจ้าแค้น และสื่อให้เห็นว่าการกลั่นแกล้งผู้อื่นย่อมก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองได้เช่นกัน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. เขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)
๓. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๔. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๔. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษาและ วรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง ๓. ประเมินทักษะการเขียนย่อความ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. เรื่องย่อ
๓. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพโครงเรื่อง บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก
ศิลปะ	➡	วาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง/แสดงบทบาทสมมุติ
งานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดภาพประกอบเรื่อง

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๗

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูนำภาพตัวละครในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก มาให้นักเรียนดู
เช่น ภาพนนทก พระอิศวร พระนารายณ์ แล้วซักถามนักเรียนว่ารู้จักตัวละครตัวใดบ้าง
และแต่ละตัวมีบทบาทสำคัญอย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่อง รามเกียรติ์ ตามที่เคยได้อ่านหรือได้เรียนมาแล้วให้นักเรียนอ่านนำเรื่องและเรื่องย่อของบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น
๒. ครูให้ความรู้เสริมเกี่ยวกับนางสีดาว่า นางสีดาฉบับไทยเป็นปางอวตารของพระลักษมี ซึ่งเป็นมเหสีของพระนารายณ์ แต่ในฉบับลาวนางสีดาเป็นปางอวตารของนางสุชาดาซึ่งเป็นมเหสีของพระอินทร์ เพราะตอนที่เป็นนางสุชาดานั้น ทศกัณฐ์เข้าไปมีความสัมพันธ์ด้วยโดยที่นางไม่รู้เนื่องจากทศกัณฐ์หน้าตาเหมือนพระอินทร์ เมื่อนางทราบจึงอายและเจ็บแค้น จึงลงไปเกิดเป็นนางสีดาเพื่อแก้แค้นทศกัณฐ์
๓. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงเนื้อเรื่องบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
๔. ครูแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอน ๆ แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มถอดคำประพันธ์กลุ่มละ ๑ ตอน เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยมีครูคอยเพิ่มเติมเพื่อให้การรายงานของแต่ละกลุ่มสมบูรณ์มากขึ้น

ชั่วโมงที่ ๘

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียนตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองตั้งแต่ *มาจะกล่าวบทไป* จนถึง *เฝ้าพระอิศราธิปติ* แล้วหากนักเรียนเป็นนาทก นักเรียนจะโกรธแค้นเหล่าเทวดาหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ๒) หากนักเรียนเป็นพระอิศวรนักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร
 - ๓) นักเรียนคิดว่าสิ่งที่พระนารายณ์แปลงกายเป็นเทพอัปสรไปล่อลวงนาทก แล้วสามารถฆ่านาทกได้ในที่สุดเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนากิปรายเกี่ยวกับการกระทำของเหล่าเทวดาที่กระทำต่อนาทก และการกระทำของนาทกที่ใช้วิธีเพชรสังหารเหล่าเทวดาว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่อย่างไร แล้วสรุปผล
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองเขียนแผนภาพโครงเรื่องบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก เสร็จแล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้องและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. นักเรียนเขียนเล่าเรื่องบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ด้วยสำนวนภาษา
ของนักเรียนเอง ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนเขียนย่อความบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ตามรูปแบบ
การเขียนย่อความ ส่งครู
๔. นักเรียนวาดภาพประกอบบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ตอนใด
ตอนหนึ่งตามจินตนาการของนักเรียนเองและเขียนอธิบายได้ภาพ แล้วรวบรวมเป็นสมุด
ภาพประกอบเรื่อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของนาท ผู้มีความโกรธและอาฆาตอย่างรุนแรง มีพฤติกรรม
จองเวรและล้างแค้นอย่างไม่สิ้นสุด รวมถึงเป็นผู้ใช้อำนาจที่ตนมีในทางที่ผิด ซึ่งพฤติกรรม
ของนาทเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องการมีคุณธรรม
เนื่องจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นให้ตระหนักในเงื่อนไขคุณธรรมเรื่องการมีคุณธรรม
และเมตตาธรรม เพราะสมาชิกชุมชนที่ดีต้องมีคุณธรรมและเมตตาธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยหลัก
อย่างหนึ่งในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สร้างสมาชิกในชุมชนให้เป็นคนดี เป็นชุมชนที่มี
สมาชิกเต็มไปด้วยจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งนักเรียนสามารถนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้
๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญและข้อคิดที่ได้จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์
ปราบนาท บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลอนบทละคร แล้วสรุปความรู้ เป็นการบ้าน
เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนดูวิดีโอทัศน์หรือการแสดงโขนเรื่อง รามเกียรติ์ แล้วเขียนเล่าเรื่องด้วยสำนวนภาษาของ
นักเรียนเอง
๒. นักเรียนศึกษาบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท แล้วแสดงบทบาทสมมุติ
หน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแนะนำหนังสือเรื่อง รามเกียรติ์ สำนวนอื่น ๆ ให้เพื่อนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้
๔. จัดทัศนศึกษาเยี่ยมชมภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง รามเกียรติ์ ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ตัวอย่างภาพตัวละครในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

กลอนบทละคร

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

๑. สาระสำคัญ

กลอนบทละคร เป็นกลอนที่แต่งขึ้นเพื่อใช้แสดงละครรำ มีลักษณะบังคับเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ โดยวรรคหนึ่งมี ๖-๘ คำ บทหนึ่งมี ๒ บาทหรือ ๒ คำกลอน และมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “เมื่อนั้น” ซึ่งใช้สำหรับตัวละครที่เป็นกษัตริย์หรือผู้มีสถานบรรดาศักดิ์ “บัดนั้น” ใช้สำหรับตัวละครที่เป็นเสนาหรือคนทั่วไป และ “มาจะกล่าวบทไป” ใช้สำหรับนำเรื่องหรือเกริ่นเรื่อง การมีความรู้เรื่องกลอนบทละครจะทำให้อ่านออกเสียงหรือแต่งกลอนบทละครได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของกลอนบทละครและหลักการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง (K, P)
๒. อ่านทำนองเสนาะโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้เหมาะสมกับเนื้อความ (P)
๓. อธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านได้ถูกต้องตามความหมาย (K, P)
๔. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าได้ถูกต้อง ครบถ้วน (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการอ่านออกเสียง ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะการคัดลายมือ ๔. ประเมินทักษะการแต่ง คำประพันธ์ ๕. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. กลอนบทละคร

๒. ศัพท์น่ารู้

๖. แนวทางบูรณาการ

ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมเรียนรู้กลอนบทละคร

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

- ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของกลอนบทละครว่ามีลักษณะอย่างไร
ทั้งแผนผัง ลักษณะบังคับ สัมผัส และการแบ่งวรรคตอนในการอ่าน
- ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเขียนแผนผังกลอนบทละครบนกระดาน แล้วให้นักเรียน
ช่วยกันโยงเส้นสัมผัส พร้อมบอกลักษณะบังคับตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูคิดแผนภูมิกลอนบทละครบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันตรวจสอบกับที่นักเรียนช่วยกัน
เขียนว่าเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร แล้วจดบันทึกลงสมุด
- ครูให้นักเรียนเล่นเกมเรียนรู้กลอนบทละคร โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลาก
เลือกชุดคำประพันธ์ต่อไปนี้

ชุดที่ ๑

เมื่อนั้น	พระอิศวรบรมรังสรรค์
เห็นนันทโกศกาจาบัลย์	พระทรงธรรมให้คิดเมตตา
จึงมีเทวราชบรรหาร	เอ็งต้องการสิ่งไรจงเร่งว่า
ตัวกูจะให้ดังจินดา	อย่าแสนโศกาอาลัย

ชุดที่ ๒

บัดนั้น	นันทผู้มีอัชฌาสัย
น้อมเศียรบังคมแล้วทูลไป	จะขอพรเจ้าไตรโลกา
ให้น้ำข้าเป็นเพชรฤทธิ	จะชี้ใครจงม้วยสังขาร
จะได้รองเบื่องบทา	ไปกว่าจะสิ้นชีวิ

ชุดที่ ๓

ครั้นถึงจึงประณตบทงสุ	ทูลองค์พระอิศวรเรื่องศรี
ว่าพระองค์เป็นหลักชาติรี	ย่อมเมตตาปราณีทั่วพัศตร์
ผู้ใดทำชอบต่อเบื่องบทา	ก็ประสาททั้งพรแลยศศักดิ์
ตัวข้าก็มีขอบนัก	ล้างเท่าสุรารักษ์ถึงโกฏิปี

ชุดที่ ๔

เมื่อนั้น	พระอิศวรบรมนาถา
ได้ฟังองค์อมรินทรา	จึงมีบัญชาตอบไป
อายนี่ทำชอบมาช้านาน	เราจึงประทานพรให้
มันกลับทรยศกระบองใจ	ทำการหยาบใหญ่ถึงเพียงนี้

ครูกำหนดให้เล่นเกมครั้งละ ๒ กลุ่ม โดยครูเขียนชุดคำประพันธ์ที่ ๑, ๒ และ ๓, ๔ บนกระดาน แต่ละกลุ่มผลัดกันอ่านกลอนบทละครที่จับสลากได้บนกระดานพร้อมกัน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ผลัดกันส่งตัวแทนออกมาแข่งขันโยนเส้นสัมพันธ์ตามฉันทลักษณ์ (สัมผัสนอก) สัมผัสใน และขีดเส้นแบ่งวรรคตอนในการอ่านกลอนบทละครตามลำดับ ภายในเวลา ๒ นาที ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง กลุ่มใดทำได้เร็วและถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

๓. ครูซักถามนักเรียนถึงการใช้คำ “บัดนั้น” “เมื่อนั้น” และ “มาจะกล่าวต่อไป” ในกลอนบทละครว่ามีวิธีใช้อย่างไร

ชั่วโมงที่ ๑๐

๑. ครูติดตัวอย่างกลอนบทละครบนกระดาน แล้วสุ่มเรียกนักเรียนออกมาเขียนแผนผัง และโยงเส้นสัมผัส เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลีลาและน้ำเสียงในการอ่านกลอนบทละครทั้งทำนองธรรมดา และทำนองเสนาะ
๓. ครูอ่านหรือเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านกลอนบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนสังเกตการแบ่งจังหวะ วรรคตอน ลีลา และน้ำเสียงในการอ่าน
๔. นักเรียนฝึกอ่านกลอนบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ตามครูหรือแถบบันทึกเสียงจนคล่อง
๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะกลอนบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก จนคล่อง แล้วอ่านกับครูทีละกลุ่ม เพื่อประเมินการอ่านออกเสียง บทหรือกรอง
๖. นักเรียนช่วยกันบอกคำศัพท์ยากหรือคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจความหมาย จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก แล้วช่วยกันอธิบายความหมาย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกลอนบทละคร แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกท่องจำกลอนบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก คนละ ๓-๔ บท แล้วฝึกท่องกับครูหรือเพื่อน เพื่อประเมินการท่องจำบทหรือกรอง
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกแต่งกลอนบทละคร กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๒ บท ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๔. นักเรียนคัดลายมือด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัดกลอนบทละครที่เลือกท่องจำในข้อ ๒ แล้วนำมาส่งครู
๕. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์และสำนวนโวหารที่ปรากฏในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้จากการอ่านกลอนบทละครไปใช้ในการอ่านวรรณคดีที่เป็นกลอนบทละครเรื่องอื่น ๆ
๒. นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ยากในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ให้เพื่อนหรือผู้ที่สนใจฟังได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะและวิธีการอ่านกลอนบทละคร บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับคำไวพจน์ แล้วหาคำที่มีความหมายเหมือนกัน และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาทก ตอนใดตอนหนึ่ง นำมาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียม จัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกกลอนบทละครจากวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ อ่านให้เพื่อนฟัง เพื่อประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง
๒. นักเรียนจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านกลอนบทละครติดไว้หน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ วิธีการอ่านที่ถูกต้อง
๓. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน เช่น การอ่านทำนองเสนาะ การอ่านเล่าเรื่อง การอ่านบทพากย์ โขน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แผนภูมิกลอนบทละคร
๒. สลาก
๓. ชุดคำประพันธ์
๔. ตัวอย่างกลอนบทละคร
๕. แถบบันทึกเสียง
๖. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๗. แบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง
๘. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๙. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๒. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

คำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท

๑. สาระสำคัญ

คำไวพจน์ คือ คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน การใช้คำไวพจน์ช่วยให้เรามีคำใช้มากขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วเรามักใช้คำไวพจน์ในการแต่งคำประพันธ์ เพื่อให้มีถ้อยคำที่หลากหลาย เพื่อให้สัมผัสตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ โดยไม่ซ้ำคำ และเพื่อความไพเราะ

การแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม ผู้แต่งได้สรรคำใช้เพื่อความไพเราะและความสละสลวยของภาษา ดังนั้นการรู้ที่มาของคำศัพท์จะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง

บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช การศึกษาพระราชนิพนธ์ของผู้ทรงพระราชนิพนธ์จะทำให้ทราบถึงพระราชนิพนธ์และพระราชนิพนธ์ที่สำคัญ

รามเกียรติ์ มีต้นเค้ามาจากเรื่อง รามายณะ มหาकाพย์ของอินเดีย ซึ่งเป็นที่แพร่หลายเป็นอย่างมาก นอกจากนี้เนื้อเรื่องและตัวละครจากเรื่อง รามเกียรติ์ ยังเป็นที่มาของสำนวนความเปรียบที่คนไทยนำมาใช้ด้วย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. รวบรวมคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่นได้ (K, P)
๒. พุจฉหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตได้ (P)
๔. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. ตระหนักในคุณค่าของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษาและ วรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. คำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น
๒. ประวัติผู้แต่ง
๓. สารนาฏเรื่อง บ่อเกิดรามเกียรติ์ และสำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ภาษาต่างประเทศ	➡	รวบรวมคำที่มาจากภาษาอังกฤษที่มีคำไทยใช้แทน
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมทายความหมายคำศัพท์
การงานอาชีพฯ	➡	ทำพจนานุกรมคำไวพจน์/ทำสมุดสำนวนจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๑

๑. ครูคิดตัวอย่างบทร้อยกรองบนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทร้อยกรองพร้อมกัน
ครูซักถามนักเรียนว่าในบทร้อยกรองนี้มีคำใดบ้างที่มีความหมายเหมือนกัน และมีคำใดบ้าง
ที่ไม่ใช่คำไทยแท้ แต่เป็นคำที่มาจากภาษาอื่น

เมื่อนั้น	พระอิศวรบรมรังสรรค์
เห็นนันทกโสกาจาบัลย์	พระทรงธรรมให้คิดเมตตา
จึงมีเทวราชบรรหาร	เอ็งต้องการสิ่งไรจงเร่งว่า
ตัวกูจะให้ตั้งจินดา	อย่าแสน โสกาอาลัย

๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า คำที่มีความหมายเหมือนกันเรียกว่า คำไวพจน์ และคำที่เราใช้กันในภาษาไทยไม่ใช่คำไทยแท้ทั้งหมด มีคำที่ยืมมาจากภาษาอื่นด้วย เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาชวา

๓. ครูตรวจสอบผลงานของนักเรียนโดยสุ่มเรียกนักเรียนให้บอกคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปหามา เพื่อนช่วยกันตรวจสอบ และแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายลักษณะของคำไวพจน์พร้อมยกตัวอย่างให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกคำไวพจน์ของคำต่อไปนี้ให้ได้มากที่สุด

โสกเศร้า	พระมหากษัตริย์	ยักษ์	พระอาทิตย์
แม่น้ำ	ป่า	ใจ	ธง
ดอกไม้	ตาย	พระจันทร์	ภูเขา

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มหาคำไวพจน์จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนบันทึกผลลงสมุด

๓. ครูซักถามนักเรียนเป็นการทบทวนเกี่ยวกับคำที่มาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาชวา ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำศัพท์ของแต่ละภาษา

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำที่มาจากภาษาอื่นจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท และบอกด้วยว่าเป็นคำยืมที่มาจากภาษาใด เมื่อเสร็จแล้วให้ตัวแทนอ่านให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วบันทึกผลลงสมุด

๕. ครูให้นักเรียนศึกษาประวัติผู้แต่งและสาระนาฏเรื่อง บ่อเกิดรามเกียรติ์ และสำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามต่อไปนี้

- ๑) ผู้แต่งบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ที่นำมาให้อ่านคือใคร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร มีผลงานทางวรรณคดีเรื่องใดบ้าง
- ๒) เรื่อง รามเกียรติ์ มีประวัติความเป็นมาอย่างไร
- ๓) จำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ มีอะไรบ้าง และมีที่มาอย่างไร
๖. นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็น บันทึกลงสมุด
๗. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า วรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีที่มีความคล้ายคลึงกันใน กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศ เช่น ประเทศลาว มีเรื่อง พระลักพะลาม ประเทศ กัมพูชา มีเรื่อง เรียมเกสร

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมทายความหมายคำศัพท์ โดยครูเขียนคำศัพท์จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ใส่บัตรคำ บัตรละ ๑ คำ ให้นักเรียนออกมาพร้อม บัตรคำคนละ ๑ ใบ และบอกความหมายของคำศัพท์นั้น ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบ ความถูกต้อง
๓. นักเรียนรวบรวมคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น จากหนังสือวรรณคดีหรือที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ทำเป็นโครงการ
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มเติม แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน
๕. นักเรียนศึกษาจำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ แล้วช่วยกันยกตัวอย่าง ประโยคที่มีเหตุการณ์สอดคล้องกับจำนวนที่ศึกษา และช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับประวัติผู้แต่งและบ่อเกิดรามเกียรติ์ ไปเล่าให้เพื่อนหรือผู้ที่สนใจฟัง
๓. นักเรียนนำจำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะคำไวพจน์และคำที่มาจากภาษาอื่น บันทึกลงสมุด
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบ่อเกิดรามเกียรติ์ และจำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ บันทึกลงสมุด
๓. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ร้อยกรองว่าพิจารณาในเรื่องใดบ้าง แล้วสรุปความรู้เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษารวบรวมคำไวพจน์ แล้วจัดทำเป็นพจนานุกรมคำไวพจน์
๒. นักเรียนรวบรวมคำที่มาจากภาษาอังกฤษที่มีคำไทยใช้แทน
๓. นักเรียนศึกษาพระราชประวัติและพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จัดทำเป็นป้ายนิเทศให้ความรู้หน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนรวบรวมสำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ พร้อมบอกความหมาย ทำเป็นสมุดสำนวนจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์
๕. นักเรียนเขียนเรียงความโดยเลือกใช้สำนวนความเปรียบจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ จำนวน ๑ สำนวน พร้อมตั้งชื่อเรียงความ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
๒. บัตรคำ
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

๑. สาระสำคัญ

การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร เป็นการพิจารณาแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้แต่งมุ่งนำเสนอแก่ผู้อ่านโดยอาศัยการถ่ายทอดออกมาอย่างมีศิลปะ ทั้งในด้านกลวิธีการแต่งและด้านเนื้อหา เพื่อให้ผู้อ่านได้ค้นหาความรู้และข้อคิดคติธรรมที่สอดแทรกในกลอนบทละครเหล่านั้นมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๕. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดผลเสียของการดูหมิ่นผู้อื่น การ โกรธ และ อาฆมาตแคล้นผู้อื่น รวมถึงวิธีควบคุมตนเองไม่ให้กระทำพฤติกรรม เหล่านี้/เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การพิจารณาคุณค่ากลอน บทละคร
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๒

- ครูนำตัวอย่างหรือนำหนังสือวรรณคดีที่แต่งด้วยกลอนบทละคร เช่น บทละครเรื่อง
รามเกียรติ์ บทละครเรื่อง อิเหนา บทละครเรื่อง เงาะป่า บทละครเรื่อง ไชยเชษฐ มาให้
นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของกลอนบทละคร
- ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยกรองว่า
พิจารณาในเรื่องใดบ้างตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม
ประเภทกลอนบทละครว่าต้องพิจารณาองค์ประกอบด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา

๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกลอนบทละครให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองพิจารณาบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ตามรูปแบบที่ได้ศึกษา
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้ร่วมกันคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๓

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยกรองว่าพิจารณาในเรื่องใดบ้าง เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนอ่านบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) ผู้แต่งต้องการนำเสนอแนวคิดอะไร
 - ๒) เนื้อเรื่องกล่าวถึงอะไร
 - ๓) นักเรียนมีความคิดอย่างไรกับเนื้อเรื่อง
 - ๔) การใช้ภาษาในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท มีลักษณะเด่นอย่างไร
 - ๕) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท
 - ๖) นักเรียนจะนำข้อคิดจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไรเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
๓. นักเรียนศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
๔. นักเรียนร่วมกันตรวจสอบกับคำตอบของนักเรียนตามคำถามในข้อ ๒ ครูสรุปเป็นความรู้ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ ๑๔

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔ คน ให้แต่ละจับสลากคนละ ๑ ใบ (สลากแต่ละใบระบุหัวข้อแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ได้แก่ เนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง)
๒. นักเรียนแต่ละคนสรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท ตามหัวข้อที่จับสลากได้ เพื่อเป็นการทบทวน
๓. นักเรียนร่วมระดมสมองแสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนคิดว่าทำให้เกียรติซึ่งกันและกันมีความสำคัญอย่างไรในสังคม

- ๒) หากนักเรียนเป็นนันทก นักเรียนจะอาฆาตแค้นพระนารายณ์หรือไม่ เพราะอะไร
- ๓) หากนักเรียนถูกกลั่นแกล้งให้คับแค้นใจ นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร
๔. นักเรียนร่วมกันระดมสมองว่าการดูหมิ่นผู้อื่น การโกรธ และอาฆาตแค้นผู้อื่นจะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง และมีวิธีอย่างไรที่จะควบคุมตนเองไม่ให้กระทำพฤติกรรมเหล่านี้ แล้วช่วยกันสรุปเป็นแผนภาพความคิด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกกลอนบทละครที่ครูกำหนดให้ ฝึกพิจารณาตามแนวทางการพิจารณาคุณค่าของกลอนบทละครทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนเลือกคำประพันธ์จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนันทก ตอนที่ชอบ ๑ ตอน มาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์โดยไม่ให้ซ้ำกับตัวอย่างในหนังสือเรียน
๔. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่แสดงถึงการให้เกียรติผู้อื่น และเหตุการณ์ที่แสดงถึงการไม่ให้เกียรติผู้อื่น พร้อมบอกแนวทางแก้ไข

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการพิจารณาคุณค่ากลอนบทละครไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง การพูดและการเขียนแสดงความคิดเห็น แล้วฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนันทก ในประเด็นที่ครูกำหนดให้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกกลอนบทละครที่ชอบ แล้วนำมาพิจารณาคุณค่ากลอนบทละครเรื่องนั้น ๆ
๒. นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การพิจารณาคุณค่ากลอนบทละคร โดยออกแบบตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนศึกษาพระราชประวัติและรวบรวมกลอนบทละครเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกข้อคิด ๑ ข้อคิด จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนันทก มาแต่งเป็นเรื่องสั้น ๆ ให้สัมพันธ์กัน แล้วนำเสนอผลงานโดยอ่านแสดงอารมณ์ให้เพื่อนฟัง

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างหรือหนังสือวรรณคดีที่แต่งด้วยกลอนบทละคร
๒. ใบความรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกลอนบทละคร
๓. สลาก
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

การแสดงความคิดเห็น

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนาท

๑. สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงทรรศนะต่อเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟัง ได้ดู หรือได้อ่าน โดยอาศัยข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้อื่น ๆ เป็นองค์ประกอบในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๔. มีมารยาทในการพูดและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด แสดงความคิดเห็น ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การแสดงความคิดเห็น

๖. แนวทางบูรณาการ

- ศิลปะ ➡ วาดภาพตัวละคร/จัดป้ายนิเทศ
- การงานอาชีพ ➡ ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นข้อมูล

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

- ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก
อีกครั้ง เพื่อเป็นการทบทวน
- ครูเขียนคำถามและแนวคำตอบบนกระดาน และถามนักเรียนว่า นักเรียนจะเลือกตอบแบบใด
เพราะอะไร

คำถาม

ถ้านักเรียนเป็นนนทก เมื่อถูกเทวดากลับแก้ง นักเรียนจะทำอย่างไร

แนวคำตอบ

- พูลพระอิศวรให้ลงโทษเทวดา
- อดทน และปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
- ทำเหมือนที่นนทกทำ

๓. ครูสรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า การพูดหรือการเขียนแสดงความคิดเห็น จะต้องมียุทธผล ประกอบที่น่าเชื่อถือและแสดงความคิดเห็นในทางที่สร้างสรรค์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนาคำถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการพูดและการเขียนแสดงความคิดเห็นตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
๒. ครูอธิบายลักษณะของการแสดงความคิดเห็นที่ดีให้นักเรียนฟัง ประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) นนทก้านเคื่องเหล้าเทวดาเรื่องอะไร และวิธีแก้เคื่องของนนทกเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
 - ๒) การที่พระอิศวรให้พรแก่นนทก เป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร
 - ๓) เหล้าเทวดามีลักษณะนิสัยที่ควรเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ อย่างไร
 - ๔) นักเรียนคิดว่าพระนารายณ์ทำถูกหรือไม่ที่ปลอมตัวมาปราบนนทกทั้ง ๆ ที่พระนารายณ์มีอิทธิฤทธิ์มากกว่านนทก จงให้เหตุผล
 - ๕) นนทกต่อว่าพระนารายณ์ว่าอย่างไร นักเรียนเห็นด้วยกับคำพูดของนนทกหรือไม่ เพราะอะไร
 - ๖) ถ้านักเรียนเป็นนนทก นักเรียนจะอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - ๗) นักเรียนคิดว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการแสดงความคิดเห็นในแต่ละคำถาม หน้าชั้นเรียน ครูคอยเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อให้การรายงานของแต่ละกลุ่มสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
๕. นักเรียนบอกชื่อตัวละครจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองวิเคราะห์บทบาทและลักษณะนิสัยตัวละครแต่ละตัวลงในใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์ตัวละคร เสร็จแล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนดูภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง รามเกียรติ์ แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความงาม การสื่อความ และการเล่าเรื่องจากภาพ แล้วสรุปเป็นความคิดของนักเรียนเอง
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมบทหรือกรอนที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ แล้วบอกด้วยว่าบทหรือกรอนแต่ละบทสื่ออารมณ์ความรู้สึกใด ส่งครู
๔. นักเรียนเลือกวาดภาพตัวละครที่ชอบหรือประทับใจจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก พร้อมทั้งบอกเหตุผลที่ชอบ แล้วนำมาอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟังเพื่อร่วมกันวิจารณ์การให้เหตุผลของแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นไปใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหลักการแสดงความคิดเห็น บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า นักเรียนรู้หรือไม่ว่า อักษรไทยที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้นมานั้น คัดแปลงมาจากอักษรชนิดใด และเรียกตัวอักษรที่ประดิษฐ์นี้ว่าอย่างไร แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ศิลาจารึกหลักที่ ๑ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมภาพจิตรกรรมเล่าเรื่อง รามเกียรติ์ จากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ คัดลอกสำเนาโดยการถ่ายเอกสารหรือพิมพ์ภาพและข้อมูลใส่กระดาษ นำมาจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับภาพจิตรกรรมเล่าเรื่อง รามเกียรติ์ หน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนเขียนบทความแนะนำวรรณคดีไทยเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้คนทั่วไปได้รู้จักและสนใจที่จะเลือกอ่าน อาจจะนำบทความดังกล่าวไปลงในเว็บไซต์
๓. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง รามเกียรติ์ จำนวนต่าง ๆ จากเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ใบงานที่ ๑ เรื่อง การวิเคราะห์ตัวละคร
๓. ภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง รามเกียรติ์
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลปจารึก หลักที่ ๑

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ความรู้

๑. การอ่านศิลปจารึก หลักที่ ๑
๒. การอ่านสรุปความ
๓. อักษรพ่อขุนรามคำแหง
๔. คุณค่าของศิลปจารึก หลักที่ ๑

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ทำแบบทดสอบ
๒. อ่านจับใจความและสรุปความ
๓. อ่านสรุปความ
๔. ฝึกเขียนอักษรพ่อขุนรามคำแหง
๕. เขียนแผนภาพความคิด
๖. วิเคราะห์คุณค่าของศิลปจารึก หลักที่ ๑
๗. เขียนเรียงความ
๘. พุดนำเสนอผลงาน
๙. ทำใบงาน

ทักษะและกระบวนการ

๑. กระบวนการฟังและการดู
๒. กระบวนการพูด
๓. กระบวนการอ่าน
๔. กระบวนการเขียน
๕. กระบวนการคิดวิเคราะห์
๖. กระบวนการกลุ่ม

ศิลปจารึก หลักที่ ๑

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

๑. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
๒. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน
๓. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน
๔. เห็นคุณค่า ความสำคัญ และซาบซึ้งในวรรณคดีไทย

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลาจารึก หลักที่ ๑

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑) ๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔) ๔. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕) ๕. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗) ๖. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑) ๗. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒) ๘. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓) ๙. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ เป็นวรรณคดีประเภทความเรียง ที่บันทึกลงในหลักศิลาด้วยตัวอักษรไทย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์ขึ้นมา มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งมีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ และด้านภาษาไทย ๒. การอ่านสรุปความ เป็นการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน ๓. การประดิษฐ์อักษรของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชนั้น ทรงดัดแปลงมาจากอักษรขอมหัด และได้ปรับปรุงหลายประการจนกลายเป็นอักษรไทยหรือลายสือไท ๔. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง เป็นศิลาจารึกหลักที่สำคัญที่สุดของคนไทย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. นักเรียนได้ความรู้และข้อคิดอะไรบ้าง จากการอ่านเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ๒. การอ่านสรุปความมีหลักการอ่านอย่างไร ๓. อักษรพ่อขุนรามคำแหงมีลักษณะอย่างไร แตกต่างจากอักษรที่ใช้ในปัจจุบันอย่างไร ๔. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อชนรุ่นหลังอย่างไรบ้าง ๕. การเขียนเรียงความมีลักษณะอย่างไร

๕. การเขียนเรียงความ คือ การเรียบเรียงเรื่องราวขึ้นเพื่อแสดงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก	
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ ไพร่ฟ้าหน้าใส ตัวเนื้อตัวปลา ตีหนังวังช้าง ได้ช้างได้วง ได้ปั่วได้นาง ๒. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ เป็นวรรณคดีประเภทความเรียง มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งกล่าวถึงพระราชบิดา พระราชมารดา และพระเชษฐา ตลอดจนการขึ้นครองราชย์ และพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ๓. การอ่านสรุปความ จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ จับใจความสำคัญหรือประเด็นของเรื่อง รวมถึงพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน ๔. อักษรพ่อขุนรามคำแหง เป็นต้นแบบของอักษรไทย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ โดยทรงดัดแปลงตัวอักษรมาจากตัวอักษรขอมหวัด ๕. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ และด้านภาษาไทย อันเป็นหลักฐานสำคัญให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา ๖. การเขียนเรียงความ คือ การเรียบเรียงเรื่องราวเพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรืออารมณ์ความรู้สึก โดยคำนึงถึงความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา และการใช้ภาษา	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ๒. สรุปความเรื่องที่อ่านหรือฟังได้ครบถ้วน ๓. บอกลักษณะและอธิบายความแตกต่างของอักษรพ่อขุนรามคำแหงและอักษรที่ใช้ในปัจจุบันได้ ๔. บอกคุณค่าของเรื่องศิลาจารึก หลักที่ ๑ ๕. เขียนเรียงความในเชิงสร้างสรรค์ได้
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่านเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วจับใจความสำคัญ สรุปความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ อ่านเนื้อความในศิลาจารึก ๑.๓ เขียนเล่าเรื่อง ๑.๔ เขียนสรุปความ ๑.๕ ฝึกเขียนประโยคหรือข้อความด้วยอักษรพ่อขุนรามคำแหง ๑.๖ เขียนแผนภาพความคิด	

๑.๗ วิเคราะห์คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ ๑.๘ เขียนเรียงความ ๑.๙ พุฒนำเสนอรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๓. สิ่งที่มีงประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และ การรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ การอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑	เวลา ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ การอ่านสรุปความ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ อักษรพ่อขุนรามคำแหง	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ (ต่อ)	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

การอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑

๑. สาระสำคัญ

ศิลาจารึก เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกเหตุการณ์ สภาพบ้านเมือง และสังคมให้ชนรุ่นหลังได้รับรู้ ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงที่นำมาให้นักเรียนศึกษานี้เป็นเนื้อความด้านที่ ๑ ตอนที่ ๑ บรรทัดที่ ๑-๑๘ นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงสภาพบ้านเมือง การปกครอง วัฒนธรรม ความกล้าหาญ และพระจริยวัตรของพระมหากษัตริย์ในสมัยสุโขทัยจากศิลาจารึกนี้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงเนื้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑ ได้ถูกต้อง (K, P)
๒. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๓. พูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว ๒. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. ศิลปินหลักที่ ๑

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาศิลปินหลักที่ ๑
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมใครผิดใครถูก

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูนำแผนภูมิตัวอักษรไทย ก-ฮ มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมสนทนาถึงความสำคัญของตัวอักษรไทย
๓. ครูสนทนาโยงเข้าเรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราชผู้ประดิษฐ์อักษรไทย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านในใจนำเรื่อง เรื่อง ศิลปินหลักที่ ๑ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อความในศิลปินทั้ง ๓ ตอน
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) ศิลปินหลักที่ ๑ กล่าวถึงเรื่องใด

- ๒) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเนื้อความในศิลาจารึกตอนที่ ๒ และ ๓ ไม่ได้จารึกด้วย
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ๓) ศิลาจารึก ตอนที่ ๒ ให้ความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องใด
- ๔) ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมีความสำคัญอย่างไร
- ๕) ผู้อ่านจะได้รับคุณค่าในด้านใดจากการศึกษาเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑
- ๖) ในความคิดของนักเรียน ศิลาจารึก หลักที่ ๑ มีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์อย่างไร
๓. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง เป็นวรรณคดีที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น กล่าวถึงพระราชประวัติและพระจริยาวัตรของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านนิสัยใจคอ การทำมาหาเลี้ยงชีพ การศึกษา การนับถือศาสนา ความเชื่อ และการละเล่นรื่นเริง ในส่วนของบ้านเมือง ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การปกครองแบบพ่อปกครองลูก การปกครองแบบนครรัฐ ศิลปกรรมการประดิษฐ์อักษรไทย ความอุดมสมบูรณ์ และอาณาเขตของบ้านเมือง
๔. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ให้แต่ละคู่ส่งตัวแทนออกมาจับสลากลำดับบรรทัดเนื้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑ คู่ละ ๑ บรรทัดตามที่ระบุ แล้วให้แต่ละคู่ ฝึกอ่านเนื้อความตามที่จับสลากได้ โดยไม่ต้องดูคำอ่าน เพื่อเตรียมนำเสนอในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ ๑๗

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของศิลาจารึก หลักที่ ๑ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมาย แล้วให้แต่ละคู่เตรียมตัวออกมาอ่านเนื้อความจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตามที่จับสลากได้หน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแต่ละคู่ออกมาอ่านเนื้อความตามลำดับหมายเลขของเนื้อความจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ครูคอยแก้ไข ชี้แนะ และอธิบายเพิ่มเติมการอ่านเนื้อความแต่ละบรรทัดของทุกคู่ เพื่อให้เนื้อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
๔. ครูให้นักเรียนสังเกตลักษณะพิเศษของตัวอักษรพ่อขุนรามคำแหงว่า พยัญชนะทุกตัวจะเขียนเรียงอยู่ในบรรทัดเดียวกัน พยัญชนะที่เขียนซ้ำกันจะใช้แทนเสียงไม่หันอากาศ รูปสระจะวางไว้บนบรรทัดเดียวกับพยัญชนะ ส่วนวรรณยุกต์และนฤหิตจะอยู่ด้านบนของบรรทัด
๕. ครูให้นักเรียนอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตามคำอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ พร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๖. นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ บรรทัดที่ ๑-๑๘ ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๑๘

๑. ครูให้นักเรียนอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑ พร้อมกันทั้งชั้นเรียน โดยไม่ต้องดูคำอ่าน เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูให้นักเรียนเล่นเกมใครผิดใครถูก โดยครูนำบัตรคำผิด และบัตรคำถูก ใส่ไว้ในกล่อง แล้วอ่านข้อความเกี่ยวกับเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ให้นักเรียนฟัง และสุ่มเรียกนักเรียนออกมา

เลือกบัตรคำหน้าชั้นเรียนยกให้เพื่อนดู เช่น ครูอ่านข้อความ “ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง เป็นศิลาจารึกหลักแรกของไทยที่ใช้ตัวอักษรไทย” นักเรียนต้องเลือกบัตรคำถูก ยกให้เพื่อนดู ภายในเวลาที่กำหนด

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ข้อความใดกล่าวไม่ถูกต้องให้ครูอธิบายเพิ่มเติม เล่นจนหมดข้อความ นักเรียนที่ตอบถูกต้องจะได้รับเสียงปรบมือ

๔. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

๑) ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แสดงถึงคุณธรรมของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชในฐานะที่เป็นพระมหากษัตริย์อย่างไรบ้าง

๒) หากผู้นำในสังคมมีคุณธรรมอย่างพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สังคมจะเป็นอย่างไร

๓) ยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นที่รู้จักของคนในสังคมที่มีคุณธรรมเช่นเดียวกับพ่อขุนรามคำแหงมหาราชหรือมีพฤติกรรมที่น่ายกย่องชื่นชม

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและคุณค่าของศิลาจารึกหลักที่ ๑ ที่มีต่อสังคมไทย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. นักเรียนเขียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมที่นักเรียนยึดถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน

๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนวิเคราะห์พระจริยวัตรของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ผู้มีความกตัญญูทวนที่ต่อพระราชบิดา พระราชมารดา และพระเชษฐาเป็นอย่างดี ทรงปฏิบัติสนองพระเดชพระคุณอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งพระจริยวัตรของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชนี้สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องการมีคุณธรรม เนื่องจากแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นให้ตระหนักในเงื่อนไขคุณธรรมเรื่องการมีคุณธรรม (ด้านความกตัญญูทวนที่) เพราะสมาชิกชุมชนที่ดีต้องมีคุณธรรม มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ ตลอดจนชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งคุณธรรมข้อนี้ถือเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และนำประโยชน์มาสู่ชุมชนที่อยู่อาศัยได้ และนักเรียนสามารถนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญและข้อคิดจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนอ่านทบทวนเกี่ยวกับหลักการอ่านสรุปความ และสรุปความรู้ เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดทัศนศึกษาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร หรือหอสมุดแห่งชาติ เพื่อดูและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ ๑ และศิลาจารึกหลักอื่น ๆ เพิ่มเติม
๒. จัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงในด้านต่าง ๆ เช่น สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม การเมือง การปกครอง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. แผนภูมิตัวอักษรไทย ก-ฮ
๓. สลาก
๔. บัตรคำ
๕. ใบงานที่ ๔ การอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

การอ่านสรุปความ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลปินรัก หลักที่ ๑

๑. สาระสำคัญ

การอ่านสรุปความ เป็นการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน สำหรับการอ่านวรรณคดีนั้นจะต้องเข้าใจความหมายคำศัพท์ จับใจความสำคัญ และสรุปความ รวมถึงพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ศิลปินรัก หลักที่ ๑ เป็นจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หรือพญารามราช พระมหากษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัยผู้ทรงขยายอาณาจักรสุโขทัยออกไปได้อย่างกว้างขวางที่สุดพระองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๓. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๔. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การอ่านสรุปความ
๒. ศัพท์น่ารู้
๓. ประวัติผู้แต่ง

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์สมัยกรุงสุโขทัย/ศึกษาพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
ภาษาต่างประเทศ	➡	สรุปความบทความหรืองานเขียนประเภทอื่น ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/จัดนิทรรศการ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมแผ่นป้ายบอกความหมาย
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดคำศัพท์/ทำสมุดรวบรวมเรื่องน่ารู้

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

๑. ครูติดบัตรคำจากเรื่อง ศิลปินรัก หลักที่ ๑ แล้วให้นักเรียนอ่านและอธิบายความหมายคำศัพท์

ขึ้นชื่อ	ทั้งกลม	ได้เงื่อนไข	ไฟฟ้าหน้าใส
บารอ	ต่อข้าง	ขึ้นใหญ่	ที่

๒. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๑ คน ออกมาเล่าเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ โดยใช้ความหมายในบัตรคำประกอบการเล่าเรื่อง ครูคอยเพิ่มเติมในประเด็นที่ไม่สมบูรณ์เพื่อให้การเล่าเรื่องมีความถูกต้องครบถ้วนมากยิ่งขึ้น
๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๑ คน ออกมาสรุปความจากเรื่องที่ฟัง แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า การสรุปความทำได้ทั้งจากการฟังและการอ่าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนช่วยกันบอกหลักการอ่านสรุปความและประโยชน์ของการอ่านสรุปความตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
๒. ครูสรุปหลักการอ่านสรุปความและประโยชน์ของการอ่านสรุปความ เป็นความรู้ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านทบทวนเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ อีกครั้ง แล้วเขียนสรุปความ บันทึกลงในกระดาษที่ครูแจก
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อครบทุกกลุ่มให้ครูสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ อีกครั้ง นักเรียนบันทึกลงสมุด
๕. นักเรียนศึกษาคำศัพท์จากคำอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วอธิบายความหมายหรือค้นหาความหมายจากหนังสือพจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย สมัยสุโขทัย ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๖. ครูเล่าประวัติผู้แต่งให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านสรุปความ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูแจกบทความที่เกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ ๑ หรือลายสือไท ให้แต่ละกลุ่มอ่าน แล้วช่วยกันเขียนสรุปความ ส่งครู
๓. ครูเปิดวิดีโอทัศน์สารคดีพระมหากษัตริย์สมัยกรุงสุโขทัยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ดู ส่งครู
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมแผ่นป้ายบอกความหมาย โดยครูยกแผ่นป้ายแสดงเนื้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนอธิบายความหมายของเนื้อความลงในกระดาษ ภายในเวลาที่ครูกำหนด จากนั้นแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบกับเพื่อนกลุ่มอื่น กลุ่มที่เขียนอธิบายความหมายได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
๕. นักเรียนศึกษาคำศัพท์หรือข้อความจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ เพิ่มเติม บันทึกลงสมุดทำเป็นสมุดคำศัพท์

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอ่านสรุปความไปใช้กับการอ่านงานประพันธ์รูปแบบอื่น ๆ เช่น เรื่องสั้น บทความ บทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ

๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในศิลาจารึก หลักที่ ๑ และประวัติผู้แต่งไปอธิบายให้ผู้สนใจฟังได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญและคุณค่าของเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสังเกตรูปพยัญชนะ รูปสระ และรูปวรรณยุกต์ในศิลาจารึก หลักที่ ๑ เปรียบเทียบกับรูปพยัญชนะ รูปสระ และรูปวรรณยุกต์ที่ใช้ในภาษาปัจจุบัน เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. ครูจัดแข่งขันการอ่านสรุปความตามที่ครูกำหนดให้ ใครสามารถอ่านสรุปความได้ถูกต้องและรวดเร็วเป็นผู้ชนะ
๒. นักเรียนอ่านข่าวสารในหนังสือพิมพ์หรือบทความที่ให้ความรู้ในด้านใดด้านหนึ่ง แล้วเขียนสรุปความที่ได้ ทำเป็นสมุดรวบรวมเรื่องน่ารู้เพื่อใช้ประกอบการเรียน
๓. นักเรียนฝึกสรุปความบทความหรืองานเขียนประเภทอื่น ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษที่นักเรียนสนใจ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๔. จัดแสดงนิทรรศการพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนชั้นอื่น ๆ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำ
๒. กระดาษสำหรับเขียนสรุปความ
๓. หนังสือพจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย สมัยสุโขทัย ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๔. บทความเกี่ยวกับหลักศิลาจารึก หลักที่ ๑ หรือลายสือไท
๕. วิกิทัศน์สารคดีพระมหากษัตริย์สมัยกรุงสุโขทัย
๖. แผ่นป้าย
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

อักษรพอขุนรามคำแหง

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลปจารึก หลักที่ ๑

๑. สาระสำคัญ

อักษรพอขุนรามคำแหง เป็นต้นแบบของตัวอักษรไทย พอขุนรามคำแหงมหาราชทรงคิดประดิษฐ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ โดยทรงดัดแปลงตัวอักษรส่วนใหญ่มาจากอักษรขอมหัด และได้ปรับปรุงหลายประการเพื่อให้คนไทยได้มีอักษรในการถ่ายทอดภาษาของตนเอง ซึ่งสร้างความภาคภูมิใจแก่คนไทยและเป็นเกียรติภูมิของประเทศชาติ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของอักษรสมัยพอขุนรามคำแหงได้ (K)
๒. อ่านและเขียนประโยคหรือข้อความที่เขียนด้วยอักษรสมัยพอขุนรามคำแหงได้ (K,P)
๓. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K,P)
๔. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K,P)
๕. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๖. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบใน การทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

สารนํารูเรื่อง ลักษณะอักษรพ่อนรามคำแหง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของอักษรพ่อนรามคำแหง
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาค้นคว้าพระนามและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของ พระมหากษัตริย์สมัยกรุงสุโขทัย
ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบวิวัฒนาการอักษรภาษาอังกฤษกับอักษรไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมอักษรสื่อความ
งานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดบันทึกศิลาจารึก หลักที่ ๑

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๐

- ครูนำแถบประโยคตัวอักษรสมัยพ่อนรามคำแหงติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนทุกคนช่วยกันอ่าน
- ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของรูปพยัญชนะ รูปสระ และรูปวรรณยุกต์ในข้อความที่ครูเขียนว่ามีลักษณะอย่างไร
- ครูสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง อักษรพ่อนรามคำแหง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างรูปพยัญชนะ รูปสระ และรูปวรรณยุกต์ในศิลาจารึกหลักที่ ๑ และที่ใช้ในภาษาปัจจุบัน ตามที่ได้ไปสังเกตมา

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนารอบวงทบทวนความรู้เกี่ยวกับการตัวอักษรพ้องุนรามคำแหง คุรุอธิบายและยกตัวอย่างประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๓. นักเรียนอ่านสารความรู้เรื่อง ลักษณะอักษรพ้องุนรามคำแหง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วเปรียบเทียบอักษรวิธีที่ใช้ในศิลาจารึก หลักที่ ๑ และอักษรวิธีที่ใช้ในภาษาไทยปัจจุบัน แล้วเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ
๔. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔-๕ คน นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน คุรุอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียน เห็นถึงความแตกต่างของอักษรวิธีในศิลาจารึก หลักที่ ๑ และอักษรวิธีที่ใช้ในภาษาไทย ปัจจุบัน
๕. คุรุให้ความรู้เสริมนักเรียนดังนี้
 - ๑) ภาษาลาวมีระบบการเขียนที่ประกอบด้วยพยัญชนะตามด้วยสระที่อยู่ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านบน ด้านล่างของพยัญชนะคล้ายกับภาษาไทย
 - ๒) ในจารึกรุ่นแรกของไทย เป็นจารึกที่ได้รับอิทธิพลด้านรูปอักษรมาจากประเทศอินเดีย สมัยราชวงศ์ปัลลวะเช่นเดียวกับประเทศกัมพูชา เมียนมา และมาเลเซีย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าดินแดนทั้ง ๔ ประเทศนี้มีหลักฐานเกี่ยวกับรูปอักษรร่วมกัน

ชั่วโมงที่ ๒๑

๑. คุรุให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อแตกต่างระหว่างอักษรวิธีที่ใช้ในศิลาจารึก หลักที่ ๑ และ อักษรวิธีที่ใช้ในภาษาไทยปัจจุบัน เพื่อเป็นการทบทวน
๒. คุรุเขียนประโยคหรือข้อความบนกระดาน โดยใช้อักษรพ้องุนรามคำแหง ให้นักเรียนอ่าน และฝึกเขียนตาม
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคในศิลาจารึก หลักที่ ๑ ว่าแตกต่าง จากส่วนประกอบของประโยคในปัจจุบันอย่างไร นักเรียนบันทึกความรู้ลงสมุด
๔. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า นักเรียนคิดว่าการที่ลักษณะตัวอักษรไทย และระบบการเขียนหนังสือในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยพ้องุนรามคำแหงมหาราช เป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ อย่างไร
๕. นักเรียนเขียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับประวัติตนเองสั้น ๆ หรือเรื่องอื่น ๆ ตามความสนใจโดยใช้ ระบบการเขียนหนังสือไทยปัจจุบัน แล้วแปลงข้อความเป็นระบบการเขียนหนังสือไทยสมัย พ้องุนรามคำแหงมหาราช ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอักษรพ้องุนรามคำแหง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเขียนข้อความตามความคิดสร้างสรรค์ ๑ ข้อความ ความยาวไม่เกิน ๕ บรรทัด โดยใช้ตัวอักษรพ้องุนรามคำแหงในการเขียน
๓. คุรุให้นักเรียนเล่นเกมอักษรสื่อความ โดยให้แต่ละคนนำข้อความที่เขียนในข้อ ๒ มาเขียน บนกระดาน แล้วเรียกเพื่อนคนใดคนหนึ่งมาอ่านข้อความที่เขียนบนกระดาน ใครอ่านได้ถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน นักเรียนที่อ่านไม่ถูกต้องจะไม่ได้คะแนน คุรุบันทึก

คะแนนของนักเรียน เมื่อเล่นเกมเสร็จแล้วให้นักเรียนที่ได้คะแนนและไม่ได้คะแนน
ยื่นแยกกลุ่มกัน โดยให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้คะแนนปฏิบัติตามคำสั่งของนักเรียนกลุ่มที่ได้
คะแนน

๔. นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงข้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑ ด้วยสำนวนภาษาปัจจุบัน โดย
เลือกใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง ทำเป็นสมุดบันทึกศิลาจารึก หลักที่ ๑ เก็บไว้ศึกษาที่มุม
ชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับอักษรพอขุนรามคำแหงไปใช้อ่านข้อความในศิลาจารึกด้านอื่น ๆ
และใช้ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะอักษรพอขุนรามคำแหง เขียนเป็นแผนภาพความคิด บันทึก
ลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วสรุปคุณค่าที่ได้รับ เป็นการบ้าน
เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระนามและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์
สมัยกรุงสุโขทัย แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบของรายงาน
๒. นักเรียนศึกษาวิวัฒนาการอักษรภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับวิวัฒนาการของอักษรไทย
๓. จัดทัศนศึกษาเยี่ยมชมศิลาจารึก หลักที่ ๑ หรือศิลาจารึกหลักอื่น ๆ เพื่อศึกษาวิธีการบันทึก
ตัวอักษรลงในหลักศิลา
๔. นักเรียนนำผลงานการเขียนเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติตนเองสั้น ๆ หรือเรื่องอื่น ๆ ตามความ
สนใจโดยใช้ระบบการเขียนหนังสือไทยปัจจุบัน แล้วแปลงข้อความเป็นระบบการเขียนหนังสือ
ไทยสมัยพอขุนรามคำแหงมหาราช ที่ผ่านการตรวจสอบจากครูมาแก้ไขปรับปรุง ตกแต่งให้
สวยงาม แล้วรวบรวมผลงานของทุกคนนำมาแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แถบประ โยคตัวอักษรสมัยพอขุนรามคำแหง
๒. ประ โยคหรือข้อความที่เขียนด้วยตัวอักษรพอขุนรามคำแหง
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑

๑. สาระสำคัญ

ศิลาจารึก เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์และทางภาษาไทยชิ้นแรกที่เป็นหลักฐานสำคัญให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาถึงวิวัฒนาการด้านอักษรไทยและได้เห็นถึงวิถีชีวิต สภาพสังคม การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในบรรพชนของไทยและเกียรติภูมิของชาติ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๔. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบใน การทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษาและ วรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปคุณค่าจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๒

- ครูให้นักเรียนดูภาพพ่อขุนรามคำแหงมหาราชและภาพหลักศิลาจารึก แล้วครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าของหลักศิลาจารึกตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
- ครูสุ่มถามนักเรียน ๓-๕ คนเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตามความคิดของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหัวข้อเนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ ข้อคิด คติสอน และความจรรโลงใจ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง
ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
- ครูคิดแผนป้ายข้อความบนกระดาน ให้นักเรียนอ่านและร่วมกันพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ว่าคุณค่าในด้านใดบ้าง อย่างไร

พระองค์ทรงชนช้างชนะขุนสามชน เจ้าเมืองลพด ดั่งข้อความ

“พ่อกูไปรบขุนสามชน หัวซ้ายขุนสามชนจับมา หัวขวาขุนสามชน
เคลื่อนเข้า ไฟฟ้าหน้าใส พ่อกูหนีญญาพายจแจ้น กูบ่หนี กูจีช้างเบกพล
กูจับเข้าก่อนพ่อกู กูต่อช้างด้วยขุนสามชน คนกูฟุ้งช้างขุนสามชนตัวชื่อ
มาตเมืองแพ่ ขุนสามชนพายหนี พ่อกูจึงขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง เพื่อกูฟุ้งช้าง
ขุนสามชน”

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าที่ได้รับจากข้อความในข้อ ๒

๔. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เช่น

๑) นักเรียนคิดว่าข้อความในศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตอนนี้ แสดงถึงความรู้สึกใดของผู้บันทึก

๒) นักเรียนคิดว่าลักษณะเด่นของการใช้สำนวนโวหารในเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ คืออะไร
และมีส่วนส่งเสริมให้เรื่องมีความน่าสนใจอย่างไร

๓) นักเรียนจะนำข้อคิดและคำสอนจากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ไปใช้เป็นแนวทางใน
ชีวิตประจำวันอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้มากที่สุด

๕. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่าในแต่ละวันนักเรียนได้แสดงความรักใคร่อย่างไรบ้าง และ
ทำแล้วรู้สึกอย่างไร ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาพูดอธิบายให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๓

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔ คน สรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหัวข้อเนื้อเรื่อง ศิลปะ
การประพันธ์ ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง จากเรื่อง
ศิลาจารึก หลักที่ ๑ คนละ ๑ หัวข้อ เพื่อเป็นการทบทวน

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ทบทวนอีกครั้ง แล้ว
พิจารณาคุณค่าในด้านต่าง ๆ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ พร้อมยกตัวอย่างข้อความในเรื่อง
ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ประกอบ

๑) ด้านความรู้

๒) ด้านภาษา

๓) ด้านประวัติศาสตร์

๔) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๓. นักเรียนช่วยกันเสนอผลงานกลุ่มหน้าชั้นเรียน

๔. ครูพูดสรุปคุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ ให้นักเรียนฟังหลังจบการนำเสนอผลงานของ
นักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนบันทึกลงสมุด

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ยูเนสโกจดทะเบียนระดับโลก “ศิลาจารึก” ให้นักเรียนอ่าน นักเรียนช่วยกันสรุปความ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในใบความรู้ ครูคอยชี้แนะและอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเกิดความสงสัย
๓. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้และข้อคิดด้านต่าง ๆ จากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านต่าง ๆ จากเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ เขียนเป็นแผนภาพความคิด บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ และสรุปความรู้ เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดเสวนาเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของศิลาจารึก
๒. เชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับอักษรสมัยพ่อขุนรามคำแหงมาเสวนาและให้ความรู้แก่นักเรียน
๓. นักเรียนอ่านเรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ข้อคิด คติเตือนใจจากเรื่องที่อ่าน พร้อมออกแบบตกแต่งให้สวยงาม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
๒. ภาพหลักศิลาจารึก
๓. แผ่นป้ายข้อความ
๔. ใบความรู้เรื่อง ยูเนสโกจดทะเบียนระดับโลก “ศิลาจารึก”
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

คุณค่าของศิลาจารึก หลักที่ ๑ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเรียงความ เป็นการเรียบเรียงเรื่องราวขึ้นเพื่อแสดงถึงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือ อารมณ์ความรู้สึก จึงจำเป็นต้องเขียนให้มีเนื้อหาสมบูรณ์และสอดคล้องกับข้อเรื่อง มีการแบ่งใจความ สำคัญออกเป็นย่อหน้าแทนการแบ่งเป็นหัวข้อ รวมถึงต้องใช้สำนวนภาษาที่ประณีตและสละสลวย

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๔. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จาก
การอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกองค์ประกอบ รูปแบบ และวิธีการเขียนเรียงความได้ (K)
๒. กำหนดขอบข่ายและลำดับความคิดในการเขียนเรียงความได้อย่างสร้างสรรค์ (K)
๓. เรียบเรียงถ้อยคำเป็นเรียงความที่สละสลวยและสร้างสรรค์ (P)
๔. ตระหนักในคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง (A)
๕. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนเรียงความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การเขียนเรียงความ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการเขียนเรียงความ
สังคมศึกษา	➡	ศึกษาคุณค่าและความสำคัญของศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง
ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบหลักการเขียนเรียงความในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย/ เขียนเรียงความเป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๔

- ครูให้นักเรียนอ่านบทความเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง แล้วจับประเด็นสำคัญและแนวคิดของเรื่องให้ได้
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญและแนวคิดของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียนเรียงความตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษา
- ครูนำตัวอย่างเรียงความที่เขียนได้ดีหรือชนะการประกวดให้นักเรียนศึกษา
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียน จากตัวอย่างเรียงความที่เขียนได้ดี ครูสรุปผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเป็นองค์ความรู้อีกครั้ง

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มวางแผนเขียนเรียงความเกี่ยวกับความภูมิใจที่ประเทศไทยมีอักษรไทยเป็นอักษรประจำชาติ โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนโครงร่าง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อเตรียมเขียนเรียงความในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ ๒๕

๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนเรียงความ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามถึงโครงร่างเรียงความที่นำไปปรับปรุงแก้ไขของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการเขียนเรียงความตามโครงร่างที่วางไว้ ภายในเวลาที่ครูกำหนด
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยการอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง วิพากษ์วิจารณ์งานเขียนของแต่ละกลุ่ม แล้วคัดเลือกงานเขียนที่เขียนได้ดีที่สุด ๑-๕ อันดับแรก นำไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกเขียนเรียงความในเรื่องที่นักเรียนสนใจ คนละ ๑ เรื่อง แล้วช่วยกันคัดเลือกงานเขียนที่ดีที่สุด ๓ เรื่อง สัมภาษณ์เจ้าของผลงานทั้ง ๓ คน เกี่ยวกับการวางแผนการเขียน การเลือกหัวข้อเรื่องหรือชื่อเรื่อง กลวิธีการเขียนส่วนต่าง ๆ ของเรียงความ การเลือกใช้คำ และอื่น ๆ
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้จากเรื่อง การเขียนเรียงความ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเขียนเรียงความ เขียนเป็นแผนภาพความคิด บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ถือเป็นวรรณคดีที่ถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่ทรงปฏิบัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช นักเรียนคิดว่ามีวรรณคดีเรื่องใดอีกบ้างที่มีลักษณะเป็นบันทึกการเดินทาง แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดประกวดการเขียนเรียงความในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความจากตัวอย่างเรียงความที่ชนะเลิศการประกวด
๓. นักเรียนรวบรวมงานเขียนประเภทเรียงความจากแหล่งจากเรียนรู้อื่น ๆ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้
๔. นักเรียนศึกษาหลักการเขียนเรียงความในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับ การเขียนเรียงความในภาษาไทยและอาจฝึกเขียนเรียงความเป็นภาษาอังกฤษ โดยเลือกหัวข้อเรื่องตามความสนใจ ของนักเรียนเอง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. บทความเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง
๓. ตัวอย่างเรียงความ
๔. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

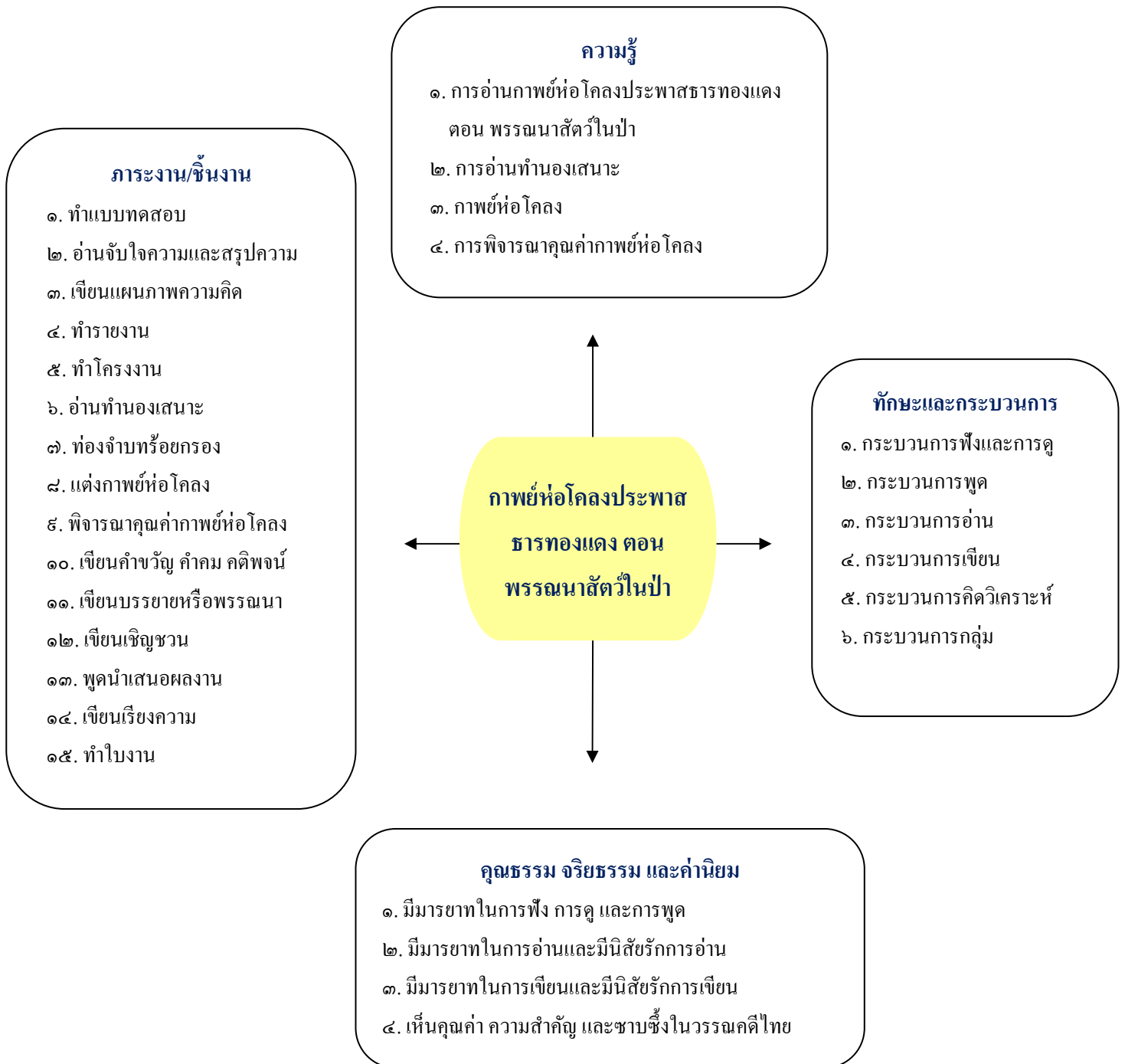
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
ตอน พรรณาสัตว์ในป่า

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑) ๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔) ๔. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๓) ๕. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑) ๖. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒) ๗. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓) ๘. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔) ๙. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า เป็นบทพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิบศร กล่าวถึงธรรมชาติตามทางเสด็จทางสถลมารคจากท่าเจ้าสนุกถึงธารทองแดง ๒. การอ่านทำนองเสนาะ เป็นการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองที่มีการเอื้อนเสียงเป็นจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะของคำประพันธ์ ๓. กาพย์ห่อโคลง เป็นคำประพันธ์ที่แต่งด้วยกาพย์ยานี สลับกับโคลงสี่สุภาพ โดยเนื้อความในกาพย์และโคลงต้องเป็นอย่างเดียวกัน ๔. การพิจารณาคุณค่ากาพย์ห่อ โคลง เป็นการพิจารณาคุณค่าในด้านต่าง ๆ ที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. นักเรียนได้ความรู้และข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า ๒. การอ่านทำนองเสนาะมีหลักการอย่างไร ๓. กาพย์ห่อโคลงมีลักษณะบังคับอย่างไรและในการอ่านต้องคำนึงถึงเรื่องใด ๔. การพิจารณาคุณค่ากาพย์ห่อโคลง พิจารณาในด้านใดบ้าง ๕. การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะอย่างไร

๕. การพูดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการพูดและการเขียนแสดงความรู้ ประสบการณ์ ความคิด และความรู้สึก	
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ กวางทราย สุนัขใน หมิดำ ละมวด โคนแดง ฟาน เลือปลา เลือกระต่าย กระจง ค่าง ลิงลม ลิงจุ่น บ่าง ลิน อ้น กระเห็น ชะมด ตูกู้ตู บั้ง รวยร้ายฟายเฟื่องหาง ไก่ฟ้า พังพอน กระทุง แยกเต้า ไนรี นกกรอด นกพริก ช้างแซว นกคุ้ม ชรื่องนาง สไปบางนางสีดา ชรื่องนางพะงา มัจฉาชาติ ๒. ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า เป็นตอนที่มุ่งพรรณนาธรรมชาติตามทางเสด็จทางสถลมารคจากท่าเจ้าสนุกถึงธารทองแดง มีทั้งการกล่าวถึงกระบวนการเสด็จและพรรณนาถึงสัตว์ป่าต่าง ๆ อย่างไพเราะ ๓. การอ่านทำนองเสนาะ จะต้องมีการเอื้อนเสียง การเว้นจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองไปตามลักษณะคำประพันธ์ โดยสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกให้สัมพันธ์กับเนื้อความ ๔. ภาพยนตร์โคลง แต่งด้วยภาพยนตร์ ๑ บท สลับกับโคลงสี่สุภาพ เลียนเนื้อความในภาพ ๑ บท สลับกันไปจนจบ ๕. การพิจารณาคุณค่าภาพยนตร์โคลง ต้องแยกแยะถึงจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ด้านความไพเราะงดงามทางภาษาหรือด้านวรรณศิลป์ ๖. การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการพูดและการเขียนแสดงความรู้ ประสบการณ์ ความคิด และความรู้สึก โดยคำนึงถึงมารยาทในการพูดและการเขียน	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ๒. อธิบายลักษณะ การดำเนินชีวิต และคุณค่าของสัตว์ป่าได้ ๓. อ่านทำนองเสนาะได้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ ๔. บอกลักษณะและแต่งภาพยนตร์หรือโคลงได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ๕. วิเคราะห์และวิจารณ์คุณค่าภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ๖. พูดและเขียนในเชิงสร้างสรรค์ได้

ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- ๑.๑ อ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอนพรรณนาสัตว์ในป่า แล้วจับใจความสำคัญ สรุปความ ถอดคำประพันธ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม
- ๑.๒ เขียนแผนภาพความคิด
- ๑.๓ ทำรายงาน
- ๑.๔ ทำโครงงาน
- ๑.๕ อ่านทำนองเสนาะ
- ๑.๖ ท่องจำบทร้อยกรอง
- ๑.๗ แต่งกาพย์ห่อโคลง
- ๑.๘ พิจารณาคคุณค่ากาพย์ห่อโคลง
- ๑.๙ เขียนคำขวัญ คำคม และคติพจน์
- ๑.๑๐ เขียนบรรยายและพรรณนา
- ๑.๑๑ เขียนเชิญชวน
- ๑.๑๒ พุดนำเสนอผลงาน
- ๑.๑๓ เขียนเรียงความ

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม
เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	การอ่านกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	
	ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า	เวลา ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	การอ่านทำนองเสนาะ	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕	กาพย์ห่อโคลง	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖	การพิจารณาคุณค่ากาพย์ห่อโคลง	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗	การพิจารณาคุณค่ากาพย์ห่อโคลง (ต่อ)	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

การอ่านกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

๑. สาระสำคัญ

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่ทรงบรรยายธรรมชาติตามทางเสด็จตั้งแต่ท่าเจ้าสนุกจนถึงธารทองแดง ซึ่งเป็นสายน้ำเล็ก ๆ สายหนึ่งใกล้พระพุทธรบาท สระบุรี

เนื้อหาของกาพย์ห่อโคลงเรื่องนี้มุ่งพรรณนาธรรมชาติสองข้างทาง ทั้งชมสัตว์ ชมพรรณไม้ต่าง ๆ โดยเนื้อหาในตอนที่น่ามาให้ศึกษานี้เป็นการบรรยายถึงกระบวนเสด็จและพรรณนาถึงสัตว์ป่าได้อย่างไพเราะงดงาม แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในการพระนิพนธ์กาพย์ห่อโคลงของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร อีกทั้งยังให้ความรู้ในเรื่องสัตว์อย่างละเอียดชัดเจน ถือเป็นวรรณคดีที่ควรค่าแก่การยกย่องเรื่องหนึ่ง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๔. ตระหนักและเห็นความสำคัญของสัตว์ป่า (A)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๓. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๔. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๕. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง

๒. ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	สำรวจและศึกษาพันธุ์สัตว์ที่มีในท้องถิ่น
คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดประเภทสัตว์
สังคมศึกษาฯ	➡	มีจิตสำนึกต่อสังคมในการช่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์และพันธุ์พืช
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาและรวบรวมรายชื่อพันธุ์สัตว์เป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/วาดภาพสัตว์ประกอบเรื่อง/จัดนิทรรศการ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดคำศัพท์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ครูนำภาพพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามว่าเป็นภาพอะไร
มีความสำคัญอย่างไร

๓. ครูสนทนาโยงเข้าสู่เรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านนำเรื่อง เรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันสรุป

๒. นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตามแนวคำถามต่อไปนี้
- ๑) กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอนที่นำมาให้อ่านนี้กล่าวถึงเรื่องใด
 - ๒) กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง บอกลักษณะความเป็นอยู่ของสัตว์แต่ละชนิดอย่างไร
 - ๓) ผู้ทรงพระนิพนธ์มีจุดประสงค์ใดในการประพันธ์เรื่องนี้
 - ๔) ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องนี้คืออะไร
 - ๕) นักเรียนรู้จักสัตว์ชนิดใดบ้าง และมีลักษณะตามที่อธิบายไว้ในเรื่องหรือไม่ อย่างไร
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๗

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้บอกชื่อสัตว์ที่กล่าวถึงในเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า คนละ ๑ ชนิด ครูเขียนบนกระดาน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเป็นการทบทวน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ เพื่อเป็นการทบทวน แล้วจัดประเภทของสัตว์ที่พบในเนื้อเรื่องตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอเป็นแผนภาพความคิด
 - ๑) สัตว์บก
 - ๒) สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
 - ๓) สัตว์ปีก
 - ๔) สัตว์เลื้อยคลาน
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันเขียนแผนภาพความคิดประเภทของสัตว์ที่พบในกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้บนกระดาน นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขปรับปรุงผลงานของกลุ่ม ตกแต่งให้สวยงาม นำไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๘

๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้ เสร็จแล้วสรุปผลการอภิปราย
 - ๑) สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ในปัจจุบัน
 - ๒) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

- ๓) การปลูกจิตสำนึกและปลูกฝังนิสัยให้เห็นความสำคัญของป่าไม้และสัตว์ป่า
- ๔) นักเรียนคิดว่าสัตว์ป่ามีประโยชน์อย่างไร
- ๕) “สัตว์ป่าเป็นตัวชี้วัดถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ” นักเรียนเห็นด้วยกับคำกล่าวนีหรือไม่ อย่างไร

๓. ครูให้ความรู้เสริมนักเรียนว่า กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมีการจัดตั้งเครือข่ายอาเซียน (The ASEAN Wildlife Enforcement Network: ASEAN-WEN) ซึ่งเป็นเครือข่ายปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมายในภูมิภาคอาเซียน และเป็นเครือข่ายความร่วมมือด้านการปราบปรามอาชญากรรมด้าน
 ๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า
 ๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียนบางกลุ่มให้ออกมาวิเคราะห์ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
 ๖. นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานที่ ๖ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันถอดคำประพันธ์เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ทำเป็นรายงาน ส่งครู
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำโครงการสำรวจสัตว์ที่มีในท้องถิ่นของนักเรียน ตามรูปแบบการทำโครงการ โดยครูอาจกำหนดหัวข้อให้หรือนักเรียนเลือกหัวข้อโครงการเองก็ได้ โดยสำรวจชนิดของสัตว์ รูปร่าง ลักษณะ นิสัย ความเป็นอยู่ และอาหารการกิน ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ไปเล่าให้เพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวฟังเพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของสัตว์ป่า
๒. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและพรรณไม้ต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้สัตว์ป่าและพรรณไม้ต่าง ๆ ได้อยู่คู่ชุมชนต่อไป ส่งผลให้ชุมชนคงสภาพ เกิดความสมดุลทางระบบนิเวศ คนในชุมชน พืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตทุกชนิดสามารถอยู่ร่วมกันได้ หากไม่มีการอนุรักษ์ควบคุมดูแลในส่วนนี้ตั้งแต่เริ่มแรก อนาคตอาจเกิดปัญหาในระบบนิเวศในชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๓. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองที่ประทับใจที่เคยเรียนมา โดยแบ่งวรรคตอน การอ่านให้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ แล้วสรุปเป็นความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียม จัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดประกวดวาดภาพสัตว์ในเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า นำผลงานที่ได้รับรางวัลลำดับที่ ๑-๕ ติดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. จัดแสดงนิทรรศการพระประวัติและพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร
๓. นักเรียนศึกษาและรวบรวมรายชื่อพันธุ์สัตว์เป็นภาษาอังกฤษ แล้วบันทึกลงสมุด จัดทำเป็นสมุด คำศัพท์ เก็บไว้ที่มุมหนังสือของชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ภาพพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี
๓. ใบงานที่ ๖ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ความ
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

การอ่านทำนองเสนาะ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

๑. สาระสำคัญ

การอ่านทำนองเสนาะ เป็นการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองที่มีการเอื้อนเสียงเป็นจังหวะ ลีลา และทำนองตามลักษณะของคำประพันธ์ โดยสอดคล้องอารมณ์ ความรู้สึก และน้ำเสียงที่สอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อความ

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า เป็นพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร หรือเจ้าฟ้ากุ้ง กวีเอกในสมัยอยุธยาตอนปลาย พระนิพนธ์ที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น นันทโศภนันทสูตรคำ หลวงพระมาลัยคำหลวง กาพย์เห่เรือ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของกาพย์ห่อโคลงและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง (K, P)
๒. อ่านทำนองเสนาะโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้เหมาะสมกับเนื้อความ (K, P)
๓. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าได้ถูกต้อง ครบถ้วน (K, P)
๔. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการท่องจำบท ร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. การอ่านทำนองเสนาะ
๒. ศัพท์น่ารู้
๓. ประวัติผู้แต่ง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการอ่านทำนองเสนาะและท่องจำ
บทร้อยกรอง
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมใบ้ให้ทาย
การงานอาชีพ	➡	ทำสมุดพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๕

๑. ครูคิดตัวอย่างบทร้อยกรองให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันแบ่งวรรคตอนการอ่านให้ถูกต้อง และฝึกอ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะ
๒. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับหลักการและวิธีการอ่านทำนองเสนาะที่ถูกต้องตามความรู้ของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่ประทับใจที่เคยเรียนมา เป็นทำนองเสนาะ ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปฝึกอ่านมา ให้เพื่อนฟัง เพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดิชมการอ่าน
๒. ครูคิดตัวอย่างกาพย์ห่อโคลงบนกระดาน ให้นักเรียนร่วมสนทนาลักษณะของกาพย์ห่อโคลงแผนผังบังคับ คำสัมผัส และร่วมกันสรุปเป็นลักษณะของกาพย์ห่อโคลง บันทึกลงสมุด

หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นนางลิงแลหูลิง
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงโอดคว่ำประสาสิง
หัวลิงหมากเรียกไม้	นางลิง
นางลิงหูลิง	หลอกขู่
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงห่ม
ลิงโอดคว่ำหมผู้	นึกคว่ำประสาสิง

๓. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านกาพย์ห่อโคลงหรืออ่านให้นักเรียนฟังทั้งทำนองธรรมชาติและทำนองเสนาะ นักเรียนสังเกตการเว้นวรรคตอน การใช้น้ำเสียง อารมณ์ความรู้สึก จังหวะ และลีลาในการอ่าน
๔. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ทำนองธรรมชาติ คนละ ๑ บท จนครบทุกคน
๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า เป็นทำนองเสนาะจนคล่องทุกคน แล้วให้เพื่อนบอกข้อบกพร่องนักเรียนในกลุ่มร่วมกันแก้ไข
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านซ้ำอย่างน้อยคนละ ๕ ครั้ง ให้เพื่อนในกลุ่มประเมินการอ่านของแต่ละกลุ่ม ส่งครู เพื่อให้ครูเสนอแนะเพิ่มเติม
๗. ครูอธิบายสรุปหลักการและวิธีการอ่านทำนองเสนาะให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ ๓๐

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปหลักการและวิธีการอ่านทำนองเสนาะ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ พร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๓. นักเรียนกลุ่มเดิมแข่งขันอ่านทำนองเสนาะเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยครูเลือกบท ร้อยกรองตอนใดตอนหนึ่ง ความยาวประมาณ ๑๘ บรรทัด ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแข่งขันเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามจังหวะวรรคตอน ออกเสียงคำถูกต้อง ใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสม ครูและเพื่อนที่ฟังร่วมกันประเมินการอ่าน
๔. เมื่อแข่งขันเสร็จแล้วให้รวมคะแนน ครูประกาศผลผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดประเภทรายบุคคล และประเภทรายกลุ่ม

๕. นักเรียนร่วมกันประเมินและแสดงความคิดเห็นว่าผู้ที่ชนะการแข่งขันอ่านได้อย่างไร และผู้ที่ได้คะแนนไม่ดีมีข้อบกพร่องอย่างไร
๖. นักเรียนค้นหาคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจความหมายจากพจนานุกรมหรือครูอธิบายให้ฟัง
๗. ครูเล่าประวัติผู้แต่งให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกท่องจำเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า คนละไม่น้อยกว่า ๓ บท แล้วท่องให้เพื่อนฟัง เพื่อประเมินการท่องจำหรือการร้อง
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอนอื่น ๆ ให้เพื่อนฟัง เพื่อประเมินการอ่าน
๕. ครูให้นักเรียนเล่นเกมใบ้ให้ทาย โดยครูเตรียมบัตรคำที่เป็นชื่อสัตว์ที่พบในเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า แล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนออกมาหยิบบัตรคำคู่ละ ๑ ใบ นักเรียนคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ทาย ส่วนนักเรียนอีกคนทำหน้าที่ใบ้คำ โดยอ่านจากความหมายในศัพท์น่ารู้ หรืออาจใบ้รายละเอียดเพิ่มเติม ภายในเวลาที่ครูกำหนด คู่ใดทายได้ถูกต้องจะได้รับรางวัลจากครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอ่านทำนองเสนาะกาพย์ห่อโคลงเรื่องอื่น ๆ ได้
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. นักเรียนเล่าประวัติของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรให้ผู้อื่นฟังได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านทำนองเสนาะและการท่องจำบทหรือการร้อง เขียนเป็นแผนภาพความคิด บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับกาพย์ห่อโคลง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ สื่ออินเทอร์เน็ต สอบถามจากผู้รู้ แล้วสรุปเป็นความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะจากสื่อต่าง ๆ
๒. นักเรียนคู่วิเคราะห์การอ่านกาพย์ห่อโคลงเรื่องอื่น ๆ ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เช่น กาพย์เห่เรือ กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท สังเกตการใช้น้ำเสียง ลีลา และจังหวะในการอ่าน
๓. จัดประกวดการอ่านทำนองเสนาะในชั้นเรียนและส่งตัวแทนแข่งขันระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๔. ศึกษาพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรเพิ่มเติม โดยคัดลอกพระนิพนธ์ที่น่าสนใจหรือประทับใจลงสมุด ทำเป็นสมุดพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร เก็บไว้มุมหนังสือในชั้นเรียน

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
๒. ตัวอย่างกาพย์ห่อโคลง
๓. แดงบันทึกเสียง
๔. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๕. พจนานุกรม
๖. แบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง
๗. ใบงานที่ ๗ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ
๘. บัตรคำ
๙. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๒. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

กาพย์ห่อโคลง

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

๑. สาระสำคัญ

กาพย์ห่อโคลง เป็นคำประพันธ์ที่แต่งด้วยกาพย์ยานีแต่งสลับกับโคลงสี่สุภาพอย่างละ ๑ บท โดยเริ่มด้วยกาพย์ยานี ๑ บทก่อนแล้วต่อกับโคลงสี่สุภาพที่มีเนื้อความเลียนกาพย์ยานี ๑ บทตามมา แล้วก็แต่งกาพย์และโคลงสลับกันไปจนจบ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของกาพย์ห่อโคลงได้ (K)
๒. แต่งกาพย์ห่อโคลงได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และสร้างสรรค์ (K, P)
๓. บอกคุณค่าและประโยชน์จากการอ่านและการแต่งบทร้อยกรอง (K, A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการแต่ง คำประพันธ์ ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

สารน่ารู้เรื่อง กาพย์ห่อโคลง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของกาพย์ห่อโคลง
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพ	➡	ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๑

๑. ครูคิดตัวอย่างกาพย์ห่อโคลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะคำประพันธ์
ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
๒. นักเรียนอาสาสมัครออกมาโยงเส้นสัมผัสจากตัวอย่างกาพย์ห่อโคลงที่ครูคิดบนกระดาน
ครูตรวจสอบความถูกต้อง และสรุปลักษณะของกาพย์ห่อโคลงให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจสารน่ารู้เรื่อง กาพย์ห่อโคลง ในหนังสือเรียน รายวิชา
พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วครูสุ่มถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๒. นักเรียนนำความรู้จากข้อ ๑ ไปตรวจสอบกับเนื้อเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
ตอน พรรณาสัตว์ในป่า ว่ามีลักษณะตามความรู้ที่อ่านหรือไม่ อย่างไร

๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและรวบรวมวรรณคดีที่แต่งด้วยกาพย์ห่อโคลงแต่ละแบบต่อไป โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือจากเว็บไซต์ในสื่ออินเทอร์เน็ต
 - ๑) แต่งด้วยกาพย์ยานี ๑ บทก่อน แล้วแต่งโคลงเนื้อความเลียนกาพย์ ๑ บท จากนั้นแต่งกาพย์และโคลงสลับกัน
 - ๒) แต่งด้วยโคลง ๑ บทก่อน แล้วแต่งกาพย์ ๑ บท มีเนื้อความเลียนโคลง จากนั้นแต่งโคลงและกาพย์สลับกัน
 - ๓) แต่งด้วยโคลงก่อนแล้วแต่งกาพย์เลียนแบบ ๑ บท จากนั้นแต่งกาพย์ที่มีใจความพรรณนาเพิ่มอีกหลายบท
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกแต่งกาพย์ห่อโคลง โดยนักเรียนกำหนดเรื่องขึ้นเอง และแต่งให้เนื้อความในกาพย์และโคลงเป็นเรื่องเดียวกัน ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกาพย์ห่อโคลง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนค้นคว้ารวบรวมวรรณคดีที่มีลักษณะคำประพันธ์ประเภทกาพย์ห่อโคลง พร้อมยกตัวอย่างวรรคทอง ทำรายงานส่งครู
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๘ เรื่อง กาพย์ห่อโคลง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำวิธีการอ่านกาพย์ห่อโคลงไปใช้อ่านบทหรือยกเรื่องอื่น ๆ ที่มีลักษณะคำประพันธ์ชนิดเดียวกันได้อย่างถูกต้อง
๒. นักเรียนแต่งกาพย์ห่อโคลงในโอกาสต่าง ๆ ได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปลักษณะของกาพย์ห่อโคลง เขียนเป็นแผนภาพความคิด บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า แล้วสรุปคุณค่าที่ได้รับ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมคำที่ใช้ลักษณะคำทอไทย (มีรูปวรรณยุกต์โท แต่ใช้ในความหมายของคำเดิมที่มีรูปวรรณยุกต์เอก) ในเนื้อเรื่อง แล้วแลกเปลี่ยนกันศึกษากับเพื่อนในชั้นเรียน
๒. จัดประกวดการแต่งกาพย์ห่อโคลงตามหัวข้อที่กำหนด ช่วยกันคัดเลือกผลงานที่แต่งดีที่สุดลำดับที่ ๑-๓ แล้วสัมภาษณ์แนวทางในการแต่ง ทั้งการเลือกใช้คำ กลวิธีการแต่ง และการนำเสนอแนวคิด แล้วนำผลงานไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างภาพห่อโคลง
๒. แหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือเว็บไซต์ในสื่ออินเทอร์เน็ต
๓. ใบงานที่ ๘ เรื่อง ภาพห่อโคลง
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖

การพิจารณาคูณค่ากาพย์ห่อโคลง

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

๑. สาระสำคัญ

การพิจารณาคูณค่ากาพย์ห่อโคลง เป็นการพินิจพิจารณาแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้แต่งมุ่งถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นศิลปะ เพื่อค้นหาความรู้ ข้อคิดคติคำสอนที่สอดแทรกในบทหรือยกรองเหล่านั้นมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านวิเคราะห์ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์

เขียนแผนภาพความคิดสรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๒

๑. ครูนำหนังสือหรือบทร้อยกรองจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศก พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรมาให้นักเรียนอ่าน แล้วสนทนาซักถามทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของกาพย์ห่อโคลง
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมร้อยกรองว่าพิจารณาในเรื่องใดบ้างตามความรู้เดิม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกาพย์ห่อโคลงว่าต้องพิจารณาองค์ประกอบด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา
๒. นักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า แล้วระดมสมองตอบคำถามตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า มีจุดมุ่งหมายใดในการแต่ง
 - ๒) ลักษณะเด่นของสำนวนภาษาที่ใช้ในเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า มีลักษณะอย่างไร

๓) กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ปราภฏการใช้ภาพพจน์
โวหารใดบ้าง ยกตัวอย่างประกอบ

๔) นักเรียนได้รับสิ่งใดบ้างจากการอ่านเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน
พรรณนาสัตว์ในป่า

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์
ในป่า ในด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา นักเรียนบันทึกลงสมุด

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม
ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสรุป
เขียนเป็นแผนภาพความคิด ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๓๓

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหัวข้อเนื้อเรื่อง ศิลปะ
การประพันธ์ ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง จากเรื่อง
กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า เพื่อเป็นการทบทวน

๒. ครูคิดแผนป้ายบทร้อยกรองจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนา
สัตว์ในป่า ให้นักเรียนอ่านและร่วมกันพิจารณาว่าบทร้อยกรองนี้ให้คุณค่าในด้านใดบ้าง
อย่างไร

โคเพลาเฉพาะทุ่งออก	แรงเป็นสอกนอกสูงเถลิง
เขาโตโคโล้งเรียง	เมียลูกน้อยค่อยตามกัน
โคเพลาเฉพาะทุ่งแห่	ลองเชิง
แรงสอกนอกสูงเถลิง	เถื่อนเถ้า
เขาโตโคโล้งเรียง	ชมหมู่
เมียลูกน้อยค่อยเคล้า	แม่เนี่ยวกินนม

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าที่ได้จากบทร้อยกรองในข้อ ๒

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากเรื่อง กาพย์
ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ตามหัวข้อที่กำหนดให้ พร้อม
ยกตัวอย่างบทร้อยกรองในเนื้อเรื่องประกอบ

๑) ด้านความรู้

๒) ด้านภาษา

๓) ด้านอารมณ์

๔) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๑-๒ กลุ่ม ออกมาวิเคราะห์ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูสรุปเป็นความรู้เพิ่มเติมเมื่อจบการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาคูณค่าภาพห่อโคลง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า บทใดบทหนึ่งที่ชื่นชอบ แล้วนำมาพิจารณาคูณค่าภาพห่อโคลงบทนั้น แล้วนำเสนอในรูปแบบตามความถนัดของนักเรียน
๓. นักเรียนเลือกภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ที่มีการใช้คำพรรณนาให้เห็นภาพและเลียนเสียงธรรมชาติ บทที่ชอบ ๑ บท นำเสนอโดยการอ่านทำนองเสนาะให้เพื่อนฟัง และอธิบายว่าคำประพันธ์ที่เลือกมา พรรณนาให้เห็นภาพเกี่ยวกับอะไร และคำใดที่เลียนเสียงธรรมชาติ และเลียนเสียงอะไร

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการพิจารณาคูณค่าภาพห่อโคลงไปปรับใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคูณค่าภาพห่อโคลง บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพูดบรรยาย จากแหล่งสืบค้นต่าง ๆ เช่น หนังสือ วิกิพีเดีย สื่ออินเทอร์เน็ต แล้วสรุปเป็นความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมบทร้อยกรองประเภทภาพห่อโคลงที่ชื่นชอบหรือประทับใจ
๒. นักเรียนจัดกิจกรรมพูดอภิปรายคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านเรื่อง ภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า ในชั้นเรียน
๓. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง สัตว์ป่ามีชีวิต

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือหรือบทร้อยกรองจากเรื่อง ภาพห่อโคลงนิราศธารโศก
๒. แผ่นป้ายบทร้อยกรอง
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗

การพิจารณาคุณค่าภาพยนตร์สื่อ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาพยนตร์สื่อประเภทสารทองแดง ตอน พรรณาสัตว์ในป่า

๑. สาระสำคัญ

การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูดและผู้เขียนผ่านทางคำพูดและตัวอักษร เพื่อให้ผู้ฟังและผู้อ่านเกิดความคิด ความเข้าใจ มองเห็นภาพ มีมุมมอง มีความรู้สึกและอารมณ์ร่วมกับผู้พูดและผู้เขียน ผู้พูดและผู้เขียนจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิดและกลวิธีในการพูดและการเขียน ตลอดจนการเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนที่ถูกต้องเหมาะสม

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๒. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ (K)
๒. พูดและเขียนเชิงสร้างสรรค์เรื่องที่กำหนดให้ได้น่าสนใจ (K, P)
๓. ใช้ภาษาในการพูดหรือการเขียนตามลำดับขั้นตอนได้น่าสนใจ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ (A)
๖. มีมารยาทในการพูดและการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๓. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการพูด ๓. ประเมินทักษะการเขียน เรียงความ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาธรรมชาติของสัตว์ในบริเวณโรงเรียน
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์สัตว์ป่า/ศึกษาพระประวัติของ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาและรวบรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ ที่เป็น ภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/แสดงบทบาทสมมุติ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๔

- ครูนำภาพพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี ภาพธรรมชาติ ภาพสัตว์ต่าง ๆ ที่มีในเรื่องให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาพูดบรรยายภาพ คนละ ๑ ภาพ
- ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับการพูดบรรยายภาพของเพื่อนว่ามีเนื้อความตรงตามที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจมากน้อยเพียงใด แล้วครูสนทนาโยงเข้าเรื่อง การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูแจกใบความรู้เรื่อง การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ

๒. ครูให้นักเรียนคู่วิเคราะห์สารคดีที่เกี่ยวกับชีวิตสัตว์ แล้วให้นักเรียนสังเกตการนำเสนอ การใช้ภาษา และน้ำเสียงในการพูด
๓. ครูนำตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นการบรรยายหรือพรรณนามาให้นักเรียนศึกษา แล้วพุดนำเสนอผลงานให้น่าสนใจเป็นตัวอย่างให้นักเรียนฟัง
๔. ครูแจกตัวอย่างคำขวัญ คำคม คติพจน์ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจ นักเรียนสังเกตกลวิธีการเขียนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนที่อ่าน
๕. ครูอธิบายสรุปขั้นตอนการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ ๓๕

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมต่อไปนี้
 - ๑) เขียนคำขวัญ คำคม คติพจน์ อย่างละ ๑ ข้อความ ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ และสัตว์ป่า
 - ๒) เขียนบรรยายหรือพรรณนาธรรมชาติของสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือธรรมชาติในโรงเรียน
 - ๓) เขียนเชิญชวนให้เห็นถึงความสำคัญและช่วยกันอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ โดยให้นักเรียนสำรวจธรรมชาติของสัตว์ในบริเวณโรงเรียน แล้วนำข้อมูลมาแสดงความคิดเห็นหาทางอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ชนิดนั้น ๆ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพุดนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนให้น่าสนใจ เพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันประเมินการพูดตามแบบประเมินการพูด
๔. ครูและนักเรียนช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ทำได้ดีนำไปจัดป้ายนิเทศหรือนำไปติดให้ทั่วบริเวณโรงเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า แล้วส่งครูตรวจสอบ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงและนำเสนอ โดยผลัดเปลี่ยนกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. ครูนำพระประวัติและพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรมาให้นักเรียนดู และสนทนาเกี่ยวกับพระประวัติของพระองค์ แล้วเขียนนำเสนอพระนิพนธ์ของพระองค์ในรูปแบบของบทความสารคดี หรือเขียนแนะนำพระนิพนธ์เรื่องต่าง ๆ ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการพูดเชิงสร้างสรรค์ไปใช้พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปสร้างงานเขียนประเภทต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า นักเรียนคิดว่าการแต่งโคลงสี่สุภาพประกอบภาพ จำเป็นต้องรู้เรื่องใดบ้าง จึงจะแต่งโคลงได้สัมพันธ์กับภาพ แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นที่บ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดทัศนศึกษาสวนสัตว์ เช่น สวนสัตว์เขาหิน สวนสัตว์เขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์ สงขลา เพื่อศึกษาธรรมชาติความเป็นอยู่ของสัตว์ แล้วนำมาพูดเล่าเรื่อง
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สัตว์ป่า
๓. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน เช่น การเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ แล้วเขียนเป็นนิราศ ชมสถานที่นั้น ๆ เขียนบันทึกการเดินทาง เขียนบทความเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ
๔. นักเรียนศึกษาและรวบรวมงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ แล้วนำมา ฝึกอ่านและสรุปความรู้ที่ได้

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ภาพพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี/ภาพธรรมชาติ/ภาพสัตว์ต่าง ๆ ในเนื้อเรื่อง
๓. ใบความรู้เรื่อง การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์
๔. วิดีทัศน์สารคดีเกี่ยวกับชีวิตสัตว์
๕. ตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์
๖. ตัวอย่างคำขวัญ คำคม คติพจน์
๗. แบบประเมินการพูด
๘. ใบงานที่ ๕ การเขียนเชิงสร้างสรรค์
๙. พระราชนิพนธ์และพระราชนิพนธ์ของเจ้าฟ้าบรมราชินีนาถ
๑๐. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๑. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๒. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๓. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

เวลา ๘ ชั่วโมง

ผังโน้ตค้นเป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑) ๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓) ๔. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔) ๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๕) ๖. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๖) ๗. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑) ๘. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒) ๙. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔) ๑๐. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัย ชาติคอซ้าง และเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เป็นโคลงภาพที่กล่าวสดุดีวีรกรรมของบรรพบุรุษของไทย ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ๒. สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นวีรกษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ๓. การพิจารณาคุณค่าโคลงภาพ ผู้อ่านจะต้องตีความวิเคราะห์ หรือวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. โคลงภาพพระราชพงสาวดารมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง ๒. นักเรียนได้ความรู้และข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดารทั้ง ๒ เรื่อง ๓. สมเด็จพระสุริโยทัยทรงทำสิ่งใดที่แสดงถึงความเสียสละและความกตัญญูต่อชาติบ้านเมือง ๔. โคลงภาพพระราชพงสาวดารให้คุณค่าในด้านใดบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ ชาติคอซ้าง พยุหแสนยา มานมนัสกัตเวที พันท้าย โขนเรือ กู่เส้น กฤตคุณ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. จับใจความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ๒. บอกคุณธรรมสำคัญของสมเด็จพระสุริโยทัยได้

๒. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัย ชาติคอช้าง เป็นบันทึกสำคัญทางประวัติศาสตร์ ของสมเด็จพระสุริโยทัย ที่แสดงถึงความเสียสละ และความกตัญญู ๓. สมเด็จพระสุริโยทัยพระอัครมเหสีในสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ผู้มีความเสียสละและความกตัญญูทั้งต่อพระราชสวามี และต่อชาติบ้านเมือง ๔. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ ถวายชีวิต แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างข้าราชการที่มีความรับผิดชอบ เสียสละ และซื่อสัตย์ในหน้าที่ ๕. การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร ผู้อ่านต้อง ตีความ วิเคราะห์ หรือวิจารณ์เรื่องที่อ่าน เพื่อจะได้ เข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างลึกซึ้งและพิจารณาคุณค่า ของวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ได้	๓. บอกลักษณะและพิจารณาถึงคุณค่าที่ได้รับจาก โคลงภาพพระราชพงสาวดาร
ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่านเรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร แล้วจับใจความสำคัญ สรุปความ เล่าเรื่องย่อ ถอดคำประพันธ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง/เขียนแผนภาพความคิด ๑.๓ อ่านทำนองเสนาะ ๑.๔ ท่องจำบทหรือกรอง ๑.๕ เขียนบทความสดุดีวีรกรรม ๑.๖ พิจารณาคุณค่าโคลงภาพ ๑.๗ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือ ๑.๘ พุจฉะเรื่อง ๑.๙ ถักด้ายมือตัวบรรจงครั้งบรรทัด ๑.๑๐ เขียนเรียงความ ๑.๑๑ เขียนแสดงทัศนะ	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน

๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๔) แบบประเมินการฟังและการดู ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร เรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เวลา ๒ ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ พระมหาวิริยกษัตริศรีสุริโยทัย เวลา ๑ ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ การพิจารณาคุณค่าโคลงภาพ เวลา ๑ ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร เรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เวลา ๒ ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ การพิจารณาคุณค่าโคลงภาพ เวลา ๒ ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร

เรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

๑. สาระสำคัญ

โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีเนื้อหาแสดงถึงวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยอันแสดงถึงคุณธรรมคือ ความกตัญญูและความเสียสละ ในการที่ทรงช่วยปกป้องสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พระราชสวามีให้รอดพ้นจากอาวุธของข้าศึกด้วยการอุทิศชีวิตของพระองค์เอง

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้มีพระปรีชาญาณในการปกครองบ้านเมืองอย่างยอดเยี่ยม และมีพระอัจฉริยภาพด้านการประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ซึ่งพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ของพระองค์ได้แสดงถึงพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระองค์อย่างเด่นชัด

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. เขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)
๓. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าได้ถูกต้อง ครบถ้วน (K, P)

๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบผลการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง ๓. ประเมินทักษะการท่องจำ บทหรือโครง ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. เรื่องย่อ
๓. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
๔. ศัพท์น่ารู้
๕. ประวัติผู้แต่ง

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพโครงเรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัย/เขียนแผนภาพความคิดสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยหรือพระมหากษัตริย์พระองค์อื่น ๆ ในสมัยอยุธยา/ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเกี่ยวกับความกตัญญูและความเสียสละ
ศิลปะ	➡	จัดนิทรรศการ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๖

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ครูนำภาพสมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้างมาให้นักเรียนดู และซักถามว่าเป็นตัวละครในวรรณคดีเรื่องใด

๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสมเด็จพระสุริโยทัย เช่น พระราชประวัติ วีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำแต่ละคำ

โคลงภาพ

พระราชพงสาวดาร

๒. นักเรียนอ่านนำเรื่องและเรื่องย่อโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วครูร่วมสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

๓. นักเรียนอ่านออกเสียงโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันถอดคำประพันธ์ที่ละบทจนครบทุกบท

๔. ครูซักถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจตามแนวคำถามต่อไปนี้

๑) สมเด็จพระสุริโยทัยคือใคร และมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการสู้รบครั้งนี้

๒) “ข้าบคนทรเช่นค้ำ สะอึกส่ำตักกร” ตามความเข้าใจของนักเรียนข้อความนี้มีความหมายว่าอย่างไร

๓) เหตุใดสมเด็จพระสุริโยทัยจึงตัดสินใจตัดสินพระทัยขับช้างเข้าต่อสู้กับข้าศึก และผลที่ตามมาเป็นอย่างไร

๔) โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสตรีไทยในด้านใดได้บ้าง

๕) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง สุริโยทัยขาดคอช้าง

ชั่วโมงที่ ๓๗

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามแถวที่นั่ง ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเล่าโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง กลุ่มละเหตุการณ์ เพื่อเป็นการทบทวน

๒. นักเรียนแต่ละคนสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เป็นแผนภาพโครงเรื่อง
๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมาเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนแก้ไขให้ถูกต้อง และตกแต่งให้สวยงาม ส่งครู
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง และเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ ล้วนแต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ โดยโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพจำนวน ๖ บท โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพจำนวน ๔ บท จากนั้นครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น
๕. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง หรืออ่านเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง นักเรียนสังเกตจังหวะ น้ำเสียง ลิลา การแบ่งวรรคตอนการอ่าน แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านตามจนคล่อง
๖. นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำยากหรือคำที่ไม่เข้าใจความหมาย
๗. ครูเล่าประวัติผู้แต่งให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนฝึกท่องจำโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ตั้งแต่ บังอรอัศรผู้ จนถึง พจนผู้สรรเสริญ แล้วท่องให้ครูฟัง เพื่อประเมินการท่องจำหรือการร้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยไปใช้ประกอบการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์
๒. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภาพความคิดสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เกี่ยวกับเนื้อหา ลักษณะคำประพันธ์ และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดนิทรรศการพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยหรือพระมหากษัตริย์พระองค์อื่น ๆ ในสมัยอยุธยา
๒. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ไปศึกษาโคลงภาพพระราชพงสาวดาร ณ พระที่นั่งวโรภาสพิมาน พระราชวังบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓. นักเรียนศึกษาหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเกี่ยวกับความกตัญญูและความเสียสละ

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. ภาพสมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง

๓. บัตรคำ

๔. แดบบันทึกละเอียด

๕. แบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง

๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางการพัฒนา	_____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางแก้ไข	_____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน	_____
เหตุผล	_____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	_____
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

พระมหาวีรกษัตริศรีสุริโยทัย

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

๑. สาระสำคัญ

สมเด็จพระสุริโยทัย เป็นวีรกษัตริ์ไทยที่ทรงเสียสละชีพของตนเพื่อรักษาเอกราชของชาติ บ้านเมืองเมื่อครั้งทำยุทธหัตถี ณ สมรภูมิต่างมะขามหย่อง เมื่อ พ.ศ. ๒๐๕๑ วีรกรรมของพระองค์ช่วย ปลุกจิตสำนึกของเยาวชนให้เห็นคุณค่าของความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พูดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๔. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการเขียน ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

สารนารูเรื่อง พระมหาวิริยกษัตริศรีสุริโยทัย

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เรื่องสมเด็จพระสุริโยทัยขาด คอช้าง
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/แสดงบทบาทสมมุติ
งานอาชีพฯ	➡	จัดทำสื่อ PowerPoint

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๘

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสมเด็จพระสุริโยทัย
- ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาเล่าพระราชประวัติและวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย
ครูสรุปเป็นความรู้ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านสารนารูเรื่อง พระมหาวิริยกษัตริศรีสุริโยทัย
ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
- นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านสารนารูเรื่อง พระมหาวิริยกษัตริศรีสุริโยทัย โดยเขียน
สรุปเป็นข้อ ๆ

๓. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔-๕ คน นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๔. ครูให้ความรู้เสริมนักเรียน ดังนี้

๑) พระเจ้าตะเบงชเวตี้ เป็นกษัตริย์พม่าในราชวงศ์ตองอู ตะเบงชเวตี้ ตามความหมายแปลว่า สุวรรณเอกฉัตร พระองค์ทรงเป็นนักรบที่เก่งกาจ ตลอดรัชกาลทรงทำสงครามเป็นส่วนใหญ่และเป็นกษัตริย์พระองค์แรกที่เอาชนะกรุงหงสาวดี เมืองหลวงของชนชาติมอญได้ และได้ย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่กรุงหงสาวดี คนไทยรู้จักพระองค์ในนามว่า พระยาหงสาบั้งแสวก หรือพระเจ้าหงสาวดีลินดำ ด้วยชีวประวัติเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อันน่าสนใจ ยาขอบ นักเขียนชาวไทยได้หยิบยกมาแต่งเป็นนิยายอิงพงศาวดารเรื่องผู้ชนะสิบทิศ ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย

๒) สงครามคราวเสียสมเด็จพระสุริโยทัย ตามบันทึกพระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐ ตรงกับ พ.ศ. ๒๐๕๑ ซึ่งเป็นปีแรกของรัชสมัยพระมหาจักรพรรดิ ส่วนกษัตริย์พม่าที่เป็นจอมทัพ คือ พระเจ้าตะเบงชเวตี้ ขณะนั้นพมามีอำนาจเหนือมอญ แล้วย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่กรุงหงสาวดี จึงเรียกพระเจ้าหงสาวดีมาร่วมทัพด้วย

๕. ครูตีภาพพระราชานุญาตสมเด็จพระสุริโยทัย ให้นักเรียนดู นักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับภาพ แล้วเขียนบทความสรุปวีรกรรมวีรกษัตริย์ศรีสุริโยทัย ส่งครู

๖. ครูคัดเลือกผลงานที่เขียนได้ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระมหาวีรกษัตริย์ศรีสุริโยทัย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเขียนบรรยายวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยที่นักเรียนได้ศึกษามา
๓. นักเรียนพูดอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย พร้อมเสนอแนะแนวทางการนำคุณธรรมของพระองค์มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นำความรู้เกี่ยวกับพระมหาวีรกษัตริย์ศรีสุริโยทัยไปประกอบในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสารานุกรมเรื่อง พระมหาวีรกษัตริย์ศรีสุริโยทัย บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนโคลงภาพพระราชพงศาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แล้วสรุปข้อคิดที่ได้รับ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สมเด็จพระสุริโยทัยขาดคอช้าง แล้วศึกษาค้นคว้าประวัติของบุคคลนั้น ๆ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน
๒. จัดทัศนศึกษาเยี่ยมชมพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยที่แสดงออกถึงความเสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง นำเสนอในรูปแบบของการแสดงบทบาทสมมติหรือจัดทำสื่อ PowerPoint
๔. นักเรียนเขียนเล่าเรื่องราวความกล้าหาญของนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือส่วนรวม ความยาวไม่เกิน ๑ หน้ากระดาษ ครูคัดเลือกผลงานที่เขียนได้ดีติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน เพื่อให้เพื่อนนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระสุริโยทัย
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๓. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____/_____/_____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐

การพิจารณาคูณค่าโคลงภาพ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

๑. สาระสำคัญ

โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ ๖ บท เนื้อหาบรรยายวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย ผู้ซึ่งเปี่ยมไปด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเสียสละ และความกตัญญูทั้งต่อพระราชสวามีและต่อชาติบ้านเมือง ผู้ทรงพระราชนิพนธ์ได้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านถ้อยคำที่ไพเราะงดงาม ช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของคนไทยให้คุณค่าของความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๓. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบได้ (K, P)
๕. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๖. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	ปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม/ศึกษาเกี่ยวกับความเสียสละของพระมหากษัตริย์ไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ/แสดงบทบาทสมมุติ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๕

- ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง

- ครูสุ่มเรียกนักเรียนบอกคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้รับ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนอ่านตัวอย่างการพิจารณาคุณค่าวรรณคดีที่เป็นร้อยกรองในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้ แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- นักเรียนอ่านแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็น
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาคุณค่าที่ปรากฏในโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดให้

- ๑) คุณค่าด้านเนื้อหา
- ๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์
- ๓) คุณค่าด้านสังคม
- ๔) คุณค่าด้านการนำไปใช้

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อนร่วมกันแสดงความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม

๕. ครูเสนอแนะและสรุปเป็นความรู้หลังจบการนำเสนอผลงานของนักเรียนทุกกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาคู่มือภาพ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูนำวิดีโอหรือภาพยนตร์เรื่อง สุริโยไท มาให้นักเรียนดู แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม
เพื่อพูดวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้อ่านในประเด็นต่อไปนี้
 - ๑) เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นข้อคิดเห็น
 - ๒) เรื่องที่ดูมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
 - ๓) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องที่ดู
 - ๔) นักเรียนคิดว่าวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยสามารถปลุกจิตสำนึกของคนไทยในเรื่องใด
 - ๕) นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างไรบ้าง
๓. นักเรียนร่วมกันระดมสมองคิดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมที่
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน แล้วช่วยกันเลือกกิจกรรม ๑ กิจกรรมมาปฏิบัติ
๔. นักเรียนเลือกโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ที่ชอบคนละ ๑ บท
เขียนอธิบายเหตุผลที่ชอบและลักษณะเด่นของศิลปะการประพันธ์ในโคลงบทนั้น ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำแนวคิดและคุณค่าจากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและคุณค่าจากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัย
ขาดคอช้าง บันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่ทรงเสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองมีพระองค์ใดบ้าง
และทรงเสียสละในด้านใด นักเรียนร่วมกันสรุปเขียนเป็นเรื่องราวหรือบทร้อยกรอง
๒. นักเรียนเลือกบทพระราชนิพนธ์อื่น ๆ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วนำมา
เสนอโดยการรายงานหน้าชั้นเรียนหรือทำป้ายนิเทศ

๓. นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง
๔. นักเรียนยกบทร้อยกรองจากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง ที่เห็นว่าไพเราะและมีความหมายกินใจ พร้อมอธิบายเหตุผล บันทึกลงสมุด นำมาแลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างการพิจารณาคุณค่าวรรณคดี
๒. วิดีทัศน์หรือภาพยนตร์เรื่อง สุริโยไท
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑

การอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดาร

เรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

๑. สาระสำคัญ

โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เป็นพระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ มีเนื้อความแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของข้าราชการที่มีความรับผิดชอบ เสียสละ และมีความซื่อสัตย์อย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติตามราชประเพณี เพื่อรักษาพระเกียรติของพระมหากษัตริย์

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ผู้ทรงพระปรีชาสามารถด้านการละคร โดยทรงพัฒนารูปแบบการแสดงละครร้อง นอกจากนี้ยังทรงพระนิพนธ์บทละครแบบใหม่และงานประพันธ์อื่น ๆ อีก ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง พระนิพนธ์มีทั้งงานแต่ง งานแปล และงานแปลจากภาษาอังกฤษ

ศาลพันท้ายนรสิงห์ เดิมเป็นศาลเพียงตา ตั้งอยู่ในคลองโคกขาม สร้างขึ้นสมัยสมเด็จพระเจ้าเสือ เพื่อเป็นอนุสรณ์และยกย่องวีรกรรมของพันท้ายนรสิงห์

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๓. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๒/๕)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. เขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)
๓. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบได้ (K, P)
๕. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๖. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๔. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง ๓. ประเมินทักษะการพูดเล่าเรื่อง ๔. ประเมินทักษะการคัดลายมือ ๕. ประเมินทักษะการเขียน เรียงความ ๖. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๗. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายเป็นชีวิต
๒. ศัพท์น่ารู้
๓. ประวัติผู้แต่ง
๔. สารบัญเรื่อง ศาลพันท้ายนรสิงห์

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์
สังคมศึกษา	➡	ศึกษาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพันท้ายนรสิงห์

ภาษาต่างประเทศ	➡	อ่านหนังสือหรือบทความภาษาอังกฤษที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และความรับผิดชอบในหน้าที่เปรียบเทียบกับภาษาไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๐

ครูนำภาพประกอบโคลงเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต และภาพศาลพันท้ายนรสิงห์ มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาซักถามว่าเป็นภาพของใคร ภาพ ๒ ภาพนี้มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านเรื่องย่อ โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสรุปเป็นความรู้
๒. นักเรียนอ่านออกเสียงโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันอธิบายความหมายของคำยากหรือคำที่ไม่เข้าใจความหมาย ถอดคำประพันธ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาถึงแนวคิดและศิลปะการประพันธ์จากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้
 - ๑) ยกตัวอย่างการนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
 - ๒) ยกคำประพันธ์ที่เห็นว่าไพเราะและมีความหมายกินใจพร้อมบอกเหตุผล
 - ๓) พิจารณาคำประพันธ์ที่มีศิลปะการใช้ภาษาที่ใช้คำน้อยแต่กินความมากและแสดงภาพได้ชัดเจน พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ
 - ๔) หากคำประพันธ์ที่เป็นข้อคิดแล้วอธิบายให้ชัดเจน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น
๕. นักเรียนแต่ละคนสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เป็นแผนภาพโครงเรื่อง ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ ๔๑

๑. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เพื่อเป็นการทบทวน

๒. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏใน โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต

๓. นักเรียนอ่านประวัติผู้แต่ง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้

๑) ผู้แต่งโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิตคือใคร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร และมีผลงานทางด้านวรรณคดีเรื่องใดบ้าง

๒) นักเรียนเคยอ่านผลงานทางด้านวรรณคดีของผู้แต่ง โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิตเรื่องใดบ้าง และเรื่องนั้นมีความดีเด่นอย่างไร

๔. นักเรียนศึกษาสาระน่ารู้เรื่อง ศาลพันท้ายนรสิงห์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาพูดเล่าเรื่อง ๓-๔ คน และกลุ่มเรียกเพื่อนให้ประเมินการพูดเล่าเรื่อง

๕. ครูสรุปความสำคัญและหลักการพูดเล่าเรื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. นักเรียนอ่าน โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วคัดลายมือโคลงที่ชื่นชอบด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด และเขียนบรรยายถึงเหตุผลที่ชอบ ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

๓. ครูแจกบทความหรือให้นักเรียนคู่วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ แล้วให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือดู แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

๔. นักเรียนเขียนเรียงความโดยให้มีเนื้อความเกี่ยวกับความซื่อสัตย์หรือความกตัญญู ส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึก แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เขียนเป็นแผนภาพความคิด จดบันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง แล้วสรุปความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ไปชมศาลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร หรือชมเรือพระที่นั่งเอกไชยที่เรือพระราชพิธี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร แล้วเขียนบรรยายลักษณะของศาลหรือเรือพระที่นั่ง
๒. นักเรียนศึกษาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพันท้ายนรสิงห์เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ นำข้อมูลมาจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้
๓. นักเรียนเลือกอ่านหนังสือหรือบทความภาษาอังกฤษที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และความรับผิดชอบในหน้าที่เปรียบเทียบกับภาษาไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพประกอบโคลงเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
๒. ภาพศาลพันท้ายนรสิงห์
๓. แบบประเมินการพูดเล่าเรื่อง
๔. บทความหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่อง พันท้ายนรสิงห์
๕. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึก
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒

การพิจารณาคูณค่าโคลงภาพ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

๑. สาระสำคัญ

โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต มีเนื้อหากล่าวถึงวีรกรรมของ พันท้ายนรสิงห์ ซึ่งนอกจากจะใช้ประกอบภาพแล้วยังเสนอคุณธรรมสำคัญประกอบไว้กับการใช้ ถ้อยคำที่งดงาม ช่วยกระตุ้นความคิดและจินตนาการของผู้อ่าน ก่อให้เกิดความซาบซึ้งสะเทือนใจ และภาคภูมิใจในบรรพบุรุษและในชาติของเรา

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๓. พุดหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการเขียน ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การพิจารณาคุณค่าโคลงภาพ
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาพระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์- พงศ์
ศิลปะ	➡	วาดภาพประกอบ โคลงภาพ/จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๒

- ครูให้นักเรียนดูภาพโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนแนวคิดของเรื่อง
- นักเรียนช่วยกันบอกว่าการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทร้อยกรอง จะพิจารณาในเรื่องใดบ้าง ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา แล้วครูอธิบายสรุปอีกครั้ง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างการพิจารณาคุณค่าวรรณคดีที่เป็นบทร้อยกรองในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้
- นักเรียนอ่าน โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นใน

ประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ผู้แต่งต้องการนำเสนอแนวคิดอะไร
- ๒) นักเรียนมีความคิดอย่างไรกับเนื้อเรื่อง
- ๓) การใช้ภาษาของผู้แต่งมีลักษณะดีเด่นอย่างไร
- ๔) การเสียดสี ความซื่อสัตย์ และความกตัญญูคืออะไร มีผลต่อผู้อ่านอย่างไร

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป นักเรียนบันทึกลงสมุด

๔. นักเรียนร่วมกันศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต และร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ข้าราชการในปัจจุบันมีลักษณะเหมือนพันท้ายนรสิงห์หรือไม่ ถ้ามีข้าราชการลักษณะนี้ประเทศชาติของเราจะเป็นอย่างไร แล้วร่วมกันสรุป

๖. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า ในการใช้ชีวิตเราควรเล็งเห็นถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของตน อันเป็นคุณธรรมพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ชุมชนที่พัฒนาจนเข้มแข็งจะเน้นการสร้างคุณภาพคนเป็นหลัก เพราะเชื่อว่าสมาชิกชุมชนที่ดี มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ ย่อมเป็นปัจจัยหลักในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชั่วโมงที่ ๔๓

๑. ครูนำสลากที่ระบุแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหัวข้อเนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง แล้วสุ่มเรียกนักเรียน ๔ คน ออกมาจับสลากเลือกสรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม จากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต คนละ ๑ หัวข้อ เพื่อเป็นการทบทวน

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาคุณค่าที่ปรากฏในโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดให้

- ๑) คุณค่าด้านเนื้อหา
- ๒) คุณค่าด้านวรรณศิลป์
- ๓) คุณค่าด้านสังคม
- ๔) คุณค่าด้านการนำไปใช้

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วส่งตัวแทนออกมา นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการนำเสนอผลงานของเพื่อนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาค่าโคลงภาพ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๒. ครูนำภาพในหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากสื่อประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเสียสละ ความกตัญญู หรือความรับผิดชอบต่อบุคคลหรือต่อสังคมมาให้ให้นักเรียนดู ให้นักเรียนช่วยกันเขียนบรรยายความรู้สึกและสิ่งที่นึกถึงเมื่อเห็นภาพนี้ ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓-๔ คน อ่านความรู้สึกที่นักเรียนเขียนให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง แล้วช่วยกันสรุป
๓. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แล้วเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ลำดับเรื่องตามเนื้อความโดยใช้สำนวนภาษาของนักเรียนเอง และวาดภาพประกอบตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๔. นักเรียนเขียนแสดงทรรศนะเกี่ยวกับความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความกตัญญู ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำแนวคิดและคุณค่าจากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและคุณค่าจากโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า นอกจากความกล้าหาญและการใช้สติปัญญา ช่วยเหลืองานผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาแล้ว ลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงทำให้งานสำเร็จไปด้วยดี แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกบทพระนิพนธ์อื่น ๆ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ แล้วนำมาเสนอผลงานในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความสนใจ เช่น จัดป้ายนิเทศ เขียนรายงาน
๒. นักเรียนเลือกอ่านโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่องอื่น ๆ แล้วพิจารณาเนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์ ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำมาใช้ในชีวิตจริง จากนั้นนำมาอ่านให้เพื่อนฟัง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ภาพโคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต
๓. ตัวอย่างการพิจารณาคุณค่าวรรณคดี
๔. สลาก
๕. ภาพในหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อประเภทอื่น ๆ

๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

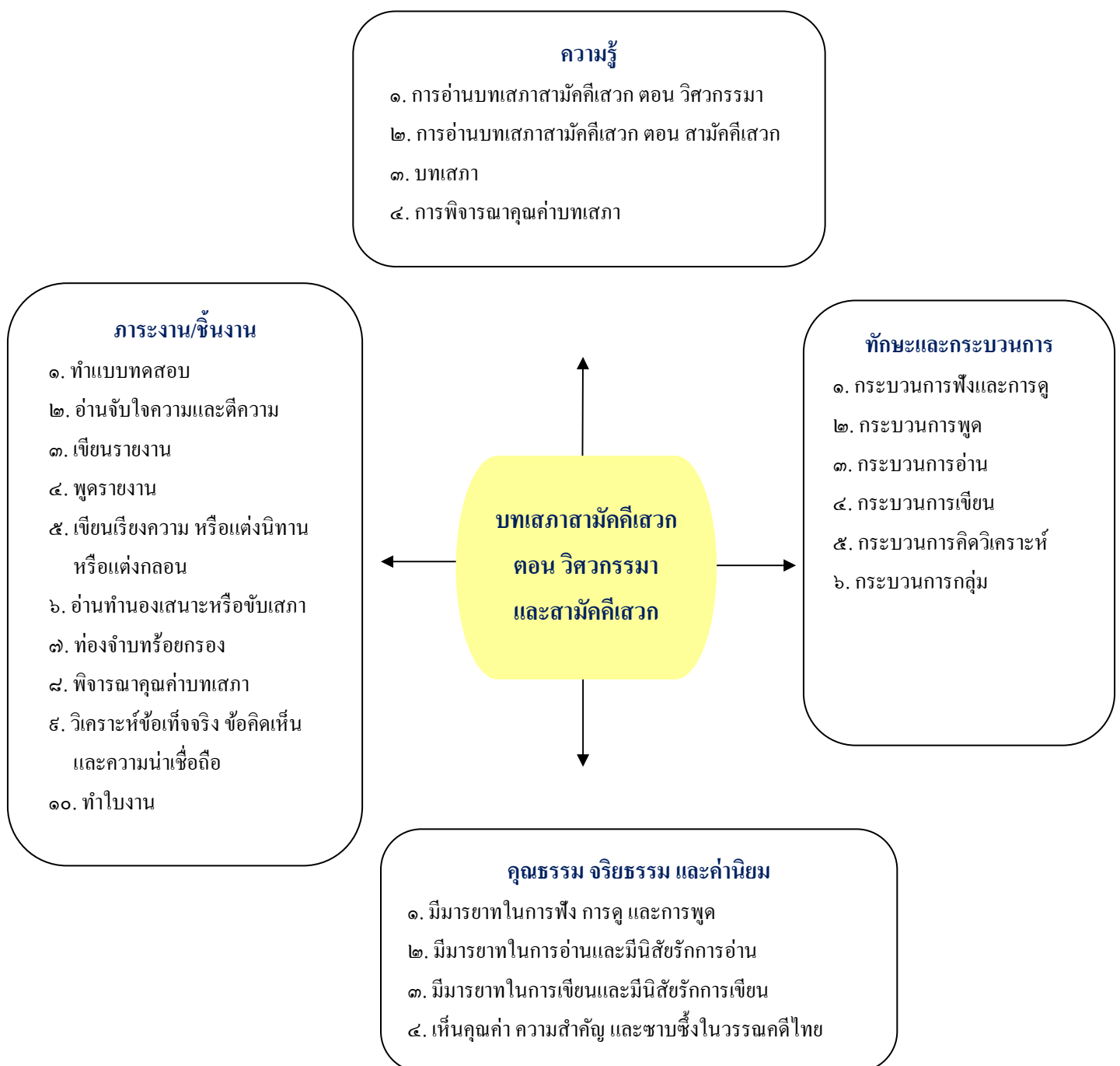
ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก

ตอน วิศวกรรมและสามัคคีเสวก

เวลา ๗ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก
ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๔. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๕. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๖. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๗. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๘. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๙. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๑๐. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

๑. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา และสามัคคีเสวก เป็นบทพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อใช้เป็นบทสำหรับขับเสภาอธิบายนำเรื่องในการ พิธีราชาคณะต่าง ๆ
๒. บทเสภา เป็นการขับกลอนที่มีทำนอง ลักษณะเฉพาะ โดยมีกรับเป็นเครื่องดนตรี ประกอบจังหวะ
๓. การพิจารณาคุณค่าบทเสภา ต้องตีความ วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

๑. นักเรียนได้ความรู้หรือข้อคิดอะไรบ้าง จากการอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก
๒. บทเสปามีลักษณะอย่างไร
๓. การพิจารณาคุณค่าบทเสภา พิจารณาจากเรื่องใดบ้าง อย่างไร
๔. นักเรียนจะนำแนวคิดจากบทเสภาสามัคคีเสวก ไปปรับใช้กับตนเองอย่างไรบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ ศิลปะกรรม ศรีวิไล ช่างปั้น ช่างเขียน ช่างสถาปนา ช่างรูปพรรณสุวรรณกิจ ช่างประดิษฐ์รัชดา ช่างถม รัตนประกร กัปิตัน เสวี เสวก ๒. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมมา เป็นการกล่าวสรรเสริญถึงคุณค่าและความสำคัญของ ศิลปะที่มีต่อบุคคลและต่อชาติบ้านเมือง ๓. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก เป็นการกล่าวถึงข้าราชการทั้งหลายที่ต้องมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เกรงครัดต่อระเบียบวินัย และมีความสามัคคีปรองดอง ๔. บทเสภา เป็นบทร้อยกรองที่มีลักษณะคล้ายกลอนสุภาพ ซึ่งจะใส่ทำนองการขับที่มีลักษณะเฉพาะ โดยมีกรับเป็นเครื่องประกอบจังหวะ ๕. การพิจารณาคุณค่าของบทเสภา ผู้อ่านต้องตีความ วิเคราะห์ หรือวิจารณ์เรื่องที่อ่าน เพื่อจะได้เข้าใจเรื่องได้อย่างลึกซึ้งและพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีนั้น ๆ ได้	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. อ่านจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ๒. บอกลักษณะของบทเสภา ๓. อ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทเสภา ๔. พิจารณาคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมมาและสามัคคีเสวก แล้วจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ ตีความ ถอดคำประพันธ์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ เขียนรายงาน ๑.๓ พูดย่อรายงาน ๑.๔ เขียนเรียงความ หรือแต่งนิทาน หรือแต่งกลอน ๑.๕ อ่านทำนองเสนาะหรือขับบทเสภา ๑.๖ ท่องจำบทร้อยกรอง ๑.๗ พิจารณาคุณค่าบทเสภา ๑.๘ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือ	

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม
เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๕) แบบประเมินการพูด
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้
การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ บทเสภา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การพิจารณาคุณค่าบทเสภา	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

๑. สาระสำคัญ

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะที่มีต่อบุคคลและต่อชาติบ้านเมือง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุจฉหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๔. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการพูด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการ แสวงหาความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	ศึกษาประวัติพระวิสวกรรม
ศิลปะ	➡	ศึกษาเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทย/จัดป้ายนิเทศ/วาดภาพประกอบ
บทเสภา

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๔

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูนำภาพสถาปัตยกรรมไทย เช่น โบสถ์ วิหาร เจดีย์ ภาพจิตรกรรมฝาผนัง มาให้นักเรียนดู
๓. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาพที่ได้ดูเป็นภาพอะไร นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับ
ภาพนี้
๔. ครูกล่าวถึงความสามารถของช่างที่สร้างสรรค์งานดังกล่าว แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านนำเรื่อง เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก ในหนังสือ
เรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
และครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและ

สามัคคีเสวก

๒. นักเรียนอ่านออกเสียงบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันอธิบายความหมายของคำศัพท์ ยากหรือคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจความหมาย
๓. นักเรียนช่วยกันถอดคำประพันธ์และบอกข้อคิดที่ได้รับจากเรื่อง แล้วเขียนบันทึกสรุปความรู้
๔. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับงานช่างของไทยว่ามีช่างอะไรบ้าง
๕. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากที่ครูเตรียมไว้แล้ว ช่วยกันค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จับสลากได้ เพื่อเตรียมรายงานในการจัดการเรียนรู้ ครั้งต่อไป โดยเตรียมภาพประกอบเนื้อหาที่ใช้ในการรายงาน

ช่างปั้น	ช่างเขียน	ช่างสถาปนา
ช่างรูปพรรณสุวรรณกิจ	ช่างประดิษฐ์รัชดา	ช่างถม

ชั่วโมงที่ ๔๕

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกความสำคัญของศิลปะที่กล่าวถึงในบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูนำบัตรภาพงานช่างที่กล่าวถึงในบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา และงานช่างประเภทอื่น ๆ คละกันไว้ในกล่อง แล้วให้นักเรียนออกมาหยิบบัตรภาพคนละ ๑ ใบ นักเรียนบอกชื่องานช่างตามบัตรภาพที่หยิบได้ พร้อมบอกว่าเป็นงานช่างที่กล่าวถึงในบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา หรือไม่ ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมาย แล้วให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัวออกมาพุดรายงานหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพุดรายงานหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลากลุ่มละ ๓-๔ นาที
๕. เพื่อนกลุ่มอื่นช่วยกันวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพุดรายงานและการใช้ภาพประกอบการพุดรายงาน
๖. ครูสรุปความหมายและลักษณะของงานช่างแต่ละประเภท เมื่อจบการรายงานของแต่ละกลุ่ม
๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้ศึกษามาไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา แล้วคัดเลือกกลอนที่ชื่นชอบ วาดภาพประกอบ และเขียนบอกเหตุผลที่ชอบ ส่งครู
๓. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศนงานช่างของไทยที่แสดงถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนไทย ในการคิดสร้างสรรค์งานขึ้นมา แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปะและวิชาช่างไทยของชุมชน และพยายามศึกษา อนุรักษ์ ศิลปะและวิชาช่างไทยของชุมชนดั้งเดิมไว้ เพื่อคงสภาพวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้เป็นไปอย่าง พอเพียงและสงบสุข โดยใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่างฝีมือในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและคนในชุมชน และใช้เป็นแนวทางพัฒนาชุมชนอย่าง เหมาะสมและยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดจากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าและข้อคิดที่ได้จากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา บันทึก ลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในด้านต่าง ๆ เช่น โครงการแก้มลิง โครงการฝนหลวง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาประวัติพระวิสวกรรม ผู้เป็นเทพเจ้าแห่งการก่อสร้างและการช่าง แล้วนำมา แลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความเป็นมาของช่างไทยที่เรียกว่า “ช่างสิบหมู่” จัดทำเป็นรายงาน และส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ภาพสถาปัตยกรรมไทย
๓. ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
๔. สลาก
๕. บัตรภาพ
๖. กล้องสำหรับใส่บัตรภาพ
๗. วิกิทัศน์งานช่างของไทย
๘. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๑. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางการพัฒนา	_____
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางแก้ไข	_____
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน	_____
เหตุผล	_____
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	_____
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

การอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

๑. สาระสำคัญ

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวถึงข้าราชการที่ต้องมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เกรงครัดต่อระเบียบวินัย รักษาเกียรติยศของข้าราชการ ตลอดจนต้องมีความสามัคคีปรองดองกันเพื่อให้ประเทศสามารถดำรงอยู่สืบไป

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๕. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. พุคหรือเขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๔. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการเขียน ๓. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๔. ประเมินทักษะกระบวนการ แสวงหาความรู้ ๕. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปคุณค่าและข้อคิดจากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล- อดุลยเดช/ศึกษาข่าวเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม/ศึกษาพระราช- ประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๖

นักเรียนดูวีดิทัศน์พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชด้าน
ต่าง ๆ เช่น มูลนิธิโครงการหลวง โครงการแก้มลิง โครงการฝนหลวง แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
ถึงประโยชน์จากพระราชกรณียกิจที่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนช่วยกันบอกพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชด้าน
ต่าง ๆ นอกเหนือจากวีดิทัศน์ที่ได้ดูตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา ครูเขียนบน

กระดาน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. นักเรียนอ่านออกเสียงเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก ในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันถอดคำประพันธ์
๓. นักเรียนเขียนสรุปเป็นเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามลำดับเรื่องตามเนื้อความโดยใช้สำนวนภาษา ของตนเองโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ
๔. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน พิจารณาสำนวนโวหารที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง แล้วจดบันทึกรวบรวม และช่วยกันวิเคราะห์ด้านภาษา จากนั้นนำไปแลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๗

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก เพื่อเป็นการทบทวน
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ๑) ความสมักระสมานสามัคคีของคนในชาติ
 - ๒) ความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์และต่อชาติบ้านเมือง
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มหน้าชั้นเรียน จากนั้น นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง
๔. นักเรียนเลือกเขียนเรียงความ แต่งนิทาน หรือแต่งบทร้อยกรองสั้น ๆ ให้มีเนื้อหาแสดงถึง ความสามัคคี ส่งครู

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก แล้วช่วยกัน เฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ช่วยกันค้นคว้าเรื่องราวหรือข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่แสดงออกถึง ความขัดแย้งที่ส่งผลให้เกิดการแตกความสามัคคีจากโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ และเขียน แสดงความคิดเห็นว่าเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคม แล้วนำไปจัดแสดง ที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนศึกษาพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว แล้วเขียนรายงาน ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก ไปปรับใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าและข้อคิดที่ได้จากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก โดย เขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับลักษณะบังคับของกลอนเสภา และบันทึกเป็นความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองคิดกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจก่อเกิดเป็นพลังความสามัคคีของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนหรือประชาชนในชุมชน
๒. นักเรียนเขียนเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หรือเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. วิดีทัศน์พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
๒. โทรศัพท์หรือหนังสือพิมพ์
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑.	ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
๒.	ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
๓.	สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
๔.	การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

บทเสภา

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

๑. สาระสำคัญ

เสภา เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกลอนสุภาพ ใช้สำหรับเป็นบทขับกล่อม ในโอกาสต่าง ๆ ใส่ทำนองขับที่เป็นลักษณะเฉพาะแตกต่างจากกลอนปกติ โดยใช้รับเป็นเครื่อง ประกอบจังหวะให้ไพเราะน่าฟัง

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที้อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก เป็นบทพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้ทรงส่งเสริมการกวีและการแต่งหนังสือ อย่างยิ่ง พระราชนิพนธ์ของพระองค์มีจำนวนมาก ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งที่ทรง พระราชนิพนธ์เอง ทรงแปล และทรงเรียบเรียงจากงานเขียนของผู้อื่น บางเรื่องได้รับการยกย่องจาก วรรณคดีสโมสร เช่น บทละครพูดเรื่อง หัวใจนักรบ ได้รับยกย่องให้เป็นยอดแห่งบทละครพูด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นกษัตริย์ผู้ทรงเป็นเลิศในศิลปะ จนได้รับการถวายพระราชสมัญญานามว่า อัครศิลปิน

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๓. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของกลอนเสภาและวิธีการขับเสภาได้ (K, P)
๒. อ่านทำนองเสนาะหรือขับเสภาโดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์และความรู้สึกได้เหมาะสมกับ เนื้อความ (K, P)
๓. อธิบายความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านได้ถูกต้องตามความหมาย (K, P)
๔. ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าได้ถูกต้อง ครบถ้วน (K, P)

๕. นำสารประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (P)
 ๖. เห็นคุณค่าของการร่วมอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. บทเสภา
๒. ศัพทน่ารู้
๓. ประวัติผู้แต่ง
๔. สารน่ารู้เรื่อง อัครศิลปิน

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้เรื่อง บทเสภา
 ศิลปะ ➡ ศึกษาเรื่องดนตรี “กรับ”

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๘

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของกลอนเสภา จันทลักษณ์ และคำสัมผัส
๒. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเขียนแผนผังบังคับบนกระดาน และให้เพื่อนช่วยกันโยง
 เส้นสัมผัสบังคับและบอกวิธีการอ่าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการขับเสภาให้นักเรียนฟัง แล้วร่วมกันสนทนาถึงลักษณะการ
 เว้นวรรคตอน และการใช้น้ำเสียงในการอ่าน จากนั้นให้นักเรียนอ่านตามจนคล่อง

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกขับเสภาจนคล่อง
๓. ครูนำเครื่องดนตรี “กรับ” มาให้นักเรียนดูและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะและหน้าที่ในการใช้เป็นเครื่องควบคุมจังหวะ โดยครูอาจสาธิตการเล่นหรือให้นักเรียนอาสาสมัครที่มีความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรี “กรับ” หรือเปิดแถบบันทึกเสียงการขับเสภาให้นักเรียนฟังอีกครั้งโดยสังเกตทำนองการขับเสภาอย่างมีสมาธิ
๔. นักเรียนฝึกขับเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก จนคล่อง แล้วขับให้ครูฟังเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล เพื่อประเมินการอ่าน
๕. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก
๖. ครูเล่าประวัติผู้แต่งและสาระน่ารู้เรื่อง อัครศิลปิน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ ให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๗. ครูให้ความรู้เสริมนักเรียนว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ มีทั้งหมด ๔ ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา มาเลเซีย และไทย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเสภา แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การขับเสภา แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนฝึกท่องจำบทหรือกรองเรื่อง เสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา จนคล่อง แล้วท่องกับครูเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินการท่องจำบทหรือกรอง
๔. ครูจัดแข่งขันการขับเสภาในชั้นเรียน โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนที่ขับเสภาได้ดี ครูและเพื่อนช่วยกันประเมิน เพื่อหาผู้ที่ขับเสภาได้ดีที่สุดไปแข่งกับชั้นเรียนอื่น

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการขับและการแต่งเสภาไปปรับใช้ในการร่วมอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย
๒. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความเป็นอัครศิลปินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปเล่าให้ผู้ที่สนใจหรือสมาชิกในครอบครัวฟัง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บทเสภา โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. นักเรียนร่วมกันสรุปพระปรีชาสามารถด้านศิลปะของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
๓. ครูให้นักเรียนอ่านบททวนเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก แล้วสรุปแนวคิดของเรื่อง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกบทเสภาจากวรรณคดีที่ชอบ แล้วนำมาฝึกขับเสภาโดยให้เพื่อนช่วยประเมินการขับเสภาและแสดงความคิดเห็น
๒. ครูจัดแข่งขันการขับเสภาขึ้น โดยให้นักเรียนในชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสิน
๓. นักเรียนศึกษาวรรณคดีประเภทบทเสภาเรื่องอื่น ๆ และฝึกฝนการขับเสภา

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แลบบันทึกลีเกียง
๒. เครื่องดนตรี “กรับ”
๓. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๔. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การขับเสภา
๕. แบบประเมินการท่องจำร้อยกรอง
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน	
๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางการพัฒนา _____	
๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____	
แนวทางแก้ไข _____	
๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____	
เหตุผล _____	
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____	
ลงชื่อ _____	ผู้สอน
_____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖

การพิจารณาคุณค่าบทเสภา

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

๑. สาระสำคัญ

บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก เป็นบทเสภาที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของศิลปะที่มีต่อเกียรติภูมิของชาติและอำนาจของศิลปะที่ชักนำให้เกิดสุข และกระตุ้นให้ข้าราชการหรือข้าราชการทั้งหลายสำนึกในหน้าที่ของตน เป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่คนในชาติอย่างแท้จริง

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๔)
๒. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๕. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๓. บอกความหมาย ประเภท และประโยชน์ของวรรณคดีและวรรณกรรมได้ (K)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำมาปรับใช้ในชีวิตจริงได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	อ่านหนังสือหรือบทความภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอื่น ๆ เปรียบเทียบกับศิลปวัฒนธรรมไทย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๔๕

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแนวคิดของบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก
- นักเรียนช่วยกันบอกว่าการพิจารณาวรรณคดีที่เป็นบทเสภา ควรพิจารณาในเรื่องใดบ้าง
- ครูเสนอแนวทางในการพิจารณาวรรณคดีที่เป็นบทเสภาว่า มีแนวทางในการพิจารณา เช่นเดียวกับร้อยกรองประเภทอื่น ๆ โดยพิจารณาจากเนื้อหา รูปแบบ และภาษา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน
- แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเลือกของคำถาม กลุ่มละ ๑ ของ เพื่อแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้ ดังนี้
 ของที่ ๑ นักเรียนคิดว่าเหตุใดบทเสภาสามัคคีเสวก จึงเป็นวรรณคดีที่นำมาให้นักเรียนศึกษา

ของที่ ๒ บทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิสากรรมา และตอนสามัคคีเสวก มีความดีเด่นด้านการใช้สำนวนภาษาเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

ของที่ ๓ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวในบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสากรรมาที่ว่า

แม้ผู้ใดไม่นิยมชมสิ่งงาม เมื่อถึงยามเศร้าอราน่าสงสาร
เพราะขาดเครื่องระงับดับรำคาญ โสลดใจจะสมานซึ่งดวงใจ

ของที่ ๔ นักเรียนคิดว่าการดำรงไว้ซึ่งชาติบ้านเมืองและความสงบสุขของคนในชาติ จำเป็นต้องอาศัยสิ่งใดเป็นสำคัญ

ของที่ ๕ นักเรียนคิดว่าคนไทยจะแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ได้อย่างไรบ้าง

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่จับได้หน้าชั้นเรียน เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๔. นักเรียนอ่านในใจเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสากรรมาและสามัคคีเสวก ทบทวนอีกครั้ง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ถึงคุณค่าของศิลปะที่มีต่อบุคคลและต่อชาติบ้านเมือง และการปฏิบัติตนของข้าราชการไทย ครูสรุปผลการวิเคราะห์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ ๕๐

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม จากบทเสภาสามัคคีเสวก ตอนวิสากรรมาและสามัคคีเสวก ในหัวข้อต่าง ๆ เพื่อเป็นการทบทวน

๒. ครูทบทวนเรื่องการพิจารณาวรรณคดีที่เป็นบทร้อยกรองในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้

๓. ครูให้นักเรียนจับสลากเลือกพิจารณาบทเสภาสามัคคีเสวก กลุ่มละ ๑ ตอน โดยพิจารณาในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูคอยอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาคู่มือบทเสภา แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. ครูแจกบทความเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในด้านข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของบทความ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ครูสรุปผลการอภิปราย นักเรียนบันทึกลงสมุด

๓. ครูนำภาพที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือหรือการร่วมแรงร่วมใจของคนในสังคมมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพที่ดูและเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสามัคคีของคนในสังคม ครูคอยชี้แนะเพิ่มเติม เพื่อให้การอภิปรายแสดงความคิดเห็นมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๔. นักเรียนเขียนสรุปผลการอภิปรายเกี่ยวกับภาพในข้อ ๓ แล้วนำไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ
หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำแนวคิดและคุณค่าจากบทเสภาสามัคคีเสวก ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและคุณค่าจากบทเสภาสามัคคีเสวก บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นที่ว่า แนวทางสำคัญในการดำเนินชีวิตใดที่สามารถ
ช่วยให้นักเรียนไม่ต้องเสียใจในสิ่งที่คิด พุด หรือกระทำในภายหลัง แล้วมอบหมายให้
นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
เล่ม ๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้ง
ต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหัวข้อการนำไปใช้ในชีวิตจริง แล้วสำรวจ
ตนเองว่าในชีวิตประจำวันของตนเองได้นำข้อคิดที่ศึกษานี้ไปใช้หรือไม่ อย่างไร สนทนากับเพื่อน
ในชั้นเรียน และจดบันทึก ส่งครู
๒. นักเรียนเลือกวรรณคดีประเภทบทเสภาเรื่องอื่น ๆ แล้วพิจารณาเนื้อเรื่อง ศิลปะการประพันธ์
ข้อคิด คติคำสอน และความจรรโลงใจ และการนำมาใช้ในชีวิตจริง จากนั้นนำมาอ่านให้เพื่อนฟัง
เพื่อนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนอ่านหนังสือหรือบทความภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอื่น ๆ
แล้วนำมาเปรียบเทียบกับศิลปวัฒนธรรมไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ชอคำถาม
๓. สลาก
๔. บทความที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย
๕. ภาพการช่วยเหลือหรือการร่วมแรงร่วมใจ
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

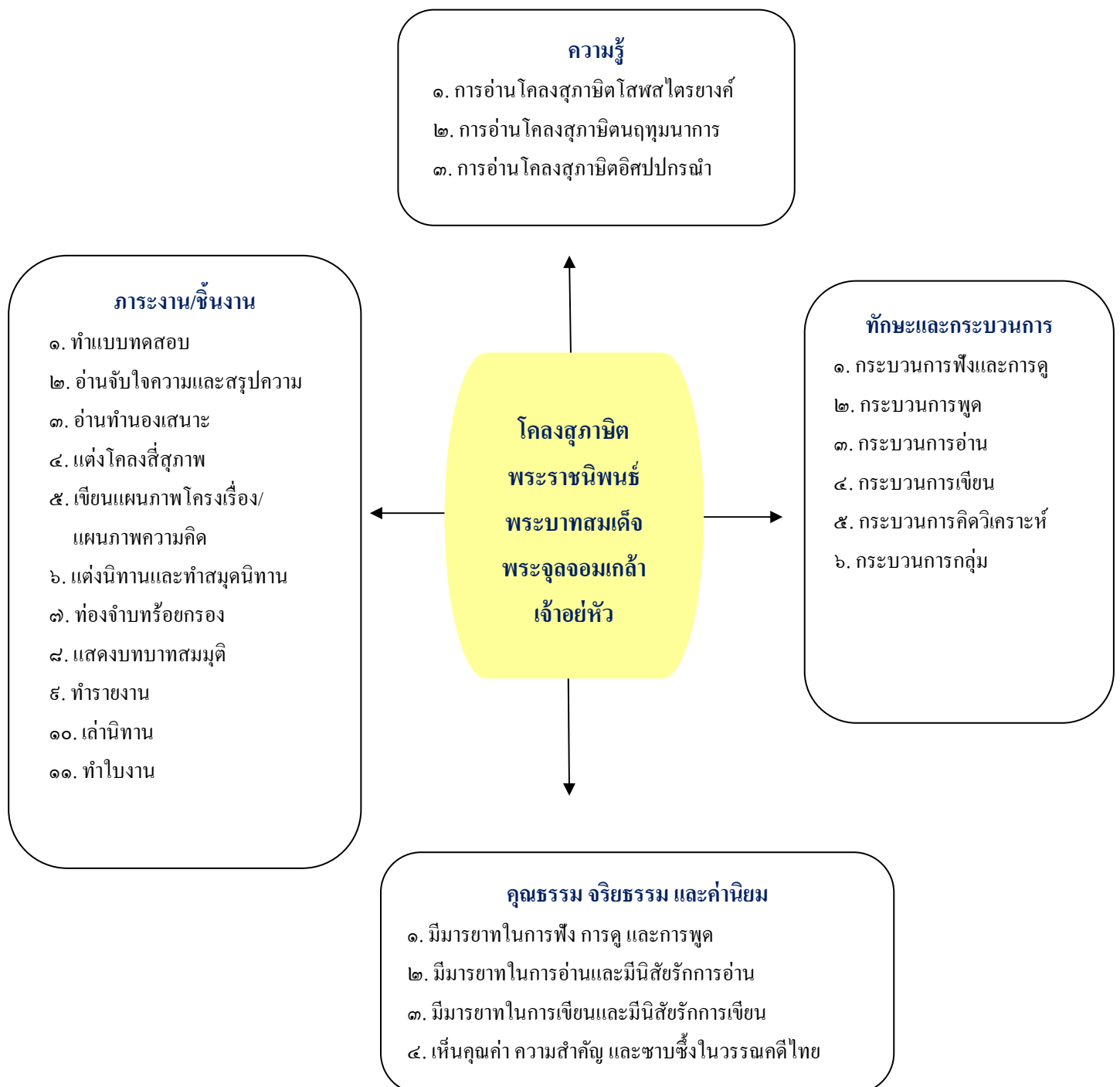
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เวลา ๕ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ โคลงสุภาษิตพระราชนิพนธ์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑) ๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒) ๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓) ๔. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖) ๕. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗) ๖. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘) ๗. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑) ๘. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒) ๙. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓) ๑๐. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔) ๑๑. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นบทพระราชนิพนธ์ที่ทรงพระราชนิพนธ์ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อคิดคติสอนใจแก่พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป ๒. โคลงสุภาษิต กล่าวถึงข้อเตือนใจต่าง ๆ ที่ได้จากข้อความในพระพุทธศาสนาและคติที่ทรงแปลมาจากภาษาอังกฤษ เช่น โคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ โคลงสุภาษิตอศปิปรณา	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. นักเรียนได้รับความรู้และข้อคิดอะไรบ้างจากการอ่านโคลงสุภาษิต ๒. นักเรียนจะนำความรู้และข้อคิดจากโคลงสุภาษิตไปปรับใช้กับตนเองอย่างไรบ้าง

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. คำสำคัญ ได้แก่ โสฬสไตรยางค์ รัชลักษณะ พลันรักพลันจิต ทศนฤทุมนาการ ความกษัย เพศ เบียนปัทมา ลงเนื้อเห็น ถักกะพะ กำหนดที่แพ้ชนะ ข้าชนะเร็ว ๒. โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่งเป็นโคลงสี่สุภาพ มีเนื้อความที่เป็นคติสอนใจที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ๓. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นบทพระราชนิพนธ์ ที่มีเค้ามาจากสุภาษิตภาษาอังกฤษ นำมาพระราชนิพนธ์เป็นโคลงสี่สุภาพ มีทั้งหมด ๑๖ หมวด มี เนื้อหาในเชิงสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเหมาะกับคนทุกเพศทุกวัยและยังใช้ได้กับสังคมปัจจุบัน ๔. โคลงสุภาษิตนฤทุมนาการ เป็นบทพระราชนิพนธ์ ที่ทรงแปลมาจากภาษาอังกฤษ มีทั้งหมด ๑๐ บท มีเนื้อหาเป็นคำสอนที่แนะนำแนวทางให้ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งยังคงใช้ได้กับสมัยปัจจุบัน ๕. โคลงสุภาษิตอศปิกรณา เป็นบทพระราชนิพนธ์ ประกอบท้ายนิทานอัสปซึ่งเป็นข้อคิดหรือคำสอนของนิทานอัสปเรื่องนั้น ๆ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. บอกลักษณะการแต่งและที่มาของโคลงสุภาษิตได้ ๒. อ่านจับใจความสำคัญ ดีความ ถอดคำประพันธ์ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และบอกข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน ๓. วิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่าน ๔. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด ๕. วิเคราะห์และพิจารณาคุณค่าโคลงสุภาษิต ๖. อ่านทำนองวรรณคดีและทำนองเสนาะ โคลงสุภาษิต ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ๗. ท่องจำโคลงสุภาษิตได้ชัดเจนและครบถ้วน
ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ อ่าน โคลงสุภาษิต แล้วจับใจความสำคัญ ดีความ ถอดคำประพันธ์ สรุปความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถาม ๑.๒ อ่านทำนองเสนาะ โคลงสุภาษิต ๑.๓ แต่งโคลงสี่สุภาพ ๑.๔ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง/แผนภาพความคิด ๑.๕ แต่งนิทานและทำสมุคนิทาน ๑.๖ ท่องจำบทร้อยกรอง ๑.๗ แสดงบทบาทสมมุติ ๑.๘ ทำรายงาน	

๑.๕ เล่านิทาน		
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๑) การทดสอบ	๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	
๒) การสนทนาซักถาม	๒) แบบประเมินการอ่าน	
๓) การสังเกต	๓) แบบประเมินการเขียน	
๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม	๔) แบบประเมินการฟังและการดู	
๕) การวัดเจตคติ	๕) แบบประเมินการพูด	
๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	
	๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ	
๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน		
๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง		
๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา		
๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี		
๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ		
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗	การอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์	เวลา ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘	การอ่านโคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ	เวลา ๓ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙	การอ่านโคลงสุภาษิตอศปิปรณา	เวลา ๓ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

การอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑. สาระสำคัญ

โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงนำสุภาษิตดั้งเดิมมาเรียบเรียงใหม่ จัดเป็นหมวด หมวดละ ๓ เรื่อง รวมทั้งสิ้น ๑๖ หมวด มีโคลงขึ้นต้น ๑ บท และลงท้าย ๑ บท เนื้อเรื่องเป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น สามสิ่งควรรัก คือ ความกล้า ความสุภาพ ความรักใคร่ โดยเน้นให้เหมาะสมกับผู้อ่านทุกเพศทุกวัยและสามารถนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตจริงได้

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีมากมายหลายบท ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นในโอกาสต่าง ๆ โดยสุภาษิตทุกบทล้วนให้ข้อคิดคติสอนใจที่ทรงคุณค่า

โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เป็นโคลงสุภาษิตที่เสนอแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อความสุข ความเจริญในชีวิต มีทั้งคำสอนที่ควรปฏิบัติและควรเว้น ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตจริงได้

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๔. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น ท ๕.๑ (ม. ๒/๑)
๕. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๖. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๗. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงร้อยกรองทั้งทำนองธรรมชาติและทำนองเสนาะได้ถูกต้อง (K, P)
๒. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๓. เขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)
๔. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบผลการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและ เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๔. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์
๓. ศัพท์น่ารู้
๔. ประวัติผู้แต่ง
๕. สารนาฏเรื่อง โคลงสุภาษิตในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
๖. แนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์
สังคมศึกษาฯ	➡	นำคติข้อคิดจากโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ภาษาต่างประเทศ	➡	อ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ฉบับภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๑

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของสุภาษิตตามความรู้เดิมของนักเรียน
๓. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างสุภาษิตคนละ ๑ สุภาษิต พร้อมอธิบายความหมายของสุภาษิต
๔. ครูอธิบายความหมายของสุภาษิตที่นักเรียนยกตัวอย่างเพิ่มเติม แล้วครูสนทนาโยงเข้าสู่เรื่องโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนอ่านนำเรื่องเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรื่องว่ามีความสัมพันธ์กับเนื้อหาอย่างไร
๒. ครูคิดบัตรคำบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำแต่ละคำ

โสฬส

ไตรยางค์

๓. ครูคิดแผ่นป้ายโคลง ว่าด้วยความสามอย่าง บนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของบทร้อยกรอง
๔. นักเรียนอ่านเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วช่วยกันบอกว่าสอนเกี่ยวกับสิ่งใดบ้าง สิ่งใดควรกระทำ และสิ่งใดควรละเว้น โดยสรุปเป็นแผนผังให้เห็นชัดเจน

ชั่วโมงที่ ๕๒

๑. ครูบอกสุภาษิต แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าอยู่ในหมวดใดในโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน จับสลากเลือกโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์คู่ละ ๑ หมวด แล้วร่วมกันอธิบายสรุปความ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยให้คนที่ ๑ อ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ที่คู่ของตนจับสลากได้เป็นทำนองเสนาะ แล้วให้คนที่ ๒ อธิบายความของสุภาษิตบทนั้น โดยยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
๔. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งและสาระน่ารู้เรื่อง โคลงสุภาษิตในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในประเด็นต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นความรู้
๖. นักเรียนคู่เดิมช่วยกันคิดสุภาษิตขึ้นมา ๑ หมวด ๓ ข้อ แต่งโคลงสี่สุภาพ ๑ บท เขียนอธิบายความ และยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๕๓

๑. ครูซักถามในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะเด่นของการแต่งเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ และสรุปเป็นแผนภาพความคิด
 - ๒) นักเรียนเลือกโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ คนละ ๑ หมวด ที่คิดว่ามีข้อคิดที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุดพร้อมเขียนอธิบายเหตุผลประกอบ
 - ๓) นักเรียนสำรวจการดำเนินชีวิตของตนเองว่าในแต่ละวันนักเรียนปฏิบัติตนได้ตรงกับเนื้อหาในเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ หมวดใดบ้าง แล้วพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยยกพฤติกรรมที่กระทำประกอบให้เห็นชัดเจน
๓. ครูอธิบายถึงการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมว่ามีการพิจารณาในด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคม และด้านการนำไปใช้ และอธิบายหลักการพิจารณาแต่ละด้านให้นักเรียนเข้าใจ
๔. ครูให้นักเรียนสรุปคุณค่าของโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้ ตามความรู้ความเข้าใจของนักเรียน ส่งครูตรวจสอบ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนฝึกอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์เป็นทำนองเสนาะ แล้วสรุปโดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด ออกแบบตกแต่งให้สวยงาม ส่งครู
๓. ครูเล่านิทานเรื่อง นกน้อยในกรงทอง ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งติดภาพประกอบนิทานบนกระดาน

นกน้อยในกรงทอง

นกน้อยตัวหนึ่งถูกขังอยู่ในกรงริมหน้าต่าง นกตัวนี้มีเสียงที่ไพเราะ และชอบร้องเพลงมาก แต่มันจะร้องเพลงเฉพาะเวลากลางคืนเท่านั้น ค้างคาวตัวหนึ่งอาศัยอยู่บนต้นไม้ใกล้กับกรงนกนั้นสงสัยในพฤติกรรมของนกน้อยเป็นเวลานาน มันจึงเข้าไปถามถึงสาเหตุที่นกไม่ยอมร้องเพลงในเวลากลางวัน

นกน้อยตอบค้างคาวว่า “ในตอนกลางวันของวันหนึ่ง ขณะที่ฉันกำลังร้องเพลงอยู่ มีคนจับฉันมาขังไว้ในกรงนี้ ฉันจึงจำเหตุการณ์นั้นไว้เป็นบทเรียน” ค้างคาวได้ยินดังนั้นจึงตอบกลับไปได้ว่า “ไม่มีประโยชน์ที่เจ้าจะมาป้องกันตัวเองในตอนนี้ เจ้าควรรู้จักระวังตัวก่อนที่จะเจ้าจะถูกจับมา”

๔. นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดจากนิทานที่ได้ฟังว่าตรงกับโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์หมวดใด

๕. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันแต่งนิทานและทำสมุดภาพนิทานจากโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ในหมวดที่จับสลากได้ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำคติข้อคิดจากโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าของโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ บันทึกลงสมุด

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมสำนวนหรือภาษิตที่สอนตรงกับเนื้อหาในโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ เช่น

มิตรสหายที่ดี ตรงกับสุภาษิต คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล พร้อมอธิบายความหมายของสำนวนหรือภาษิต ทำเป็นรายงาน ส่งครู

๒. นักเรียนอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ฉบับสมบูรณ์ สรุปความ และนำมาแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาภาษิตและคำสอนอื่น ๆ เช่น สุภาษิตพระร่วง

อิสรญาณภาษิต สุภาษิตสอนหญิง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

๔. นักเรียนอ่านโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์ ฉบับเดิมที่เป็นภาษาอังกฤษ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน

๒. บัตรคำ

๓. แผ่นป้ายโคลง ว่าด้วยความสามอย่าง

๔. สลาก

๕. นิทานและภาพประกอบเรื่อง นกน้อยในกรงทอง

๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

การอ่านโคลงสุภาษิตนฤทมนการ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑. สาระสำคัญ

โคลงสุภาษิตนฤทมนการ เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นโคลงสี่สุภาพ มีบทนำ ๑ บท เนื้อเรื่อง ๑๐ บท และบทสรุป ๑ บท เนื้อเรื่องเป็นการแนะนำแนวทางที่ควรปฏิบัติ ๑๐ ประการ มีทั้งด้านมโนกรรม วาจกรรม และกายกรรม และเหมาะสมที่จะเป็นเกราะป้องกันตนมิให้เสียใจในสิ่งที่ตนคิด พูด หรือกระทำ ซึ่งเหมาะกับบุคคลทุกเพศทุกวัยและเป็นคำสอนที่นำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

กุศลกรรมบถ คือ ทางแห่งกรรมดีอันนำไปสู่ความสุขความเจริญ ซึ่งประกอบด้วยการกระทำที่นับว่าเป็นความดี ๑๐ ประการ ผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ย่อมเป็นสวัสดิมงคลและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ตลอดจนการดำรงชีวิตประจำวัน

โคลงสุภาษิตนฤทมนการ เป็นโคลงสุภาษิตที่แสดงให้เห็นถึงข้อแนะนำในการปฏิบัติตนที่จะนำผู้ปฏิบัติไปสู่ความไม่เสียใจในภายหลัง อันจะส่งผลดีต่อตัวผู้ปฏิบัติและส่วนรวม

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ท ๑.๑ (ม. ๒/๑)
๒. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน ท ๑.๑ (ม. ๒/๖)
๓. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๒/๗)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๕. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)
๗. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ ท ๕.๑ (ม. ๒/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อ่านออกเสียงร้อยกรองทั้งทำนองธรรมชาติและธรรมชาติที่ได้ถูกต้อง (K, P)
๒. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๓. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมได้ (K, P)
๔. ท่องจำร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าได้ถูกต้อง ครบถ้วน (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและ เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว ๓. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ
๓. ศัพท์น่ารู้
๔. สารน่ารู้เรื่อง กุศลกรรมบท ๑๐
๕. แนวทางการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิด โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ
ภาษาต่างประเทศ	➡	อ่าน โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ ฉบับภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมติ/จัดป้ายนิเทศ
งานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดนิทานประกอบ โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๔

๑. ครูให้นักเรียนอาสาสมัคร ๒ คน ออกมาเล่าเรื่องที่ประทับใจ ๑ คน และเล่าเรื่องที่เสียใจ เพราะการกระทำของตนเอง ๑ คน
๒. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนอาสาสมัครที่เล่าเรื่องราวให้เพื่อนฟังเพื่อเป็นข้อคิด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนแต่ละคนเขียนเล่าประสบการณ์ส่วนตัวที่ทำแล้วเป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกเสียใจลงในกระดาษ แล้วรวบรวมส่งครู ครูสุ่มอ่านเรื่องราวของนักเรียนให้เพื่อนฟัง แล้วสนทนาโยงเข้าเรื่อง กิจ ๑๐ ประการที่ผู้ประพฤตินี้ไม่เคยเสียใจ
๒. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ ว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร ตามที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
๓. นักเรียนอ่านนำเรื่องเรื่อง โคลงสุภาษิตนฤมุนาการ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ พร้อมกัน แล้วสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมทั้งการคิด การพูด และการกระทำว่าควรจะมีลักษณะอย่างไร
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๑๐ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อเรื่องในโคลงสุภาษิตนฤมุนาการ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ กลุ่มละ ๑ หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ ๑	ศึกษาเรื่อง เพราะความดีทั่วไป
กลุ่มที่ ๒	ศึกษาเรื่อง เพราะไม่พูดร้ายต่อใครเลย
กลุ่มที่ ๓	ศึกษาเรื่อง เพราะถามฟังความก่อนตัดสิน
กลุ่มที่ ๔	ศึกษาเรื่อง เพราะคิดเสียก่อนจึงพูด
กลุ่มที่ ๕	ศึกษาเรื่อง เพราะอดพูดเวลาโกรธ
กลุ่มที่ ๖	ศึกษาเรื่อง เพราะได้กรุณาต่อคนที่ถึงอับจน
กลุ่มที่ ๗	ศึกษาเรื่อง เพราะขอโทษบรรดาที่ได้ผิด
กลุ่มที่ ๘	ศึกษาเรื่อง เพราะอดกลั่นต่อผู้อื่น
กลุ่มที่ ๙	ศึกษาเรื่อง เพราะไม่ฟังคำคนพูดเพศนินทา
กลุ่มที่ ๑๐	ศึกษาเรื่อง เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันถอดคำประพันธ์และสรุปความหัวข้อที่ศึกษา บันทึกลงในกระดาษ แล้วแลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนกลุ่มอื่น นักเรียนกลุ่มที่อ่านแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ หรือเพิ่มเติม สลับกันอ่านจนครบทุกกลุ่ม แล้วส่งกลับกลุ่มเดิม
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านและปรับปรุงแก้ไขผลงานตามที่กลุ่มอื่นเสนอแนะ และสรุปความอีกครั้งหนึ่ง ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๕๕

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อแนะนำในการปฏิบัติตน ๑๐ ประการ ตามโคลงสุภาษิตนฤพุม-
นาการ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนว่า จากกิจ ๑๐ ประการที่ผู้ปฏิบัติไม่เคยเสียใจ มีข้อใดบ้างที่นักเรียนปฏิบัติ
ได้ และมีข้อใดบ้างที่นักเรียนปฏิบัติไม่ได้ เพราะอะไร
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ๑) นักเรียนคิดว่าเหตุใดกิจ ๑๐ ประการนี้ ผู้ปฏิบัติยังไม่เคยเสียใจ
 - ๒) นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงไม่ควรพูดกันในเวลาโกรธ
 - ๓) นักเรียนคิดว่าประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนมีสุภาษิตใช้หรือไม่ เพราะเหตุใด
๔. นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำยากหรือคำที่ไม่เข้าใจความหมาย
๕. ครูและนักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายและตีความจากโคลงสุภาษิตนฤพุมนาการทั้ง ๑๒
บทอีกครั้ง แล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๖. นักเรียนอ่านสารบัญญัเรื่อง กุศลกรรมบถ ๑๐ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วเขียนแนวทางการนำหลักธรรมนี้ไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ส่งครู

ชั่วโมงที่ ๕๖

๑. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปกุศลกรรมบถ ๑๐ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วร่วมกันสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าที่ได้รับ
จากเรื่อง
๓. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมว่ามีการพิจารณา
ในด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคม และด้านการนำไปใช้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความ
เข้าใจ
๔. นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าของโคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ ในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม
และการนำไปใช้ ครูเสนอแนะเพิ่มเติม นักเรียนบันทึกลงสมุด
๕. นักเรียนฝึกท่องจำโคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ บทที่ ๑, ๓, ๔ และ ๗ จนคล่อง แล้วจับคู่กับ
เพื่อน ท่องจำให้ครูฟัง เพื่อประเมินการท่องจำบทหรือกรอง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับโคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนกลุ่มเดิมระดมความคิดแต่งเรื่องสั้น ๆ ให้สัมพันธ์กับโคลงที่จับสลากได้ นำเสนอ
โดยการแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้นชื่นชมและเสนอแนะเพิ่มเติม
๓. นักเรียนอ่าน โคลงสุภาษิตนฤพุมนาการ ฉบับสมบูรณ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว แล้วถอดคำประพันธ์ สรุปความ ทำเป็นรายงานส่งครู

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านโคลงสุภาษิตนฤทมนการ จนคล่อง แล้วอ่านให้ครูฟังเป็นรายกลุ่มและอ่านเป็นรายบุคคล เพื่อประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำข้อคิดเกี่ยวกับกิจ ๑๐ ประการที่ผู้ประพद्यยังไม่เคยเสียใจไปปรับใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปความโคลงสุภาษิตนฤทมนการ ตามแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง โคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนสรุปโคลงสุภาษิตนฤทมนการทั้ง ๑๐ บท นำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนนิทานประกอบโคลงแต่ละบท แล้วรวบรวมทำเป็นสมุดนิทานประกอบโคลงสุภาษิตนฤทมนการ
๓. นักเรียนศึกษานิทานชาดกที่มีข้อคิดคล้ายกับโคลงสุภาษิตนฤทมนการ แล้วนำมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
๔. นักเรียนอ่าน โคลงสุภาษิตนฤทมนการ ฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. กระดาษ
๒. สลาก
๓. แบบประเมินการท่องจำร้อยกรอง
๔. โคลงสุภาษิตนฤทมนการ ฉบับสมบูรณ์
๕. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๖. แผนภาพความคิด
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การอ่านโคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑. สาระสำคัญ

โคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรงแปลมาจากนิทานอีสปจำนวน ๒๔ เรื่อง และพระราชนิพนธ์โคลงสุภาษิตประกอบนิทานแต่ละเรื่อง ร่วมกับกวีอีก ๓ คน เนื้อเรื่องจะเป็นนิทานที่อ่านเพื่อความสนุกสนานและแต่ละเรื่องเริ่มด้วยนิทานอีสปซึ่งเป็นร้อยแก้วและจบด้วยโคลงสุภาพ ๑ บท ซึ่งเป็นบทสรุปที่เป็นคติสอนใจของนิทานอีสปเรื่องนั้น ๆ โดยผู้อ่านสามารถนำคติสอนใจมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

การอ่านวรรณคดี จะต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและง่ายแก่การจับใจความสำคัญ นำไปสู่การพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

นิทานอีสป เป็นนิทานที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีลักษณะเด่นคือ ในตอนท้ายของนิทานอีสปทุกเรื่องจะมีบทสรุปที่เป็นคติสอนใจที่ได้จากเรื่องนั้น ๆ

โคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม เป็นโคลงสุภาษิตประกอบนิทาน ๔ เรื่อง แต่ละเรื่องมุ่งเสนอคติสอนใจเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้อ่านได้พิจารณาคำสอนที่ได้รับจากนิทานเรื่องนั้น ๆ

๒. ตัวชี้วัดชั้นปี

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๒)
๒. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๘)
๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๒/๓)
๔. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ท ๕.๑ (ม. ๒/๒)
๕. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ท ๕.๑ (ม. ๒/๓)
๖. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๒/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. จับใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (K, P)
๒. เขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปเรื่องที่อ่านได้ครบทุกประเด็น (K, P)

๓. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านตามหลักการและแนวทางในการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรม
ได้ (K, P)
๔. บอกคุณค่าและข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (K, P)
๕. เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบใน การทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินความภาคภูมิใจและ เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณคดีไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการพูดเล่าเรื่อง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. นำเรื่อง
๒. โคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา
๓. คำศัพท์น่ารู้
๔. สารน่ารู้เรื่อง ว่าด้วยนิทานอศปิ
๕. แนวทางการพิจารณาวรรณกรรม

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพโครงเรื่อง โคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา
สังคมศึกษาฯ	➡	นำข้อคิดจากโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ภาษาต่างประเทศ	➡	เปรียบเทียบนิทานสุภาษิตในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมติ/วาดภาพประกอบเรื่อง/จัดป้ายนิเทศ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดนิทานประกอบภาพ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕๖

๑. ครูนำตัวอย่างนิทานอีสปเรื่องต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของนิทานอีสป และให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่านิทานอีสปให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
- ๑ เรื่อง
๒. นักเรียนช่วยกันสังเกตลักษณะของนิทานอีสปกับเรื่องที่เพื่อนเล่าว่าสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา ว่ามีวิธีการดำเนินเรื่องอย่างไร ตามที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา
๒. นักเรียนอ่านนำเรื่องเรื่อง โคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา เปรียบเทียบกับนิทานอีสป
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกศึกษาโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ กลุ่มละ ๑ เรื่อง ดังนี้

กลุ่มที่ ๑	ศึกษาเรื่อง ราชสีห์กับหนู
กลุ่มที่ ๒	ศึกษาเรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย
กลุ่มที่ ๓	ศึกษาเรื่อง สุนัขป่ากับลูกแกะ
กลุ่มที่ ๔	ศึกษาเรื่อง กระต่ายกับเต่า
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านทำความเข้าใจ สรุปข้อคิด และเตรียมแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน เพื่อเตรียมนำเสนอในการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ ๕๗

๑. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานในโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา เรื่องที่จับสลากได้ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามถึงงานที่มอบหมาย แล้วให้แต่ละกลุ่มเตรียมตัวออกมาแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนกลุ่มอื่นบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่ดู กลุ่มที่แสดงบทบาทสมมุติเฉลยคำตอบของกลุ่มตนเอง
๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงของแต่ละกลุ่ม พร้อมสรุปข้อคิดของนิทานแต่ละเรื่องนักเรียนบันทึกลงสมุด
๔. นักเรียนอ่านทบทวนโคลงสุภาษิตอศปิปรกรณา แล้วช่วยกันบอกคำที่ไม่เข้าใจความหมาย แล้วเปิดหาความหมายจากพจนานุกรม หรือสอบถามครู

๕. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสาระนำรู้เรื่อง ว่าด้วยนิทานอีสป แล้วครูให้ความรู้เสริม นักเรียนว่า ประเทศแต่ละประเทศจะมีนิทานซึ่งเป็นเรื่องเล่าที่สะท้อนถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ตำนาน สภาพชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของคนในสังคมประเทศนั้น ๆ จากนั้นครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนกลุ่มละ ๒ ประเทศ ค้นคว้านิทานของประเทศที่จับสลากได้ ประเทศละ ๑ เรื่อง นำมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน บอกว่าเป็นนิทานของประเทศใด และบอกข้อคิดของนิทาน

ชั่วโมงที่ ๕๕

๑. ครูคิดแผนป้ายข้อความต่อไปนีบนกระดาน แล้วให้นักเรียนนับ ๑-๕ ต่อกันเรื่อย ๆ จนครบทุกคน คนที่นับได้หมายเลข ๕ ให้ออกมายืนรวมกันหน้าชั้นเรียน และช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากโคลงสุภาษิตอิตสปปกรณา แต่ละเรื่องบนกระดาน เพื่อเป็นการทบทวน

ราชสีห์กับหนู

บิดากับบุตรทั้งหลาย

สุนัขป่ากับลูกแกะ

กระต่ายกับเต่า

๒. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมว่าพิจารณาในด้านใดบ้าง แล้วครูอธิบายทบทวนความรู้ว่าการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาในด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคม และด้านการนำไปใช้
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาแนวทางในการพิจารณาวรรณกรรม ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ แล้วพิจารณาคุณค่าในด้านเนื้อหา วรรณศิลป์ สังคม และการนำไปใช้ของนิทานกลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครจากโคลงสุภาษิตอิตสปปกรณา ได้แก่ ราชสีห์ หนู บิดา บุตร สุนัขป่า ลูกแกะ กระต่าย และเต่า ลงในใบงานที่ ๑๒ วิเคราะห์นิสัยตัวละคร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ ๑ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง โคลงสุภาษิตอิตสปปกรณา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า นักเรียนคิดว่าโคลงสุภาษิตอิตสปปกรณาให้ข้อคิดและประโยชน์อย่างไรบ้าง
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โคลงสุภาษิตอิตสปปกรณา ทั้ง ๔ เรื่อง และช่วยกันเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟัง แล้วช่วยกันวาดภาพประกอบเรื่อง ทำเป็นสมุดนิทานประกอบภาพ ส่งครู
๔. นักเรียนฝึกเขียนนิทานที่มีข้อคิดเดียวกับ โคลงสุภาษิตอิตสปปกรณา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้ววาดภาพประกอบเรื่อง ทำเป็นสมุดนิทานประกอบภาพ

๕. นักเรียนฝึกเล่านิทานทั้ง ๔ เรื่อง ให้มีน้ำเสียงที่น่าฟัง แล้วบันทึกเป็นแถบบันทึกเสียงหรือบันทึกเป็นวิดีโอ (อาจจะใช้สื่อประกอบการเล่าด้วยก็ได้) ส่งครูเพื่อประเมินการพูดเล่าเรื่อง
๖. นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่อง โคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม แต่ละเรื่อง ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำนิทานจากโคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม ไปเล่าในโอกาสต่าง ๆ
๒. นักเรียนนำข้อคิดจากโคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม ไปปรับใช้ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปโคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาโคลงสุภาษิตอธิบายปกรณัม ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำความรู้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนศึกษานิทานสุภาษิตในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับนิทานสุภาษิตในภาษาไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบหลังเรียน
๒. ตัวอย่างนิทานอีสป
๓. สลาก
๔. พจนานุกรม
๕. แผ่นป้ายข้อความ
๖. ใบงานที่ ๑๒ วิเคราะห์นิสัยตัวละคร
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการสอน

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

ตอนที่ ๓

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตอนที่ ๓.๑

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	☀ การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย – บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา – บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
๒. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๓. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน ๔. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ๖. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าวใจ หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	☀ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น – วรรณคดีในบทเรียน – บทความ – บันทึกเหตุการณ์ – บทสนทนา – บทโฆษณา – งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ – งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง – เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
๗. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	☀ การอ่านตามความสนใจ เช่น – หนังสืออ่านนอกเวลา – หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย – หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
๘. มีมารยาทในการอ่าน	☀ มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	✪ การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
๒. เขียนบรรยายและพรรณนา	✪ การเขียนบรรยายและพรรณนา
๓. เขียนเรียงความ	✪ การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์
๔. เขียนย่อความ	✪ การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน คำสอน บทความทางวิชาการ บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราว ในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น นิทานชาดก
๕. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	✪ การเขียนรายงาน – การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า – การเขียนรายงาน โครงงาน
๖. เขียนจดหมายกิจธุระ	✪ การเขียนจดหมายกิจธุระ – จดหมายเชิญวิทยากร – จดหมายขอความอนุเคราะห์
๗. เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล	✪ การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ เช่น – บทความ – บทเพลง – หนังสืออ่านนอกเวลา – สารคดี – บันทึกคดี
๘. มีมารยาทในการเขียน	✪ มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก
ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. พุคสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	★ การพูดสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
๒. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	★ การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู
๔. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์	★ การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น – การพูดอวยพร – การพูดโน้มน้าวใจ – การพูดโฆษณา
๕. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	★ การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	★ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สร้างคำในภาษาไทย	✪ การสร้างคำสมาส
๒. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	✪ ลักษณะของประโยคในภาษาไทย – ประโยคสามัญ – ประโยครวม – ประโยคซ้อน
๓. แต่งบทร้อยกรอง	✪ กลอนสุภาพ
๔. ใช้คำราชาศัพท์	✪ คำราชาศัพท์
๕. รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษา ต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	✪ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น	☆ วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ – ศาสนา – ประเพณี – พิธีกรรม – สุภาษิต คำสอน – เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ – บันเทิงคดี – บันทึกการเดินทาง
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ ๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	☆ การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น
๕. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	☆ บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า – บทอาขยานตามที่กำหนด – บทร้อยกรองตามความสนใจ

ตอนที่ ๓.๒

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงงาน และแฟ้มสะสมผลงาน

๑. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีการหรือเทคนิคที่นำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยมีอยู่มากมายหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีจะมีประสิทธิภาพในการสร้างความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการให้โอกาสนักเรียนได้แสดงบทบาทแตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการพิจารณาเลือกวิธีการใดมาใช้ ครูต้องวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ก่อนว่าต้องการให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใด ในระดับใด จึงจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ ได้บูรณาการเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ซึ่งแต่ละเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้มีสาระพอสังเขปดังนี้

๑. กระบวนการเรียนภาษา (Language Learning Process)

กระบวนการเรียนภาษา เป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ รูปแบบ เครื่องหมาย

นักเรียนจะรับรู้ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ

๒) สร้างความคิดรวบยอด

นักเรียนจะเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์นำมาสู่ความเข้าใจและเกิดเป็นภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเรียนรู้

๓) สื่อความหมาย ความคิด

เมื่อนักเรียนเข้าใจหรือสร้างความคิดรวบยอดได้แล้ว สามารถที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้

๔) พัฒนาความสามารถ

นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอน คือ เกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

๒. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

วิธีนี้เป็นกระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ให้นักเรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในเรื่องหรือประเด็นที่กำหนด แล้วสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยนี้ จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ควรเป็นกลุ่มที่ไม่เล็กเกินไป และไม่ใหญ่เกินไป เพราะถ้ากลุ่มเล็กจะไม่ได้ความคิดที่หลากหลายเพียงพอ ถ้ากลุ่มใหญ่สมาชิกกลุ่มจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งการแบ่งกลุ่มอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีสุ่มเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้รวมกลุ่มกับเพื่อน ไม่ซ้ำกัน จำแนกตามเพศ วัย ความสนใจ ความสามารถ หรือเลือกอย่างเจาะจงตามปัญหาที่มีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครูและสิ่งที่จะอภิปราย

๒) ครูหรือนักเรียนกำหนดประเด็นในการอภิปราย ให้มีวัตถุประสงค์ของการอภิปรายที่ชัดเจน โดยที่การอภิปรายแต่ละครั้งไม่ควรมีประเด็นมากเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนอภิปรายได้ไม่เต็มที่

๓) นักเรียนเริ่มอภิปรายโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันตามประเด็นที่กำหนด ในการอภิปรายแต่ละครั้งควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นในการอภิปราย เช่น ประธานหรือผู้นำในการอภิปราย เลขานุการ ผู้จดบันทึก และผู้รักษาเวลา นอกจากนี้ครูควรบอกให้สมาชิกกลุ่มทุกคนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตน ให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือคำแนะนำแก่กลุ่มก่อนการอภิปราย และควรย้ำถึงความสำคัญของการให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการอภิปรายอย่างทั่วถึง เพราะวัตถุประสงค์หลักของการอภิปรายคือ การให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความคิดที่ลึกซึ้งและรอบคอบขึ้น ในกรณีที่มีหลายประเด็น ควรมีการจำกัดเวลาของการอภิปรายแต่ละประเด็นให้มีความเหมาะสม

๔) นักเรียนสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายร่วมกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ครูควรให้สัญญาณแก่กลุ่มก่อนหมดเวลา เพื่อที่แต่ละกลุ่มจะได้สรุปผลการอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่ม หลังจากนั้นอาจให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน หรือดำเนินการในรูปแบบอื่นต่อไป

๕) นำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน หลังจากการอภิปรายสิ้นสุดลง ครูจำเป็นต้องเชื่อมโยงความรู้ที่นักเรียนได้ร่วมกันคิดกับบทเรียนที่กำลังเรียนรู้ โดยนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียนด้วย

๓. กระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Process)

วิธีนี้นั้นให้นักเรียนฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน มีเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ โดยอาศัยแนวคิดแก้ปัญหาคือการนำวิธีสอนแบบนิรนัย (Deductive) คือ การสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาความจริงย่อยไปผสมผสานกับวิธีการสอนแบบอุปนัย (Inductive) คือ การสอนจากตัวอย่างย่อยมาหากฎเกณฑ์ กระบวนการคิดทั้งสองอย่างนี้รวมกันทำให้เกิดรูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ทำความเข้าใจปัญหา

ครูเน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจถึงสภาพของปัญหาว่า ปัญหาเกิดจากอะไร มีข้อมูลใดแล้วบ้าง และมีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

๒) วางแผนแก้ปัญหา

เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๑ และข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นมาใช้ประกอบการวางแผนแก้ปัญหา ถ้าปัญหานั้นต้องตรวจสอบโดยการทดลอง ในขั้นวางแผนก็จะ

ประกอบด้วยการตั้งสมมุติฐาน กำหนดวิธีการทดลอง และกำหนดแนวทางในการประเมินผลการแก้ปัญหา

๓) ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินผล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐานและประเมินว่า วิธีการแก้ปัญหา หรือผลการทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร

๔) ตรวจสอบการแก้ปัญหา

ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบวิธีการแก้ปัญหา และผลจากการแก้ปัญหามีผลกระทบ ต่อสิ่งอื่นหรือไม่ รวมไปถึงการนำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ต่อไป

๔. กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Learning)

วิธีการนี้เป็นการผสมผสานหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมและความสามารถทางวิชาการเข้าด้วยกัน โดยให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน คนที่เก่งกว่าจะต้องช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า ทุกคนต้องมีโอกาสได้แสดงความสามารถ ร่วมแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติจริง โดยถือว่าความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นเตรียม

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ครูแนะนำแนวทางในการทำงานกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มและแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำงาน

๒) ขั้นสอน

นำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาสาระ แหล่งความรู้ แล้วมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

๓) ขั้นทำกิจกรรม

นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมในกลุ่มย่อย โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในการทำกิจกรรมกลุ่มครูจะใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น คู่คิด เพื่อนเรียน ปริศนาความคิด กลุ่มร่วมมือ การทำกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง โดยอาจใช้เทคนิคเดียวหรือหลายเทคนิครวมกันก็ได้

๔) ขั้นตรวจสอบผลงาน

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ โดยเริ่มจากการตรวจภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อนำข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

๕) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจและช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มว่า จุดเด่นของงานคืออะไร และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุงและแก้ไข

ตัวอย่างเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

๑) เพื่อนเรียน (Partners)

ให้นักเรียนจับคู่กันทำความเข้าใจเนื้อหาและสาระสำคัญของเรื่องที่ครูกำหนดให้ โดยคู่ที่ยังไม่เข้าใจอาจขอคำแนะนำจากครูหรือคู่อื่นที่เข้าใจดีกว่า เมื่อคู่นั้นเกิดความเข้าใจดีแล้ว ก็ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนคู่อื่นต่อไป

๒) ปริศนาความคิด (Jigsaw)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยละความสามารถ เก่ง-อ่อน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Groups) ครูแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันมารวมกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษา เรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups) เมื่อร่วมกันศึกษาจนเข้าใจแล้ว สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปกลุ่มบ้านของตนเอง จากนั้นถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟังจนครบทุกคน

๓) กลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มโดยละความสามารถกัน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา เมื่อได้หัวข้อแล้วสมาชิกในกลุ่มช่วยกันกำหนดหัวข้อย่อย แล้วแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ โดยศึกษาคนละ ๑ หัวข้อย่อย จากนั้นสมาชิกนำผลงานมารวมกันเป็นงานกลุ่ม ช่วยกันเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกัน และเตรียมทีมนำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน เมื่อนำเสนอผลงานแล้ว ทุกกลุ่มช่วยกันประเมินผลการทำงานและผลงานกลุ่ม

๔) กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together: NHT)

วิธีนี้เหมาะสำหรับการทบทวนความรู้ให้นักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

(๑) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ละละความสามารถกัน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว

(๒) ครูถามคำถามหรือมอบหมายงานให้ทำ

(๓) นักเรียนช่วยกันอภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนมั่นใจในคำตอบ

(๔) ครูสุ่มถามโดยเรียกหมายเลขประจำตัวคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตอบ

(๕) ครูให้คำชมเชยแก่สมาชิกในกลุ่มที่สามารถตอบคำถามได้มากที่สุด และอธิบายข้อคำถามที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

๒. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล

๒. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า

๓. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่

๔. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการมีขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็น ของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน โดยนักเรียนต้องตั้งคำถาม ว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

๒. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

๓. เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) ชื่อโครงการ
- ๒) ชื่อผู้ทำโครงการ
- ๓) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- ๔) ระยะเวลาดำเนินการ
- ๕) หลักการและเหตุผล
- ๖) วัตถุประสงค์
- ๗) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- ๘) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- ๙) ปฏิบัติโครงการ
- ๑๐) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ๑๑) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

๔. ปฏิบัติโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

๕. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

๖.แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาทิต

๓. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วม

ในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

๑. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

๒. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

๓. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

๔. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

๕. นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

๖. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี ๑๐ ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

๑. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงจะสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

๒. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

๑) จัดแยกตามลำดับ วัน เวลา ที่สร้างผลงานขึ้นมา

๒) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

๓) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสี ติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน

๓. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

๑) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๒) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด

๓) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน

๔) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

๔. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงาม เน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

๕. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

๑) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน

๒) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

๓) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร

๔) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด

๕) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

๖. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

๑๖. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

๑) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกรู้สีกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

๒) การประเมินโดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมติการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

๑๗. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นี้นักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- ๑) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- ๒) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- ๓) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

๑๘. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

๑๙. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง ๑๐ ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

๑. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

๒. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ขนาดประเมินผลงาน

๓. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ ๓.๓

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ รายชั่วโมง

๑. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี ๑. _____ ๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ๑. _____ ๒. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ๑. _____ ๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่น่าไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่น่าไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... ๑. _____ ๒. _____ ๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ ๑.๑ _____ ๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____ ๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) _____ ๒) _____	
๓. สิ่งที่น่าประเมิน ๓.๑ _____ ๓.๒ _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	

๒. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design แล้วครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ...(ระบุกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี...(ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

(Affective: A) และด้านทักษะและกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ ๓.๔

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. หนังสือตามข้อใดจัดว่าเป็นหนังสือที่ดี

- ก มีคุณค่าต่อผู้อ่าน
- ข ใช้สำนวนภาษาดี
- ค ยกระดับจิตใจผู้อ่าน
- ง ถูกทุกข้อ

๒. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก วรรณคดีเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์
- ข วรรณคดีเป็นหนังสือที่แต่งขึ้นโดยไม่จำกัดรูปแบบ
- ค วรรณกรรมเป็นหนังสือที่มีแบบแผนในการแต่ง
- ง วรรณกรรมเป็นหนังสือที่เรียบเรียงภาษาตามหลักภาษาไทย

๓. เรื่องใดจัดเป็นวรรณคดี

- ก ช่างสำราญ
- ข คำพิพากษา
- ค มือนั่นลีลาว
- ง ขุนช้างขุนแผน

๔. วรรณคดีเรื่องใดเป็นวรรณคดีประเภทร้อยแก้ว

- ก อิเหนา
- ข ราชาริราช
- ค พระอภัยมณี
- ง ขุนช้างขุนแผน

๕. วรรณกรรมเรื่องใดเป็นวรรณกรรมประเภท

- ลายลักษณ์อักษร
- ก บทเห่กล่อม
- ข เพลงพื้นบ้าน
- ค ศิลปะพื้นบ้าน
- ง ปริศนาคำทาย

๖. ข้อใดเป็นคุณค่าของวรรณคดี

- ก ชัดเจนจิตใจของผู้อ่าน
- ข เสริมสร้างสติปัญญาแก่ผู้อ่าน
- ค สะท้อนค่านิยมของคนแต่ละยุคสมัย
- ง ถูกทุกข้อ

๗. สารคดีและบันเทิงคดีแตกต่างกันอย่างไร

- ก สารคดีเน้นเกร็ดความรู้ บันเทิงคดีเน้นความเข้าใจชีวิต
- ข สารคดีแต่งด้วยร้อยกรอง บันเทิงคดีแต่งด้วยร้อยแก้ว
- ค สารคดีมุ่งเสนอความรู้ บันเทิงคดีมุ่งเสนอความสนุกสนาน
- ง สารคดีมุ่งให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิงคดีมุ่งให้เกิดความรู้

๘. ข้อใดจัดเป็นหนังสือประเภทบันเทิงคดี

- ก บันทึก
- ข รายงาน
- ค เรื่องสั้น
- ง จดหมายเหตุ

๘. พรรณคดีเรื่องใดมีรูปแบบการแต่งเหมือนกัน

ก ไกรทอง-สังข์ทอง

ข โคลงโลกนิติ-สามก๊ก

ค พระอภัยมณี-หัวใจนักรบ

ง ราชธิดา-ขุนช้างขุนแผน

๑๐. บทร้อยกรองในข้อใดมีการใช้ความเปรียบ

ก คุณแม่หนาหนักเพียง พสุธา

ข ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ฉาดชะ

ค จำตะเคิงเติงเสียง ครุ่มครื้น

ง พันไม้ขอมอยู่ขอม มอดม้วย

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของวรรณคดี

- ก หนังสือที่แต่งดีมีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์
- ข หนังสือที่แต่งดี เรียบเรียงถูกต้องตามหลักภาษาไทย
- ค หนังสือที่แต่งขึ้นทุกชนิด ไม่จำกัดรูปแบบ ความมุ่งหมาย และคุณค่า
- ง หนังสือที่แต่งโดยใช้ถ้อยคำสำนวน สละสลวย มีแบบแผนในการแต่ง ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจและยกระดับจิตใจผู้อ่าน

๒. วรรณกรรม แตกต่าง จากวรรณคดีอย่างไร

- ก วรรณคดีเน้นเรื่องเหนือธรรมชาติ ส่วนวรรณกรรมเน้นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง
- ข วรรณคดีแต่งโดยพระมหากษัตริย์ ส่วนวรรณกรรมแต่งโดยข้าราชการทั่วไป
- ค วรรณคดีเน้นความถูกต้องของสำนวนภาษา ส่วนวรรณกรรมเน้นถ้อยคำที่ไพเราะ สละสลวย
- ง วรรณคดีจำกัดรูปแบบ ความมุ่งหมาย และคุณค่า ส่วนวรรณกรรมไม่จำกัดรูปแบบ ความมุ่งหมาย และคุณค่า

๓. วรรณกรรมลักษณะใดที่จัดเป็นวรรณคดี

- ก มีข้อคิดที่เป็นปรัชญาลึกซึ้ง
- ข มีศิลปะการเรียบเรียงที่ถึงขั้นวรรณศิลป์
- ค เป็นต้นแบบในการแต่งให้นักเขียนรุ่นหลัง ๆ
- ง มีอารมณ์สะเทือนใจ ผู้อ่านอ่านแล้วมีอารมณ์คล้อยตาม

๔. “วรรณศิลป์” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก ศิลปะในการแต่งหนังสือ
- ข วรรณกรรมที่ถึงขั้นเป็นวรรณคดี
- ค ศิลปะในการสร้างสรรค์งานทุกชนิด
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๕. ข้อใดคือคุณค่าของวรรณคดีด้านสังคม และวัฒนธรรม

- ก ให้ความสะเทือนใจ
- ข ให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ
- ค ให้แง่คิดในการดำเนินชีวิต
- ง ให้เห็นตัวอย่างการใช้คำที่ไพเราะ สละสลวย

๖. วรรณกรรมเล่มใดให้ประโยชน์ด้านสติปัญญา

- ก ในเวลา
- ข ใบไม้ที่หยาบไป
- ค เพียงความเคลื่อนไหว
- ง สารานุกรมวัฒนธรรม ภาคกลาง

๗. ข้อใดจัดเป็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

- ก ขัดเกลาจิตใจของผู้อ่าน
- ข ให้ความรู้และเสริมสร้างสติปัญญาแก่ผู้อ่าน
- ค เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนแต่ละสมัย
- ง ถูกทุกข้อ

๘. การพิจารณาสำนวนภาษาในวรรณคดีและ

วรรณกรรม ควรพิจารณาในด้านใด

ก สื่อความหมายได้ชัดเจน

ข เลือกใช้ถ้อยคำสละสลวย

ค ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

ง ถูกทุกข้อ

๙. “หัวลิงหมากกลางลิง ต้นตางลิงแลหูลิง

ลิงใต้กระไดลิง ลิงโลดคว่ำประสาสิง”

บทร้อยกรองนี้ใช้กลวิธีการแต่งตามข้อใด

ก เล่นคำซ้ำ

ข เล่นคำพ้อง

ค เล่นเสียงสระ

ง เล่นเสียงวรรณยุกต์

๑๐. “ปลาไร้ฟันห่อด้วย ใบคา

ใบก็เหม็นคาวปลา คละคลุ้ง

คือคนหมู่ไปหา คบเพื่อน พาลนา

ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง เฟื่องให้เสียพงศ์”

บทร้อยกรองนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

ก เพื่อน

ข เวิร์กรรม

ค การคบคน

ง การปฏิบัติตน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบหนทก

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์

ปราบหนทก เป็นพระราชนิพนธ์ของใคร

ก รัชกาลที่ ๑

ข รัชกาลที่ ๒

ค รัชกาลที่ ๕

ง รัชกาลที่ ๖

๒. “หนทก” เป็นจุดกำเนิดของตัวละครตัวใด

ในเรื่อง รามเกียรติ์

ก พระราม

ข ทศกัณฐ์

ค นางมณโฑ

ง พระลักษมณ์

๓. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์

ปราบหนทก แต่งด้วยคำประพันธ์

ชนิดใด

ก กลอนสักวา

ข กลอนสุภาพ

ค กาพย์ยานี ๑๑

ง กลอนบทละคร

๔. เมื่อกล่าวถึงกษัตริย์จะใช้คำขึ้นต้นบทกลอน

ว่าอะไร

ก บัดนั้น

ข เมื่อนั้น

ค ครั้นนั้น

ง มาจะกล่าวบทไป

๕. ข้อใดอ่านแบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง

ก ตั้งแต่/พระสยามภูว/ญาณ

ประทาน/ให้ล้าง/เท้าเทวา

ข อยู่บันได/ไกรลาส/เป็นนิจ

สุราฤทธิ์/ตบหัว/แล้วลูบหน้า

ค บ้างให้ตักน้ำ/ล้างบาป

บ้างถอนเส้น/เกศา/วุ่นไป

ง จนผมโกร๋น/ไล่นเกลี้ยง/ถึงเพียงหู

คูเงาใน/น้ำแล้ว/ร้องไห้

๖. ข้อใด *ไม่ใช่* พระนามของพระนารายณ์

ก พระสีกร

ข พระจักรา

ค พระหริวงศ์

ง เจ้าไตรโลกา

๗. “ภูวไนย ธรณินทร์ นฤบาล _____” ควรเติม

คำใดลงในช่องว่างเพื่อให้มีความหมาย

สัมพันธ์กัน

ก นรา

ข ฐเนศ

ค ภูวดล

ง บดินทร์

๘. “ภูวไนย ธรณินทร์ นฤบาล” มีความหมาย

ตรงกับข้อใด

ก คน

ข แผ่นดิน

ค เจ้าแห่งทรัพย์

ง พระเจ้าแผ่นดิน

๘. “บ้างให้ตักน้ำล้างบาป

บ้างถอนเส้นเกศาอุ่นไป

จนผมโกร๋นโล้นเกลี้ยงถึงเพียงหู

ดูเงาในน้ำแล้วร้องไห้”

บทร้อยกรองนี้ดีเด่นในด้านใด

ก ใช้คำน้อยแต่กินความมาก

ข เล่นคำเพื่อเน้นความหมาย

ค บรรยายให้เห็นภาพพจน์ชัดเจน

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๑๐. “ตัวข้ามีมือแค่สองมือ

ฤาจะสู้ทั้งสี่กรได้

แม่นสี่มือเหมือนพระองค์ทรงชัย

ที่ไหนจะทำได้ดังนี้”

บทร้อยกรองนี้ผู้พูดพูดด้วยน้ำเสียงใด

ก ทำทนาย

ข ตัดพ้อต่อว่า

ค ประชดประชัน

ง ว่ากล่าวตักเตือน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์
ตอน นารายณ์ปราบหนทก

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. นนทกทำหน้าที่ใดบนสวรรค์

- ก. เฝ้าอุทยานดอกไม้
- ข. คอยรับใช้พระอิศวร
- ค. เป็นผู้ติดตามพระนารายณ์
- ง. ตักน้ำล้างเท้าให้เหล่าเทวดา

๒. ข้อใดเป็นสำนวนความเปรียบจากเรื่อง

- รามเกียรติ์
- ก. เลือดเข้าตา
- ข. ยักษ์ปักหลัก
- ค. หอกข้างแคร่
- ง. รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

๓. จากคำตอบในข้อ ๒ มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. มีศัตรูอยู่ข้างตัว
- ข. ผู้มีร่างกายใหญ่โต
- ค. ผู้มีอำนาจเหนือผู้ใด
- ง. คือ มุทะลุ ทำไม่คิดได้คิดเสีย

๔. “ครั้นถึงบันไดไกรลาส

ขัดสมาธินั่งยืมริมอ่างใหญ่

คอยหมั่นเฝ้าสุราลัย

ด้วยใจกำเริบอหังการ์”

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงใคร

- ก. นนทก
- ข. พระอิศวร
- ค. เหล่าเทวดา
- ง. พระนารายณ์

อ่านบทร้อยรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๕-๘

เหลือบเห็นสตรีวิไลลักษณ์

พิศพักตร์ผ่องเพียงไขใบ

งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร

งามนัยน์เนตรงามกร

งามถันงามกรรมงามขนง

งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

งามจริตกิริยางามอน

งามเอวงามอ่อนทั้งกายา

๕. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงใคร

- ก. พระอุมา
- ข. เทพอัปสร
- ค. พระนารายณ์แปลง
- ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๖. บทร้อยกรองนี้ใช้โวหารชนิดใด

- ก. สาธก
- ข. อุปมา
- ค. บรรยาย
- ง. พรรณา

๗. ข้อใด ไม่ได้ กล่าวถึงในบทร้อยกรองนี้

- ก. ตา ค. ปาก
- ข. คิ้ว ง. จมูก

๘. บทร้อยกรองนี้มีลักษณะเด่นตามข้อใด

- ก. เล่นคำซ้ำ
- ข. มีความเปรียบ
- ค. เล่นสำนวนโวหาร
- ง. ใช้คำให้เกิดภาพพจน์

๘. “อายนี้มีขอบมาช้านาน จำจะประทานพรให้”

บทร้อยกรองนี้สะท้อนค่านิยมในเรื่องใด

ก ผู้ที่ทำงานนานย่อมมีสิทธิขอรางวัล

ข การให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้ที่ทำความดี
ความชอบ

ค การทำงานให้ผู้อื่น ผู้นั้นย่อมได้รับ
ผลตอบแทน

ง การทำงานทุกอย่าง ย่อมได้รับผลตอบแทน
ไม่มากนักน้อย

๑๐. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์

ปราบหนทกให้ข้อคิดในเรื่องใด

เด่นชัดที่สุด

ก การโกรธแค้น

ข การให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ค การแก้ปัญหาโดยใช้อารมณ์

ง การนำอำนาจไปใช้ในทางที่ผิด

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลาจารึก หลักที่ ๑

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ใช้ลักษณะคำประพันธ์

ชนิดใดในการแต่ง

ก ฉันท

ข ร่ายยาว

ค บทความ

ง ความเรียงร้อยแก้ว

๒. ปัจจุบันศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตั้งอยู่สถานที่ใด

ก หอสมุดแห่งชาติ

ข พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน

ค ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ

ง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

๓. ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมีความสำคัญ
อย่างไร

ก เป็นค่านิยมไทยสมัยสุโขทัย

ข เป็นแหล่งข้อมูลเรื่องราวในอดีต

ค เป็นสถานที่เรียนรู้ของลูกหลานไทย
สมัยก่อน

ง เป็นบันทึกเรื่องราวการเดินทางของ
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๔. เหตุใดจึงกล่าวว่าผู้จารึกศิลาจารึกทั้ง ๓ ตอน
ไม่ใช่คนเดียวกัน

ก ใช้สรรพนามต่างกัน

ข รูปตัวอักษรที่ใช้จารึกต่างกัน

ค สำนวนภาษาในการจารึกต่างกัน

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๕. ข้อใด ไม่ใช่ เนื้อหาที่กล่าวในศิลาจารึก

ก สาเหตุของการคิดประดิษฐ์อักษร

ข เหตุการณ์และสภาพความเป็นอยู่

ค อธิบายขอบเขตอาณาจักรสุโขทัย

ง ประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๖. สมัยสุโขทัยใช้ระบอบการปกครองแบบใด

ก เทวราชา

ข พ่อปกครองลูก

ค นายปกครองบ่าว

ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์

๗. สภาพความเป็นอยู่ในสังคมสมัยสุโขทัย
ต่างจากสมัยปัจจุบันในเรื่องใดมากที่สุด

ก การปกครอง

ข ค่านิยมความเชื่อ

ค การประกอบอาชีพ

ง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว

๘. วัตถุประสงค์ในการประดิษฐ์อักษรไทยของ
พ่อขุนรามคำแหงมหาราชคือข้อใด

ก เพื่อให้คนไทยเลิกปฏิบัติตามวัฒนธรรม
ขอม

ข เพื่อให้คนไทยเลิกใช้ตัวหนังสือและภาษา
ขอม

ค เพื่อให้ขอมยอมรับความรู้ความสามารถ
ของไทย

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๘. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของตัวอักษรสมัย

พ่อขุนรามคำแหง

ก เป็นภาพบรรยายความ

ข มีรูปพยัญชนะและสระครบ

ค วางสระส่วนมากไว้หลังพยัญชนะ

ง สระและวรรณยุกต์อยู่ในบรรทัดเดียวกัน

๑๐. “เมื่อภูจันใหญ่ได้สืบเก้าเข้า” ข้อความที่พิมพ์

ตัวหนาหมายความว่าอย่างไร

ก มีอายุได้ ๑๕ ปี

ข ครองราชย์ได้ ๑๕ ปี

ค ทำสงครามมา ๑๕ ครั้ง

ง ได้บริหารราชอาณาจักรมา ๑๕ คน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ศิลาจารึก หลักที่ ๑

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ตอนที่นำมาให้ศึกษา

กล่าวถึงเรื่องใด

- ก การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ข กล่าวสดุดีพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ค พระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ง กล่าวถึงขนบธรรมเนียมและสภาพความเป็นอยู่

๒. ข้อความใดแสดงว่าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีความกล้าหาญ

- ก คุป่หนี คุช้ข้างเบกพล
- ข พ่อขุนหนีญญาพายจเง้น
- ค เมื่อชั่วพ่อกู คุบ่าเรอแก่พ่อกู
- ง พ่อกูจึ่งขึ้นชื่อกูชื่อพระรามคำแหง

๓. จากตัวเลือกในข้อ ๒ ข้อใดแสดงถึงความ

กตัญญูของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๔. “กูได้ตัวเนื้อตัวปลา” ข้อความที่พิมพ์ตัวหนา

หมายถึงข้อใด

- ก สัตว์บกสัตว์น้ำ
- ข ข้าวปลาอาหาร
- ค บริวารหญิงชาย
- ง ทรัพย์สินสมบัติและข้าทาสบริวาร

๕. ข้อใดจัดเป็นความรู้ที่ได้จากศิลาจารึก

หลักที่ ๑

- ก วิวัฒนาการทางภาษา
- ข หลักฐานการติดต่อกับอาณาจักรอื่น
- ค พระราชประวัติของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๖. ข้อใดแสดงถึงพระจริยาวัตรของ

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก คูพี่น้องท้องเดียวห้าคน
- ข พี่เฒ่าผู้เฒ่าตายจากเฒ่าเฒ่า
- ค เมื่อชั่วพ่อกู คุบ่าเรอแก่พ่อกู คุบ่าเรอแก่แม่กู
- ง กูได้หมากส้มหมากหวานอันใดกินอร่อยกินดี

๗. คำในศิลาจารึก หลักที่ ๑ ข้อใดมีความหมาย

ต่างจาก ปัจจุบัน

- ก แพ้
- ข ตาย
- ค พ่าย
- ง ตนกู

๘. “ที่กูตายจึ่งได้เมืองแก่กูทั้งกลม” คำที่พิมพ์

ตัวหนาหมายถึงข้อใด

- ก ทั้งหมด
- ข เราทั้งหลาย
- ค ทั้งชายและหญิง
- ง ทั้งเมืองหลวงและเมืองขึ้น

๘. ศิลปินหลักที่ ๑ ให้ข้อคิดในด้านใดบ้าง

- ก มีความกล้าหาญ
- ข ความมานะอดทน
- ค ความกตัญญูกตเวที
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๑๐. ข้อใดคือคุณค่าของภาษา

- ก พัฒนาความคิด
- ข แสดงความเป็นเอกราช
- ค เสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ
- ง ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นลักษณะของกาพย์ห่อโคลง

- ก เริ่มด้วยกาพย์ยานี ๑ บท ตามด้วยโคลงสี่สุภาพกึ่งบทก็ได้
- ข เริ่มด้วยโคลงสี่สุภาพ ๒ บท ตามด้วยกาพย์ยานีกึ่งบทก็ได้
- ค เริ่มด้วยกาพย์ยานี ๑ บท ตามด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บท สลับกัน
- ง เริ่มด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บท ตามด้วยกาพย์ยานี ๑ บท สลับกัน

๒. “ธารทองแดง” เป็นชื่อของอะไร

- ก วัด ค ทำน้ำ
- ข ตำบล ง ธารน้ำ

๓. ข้อใด *ไม่มี* การเลียนเสียงธรรมชาติ

- ก ลงย่องร้องแกร์แกร์ แจ่มจ้า
- ข กลองทองตีครุ่มครุ่ม เดินเรียง
- ค จำตะเดิงเดิงเสียง ครุ่มครุ่น
- ง สุนัขจิ้งจอกหอน หลายเหล่า

๔. “คู่กู่หมู่คู่กู่แก

อิงอ่างแย้แลบั้งแตน

ผึ่งหลวงรวงเลื้อยแขวน

บนปลายไม้ใหญ่รังรวง”

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์ในเรื่องใด

- ก ความเป็นอยู่
- ข ลักษณะนิสัย
- ค อาหารการกิน
- ง ลักษณะรูปร่าง

๕. จากบทร้อยกรองในข้อ ๔ กล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด

- ก ๒ ชนิด
- ข ๔ ชนิด
- ค ๖ ชนิด
- ง ๘ ชนิด

๖. “ยุงทองย่องเยื้องย่าง รำรางซางซ่างฟ้ายาง
 บทร้อยกรองนี้มีลักษณะเด่นตามข้อใด

- ก เล่นคำซ้ำ
- ข เล่นคำสัมผัส
- ค ใช้คำแสดงกริยาอาการ
- ง ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

๗. คำว่า “รางซาง” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก รำแพน
- ข สวองาม
- ค กรีดกราย
- ง กระพือปีก

๘. จากบทร้อยกรองในข้อ ๖ กล่าวถึงอะไร

- ก อธิบายที่อยู่ของนกยูง
- ข ชมความงามของนกยูง
- ค บอกลักษณะของนกยูง
- ง พรรณนาธรรมชาติของนกยูง

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๙-๑๐

ฝูงช้างสล้างใหญ่่น้อย พังพลาย

ทอกโทนพินายหลาย ลำถั่ววน

ทองแดงเผือกเนียมราย ในเหล่า

ลงทำน้ำคำป่วน เล่นร้องฮูมแปรัน

๘. บทร้อยกรองนี้มีข้างกี่เชือก

ก ๕ เชือก

ข ๘ เชือก

ค ๘ เชือก

ง ๑๐ เชือก

๑๐. ข้อใด ไม่ใช่ ชื่อช้าง

ก ป่วน

ข เนียม

ค พินาย

ง ทองแดง

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ในการแต่งกาพย์

ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ก ตัดพ้อต่อว่าต่อชะตาชีวิต

ข สรรเสริญพระมหากษัตริย์

ค คร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รัก

ง พรรณนาธรรมชาติตามทางเสด็จ

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๔

คูนขู่คู่คู้

พรพรุ

หนูคู่รุ่งง

สุดคู่

งูคู่หนูหนูคู่

งอยู่

หนูรุ่งงู

รูปคู่มู

๒. บทร้อยกรองนี้มีลักษณะเด่นตามข้อใด

ก การเล่นคำสัมผัส

ข การใช้คำเปรียบเทียบ

ค การใช้คำไพเราะกินใจ

ง การใช้คำแสดงอารมณ์

๓. บทร้อยกรองในข้อใดเลียนเสียงธรรมชาติ

ก คูนขู่คู่คู้ พรพรุ

ข หนูคู่รุ่งง สุดคู่

ค งูคู่หนูหนูคู่ งอยู่

ง หนูรุ่งงู รูปคู่มู

๔. บทร้อยกรองนี้สื่อจินตภาพให้ผู้อ่านตาม

ข้อใด

ก ธรรมชาติของหนูกับงู

ข รูปร่างลักษณะของหนูกับงู

ค ท่วงท่าการต่อสู้ระหว่างหนูกับงู

ง เสียงขู่ซึ่งกันและกันระหว่างหนูกับงู

๕. บทร้อยกรองในข้อใดให้คุณค่า ต่างจากข้ออื่น

ก เปรศเพราเหล่านางห้าม

รูปทรงงามตามเสด็จไป

ผมมวยรวยริมไร

ม่านปีกนกกวักวัง

ข เลียงผาอยู่ภูเขา

หนาวพรายเพราเขาแปดปลาย

รูปร่างอย่างแพะหมาย

ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

ค กระจงกระจิดเดี่ยว

วิ่งเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู

เหมือนกวางอย่างคาหุ

มีเขี้ยวน้อยสร้อยแนมสอง

ง กระเอ้อยเลื้อยหางยาว

ค่างคำขาวราวลูกอิน

สุกพร้อมย่อมมากิน

เห็นเด่นได้ไปตามกัน

๖. จากคำตอบในข้อ ๕ ให้ความรู้ตามข้อใด

ก ลักษณะของสัตว์

ข ขนบธรรมเนียมประเพณี

ค สภาพความเป็นอยู่ของสัตว์

ง การแต่งกายของหญิงสาววัง

๗. “นักสนมกรมหมื่นมี จี๋ซำงกุบรูปโฉมใจ
พักตราอำพองใส นุ่งห่มโอ้โสภาจริง”
บทร้อยกรองนี้สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องใด

ก รูปโฉมของสาวชาวบ้าน

ข ขบวนเสด็จทางสถลมารค

ค การแต่งกายของหญิงฝ่ายใน

ง ความสนุกสนานของหญิงชาววังในขบวน
เสด็จ

อ่านบทร้อยกรองแล้วตอบคำถามข้อ ๘-๙

เสื่อปลาปลาเวียนห้วย ดีแปลง

ริมท่าหาเหยื่อแฝง อยู่ใกล้

ปลาว่ายสวายหางแดง เป็นหมู่

ฉวยถูกถนัดกัดได้ ความเฝ้าเร่กิน

๘. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์
ในเรื่องใด

ก ความเป็นอยู่

ข ลักษณะนิสัย

ค อาหารการกิน

ง ลักษณะรูปร่าง

๙. “เสื่อปลาปลาเวียนห้วย ดีแปลง”

คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก ชื่องู

ข ชื่อปลา

ค ชื่อเสื่อ

ง ชื่ออาหาร

๑๐. กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ให้คุณค่าตามข้อใด

ก เลือกใช้คำทำให้เกิดจินตภาพชัดเจน

ข ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของสัตว์และ
พืชนานาชนิด

ค ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพยุหยาตรา
ทางสถลมารค

ง ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. เหตุการณ์ในโคลงภาพพระราชพงสาวดาร
เรื่อง พระสุริโยทัยขาดคอช้าง เกิดขึ้นในสมัยใด

- ก สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
- ข สมเด็จพระไชยราชาธิราช
- ค สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
- ง สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช

๒. ข้อใดเป็นวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย

- ก ทรงไสช้างไล่ตามข้าศึก
- ข ทรงชนช้างกับพระเจ้าแปร
- ค ทรงร่วมกับสมเด็จพระมหาจักรพรรดิชนช้างกับพระเจ้าแปร
- ง ทรงขับช้างถล่มเข้ากันสมเด็จพระมหาจักรพรรดิไม่ให้เป็นอันตราย

๓. วีรกรรมของบุคคลใดสัมพันธ์กับสมเด็จพระสุริโยทัย

- ก สมเด็จพระนเรศวร
- ข พระเจ้าตากสินมหาราช
- ค พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๔. คำไวพจน์ข้อใด ต่างจากพวก

- ก พารา นครศ
- ข คเชนทร หัตถิ
- ค ภูษธร คชสาร
- ง คชาธาร ไอยรา

๕. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง

พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต แต่งด้วย
คำประพันธ์ชนิดใด

- ก กาพย์ยานี
- ข โคลงสอง
- ค กลอนเสภา
- ง โคลงสี่สุภาพ

๖. กฎหมายเกี่ยวกับคนถือท้าวเรือที่ทำให้โจนเรือ
พระที่นั่งหักมีว่าอย่างไร

- ก ถูกประหารชีวิต
- ข ถูกจำคุกตลอดชีวิตและริบทรัพย์
- ค ถูกประหารชีวิตและนำศีรษะบวงสรวงบนศาลเพียงตา
- ง ถูกประหารชีวิตและนำศีรษะกับโจนเรือพระที่นั่งบวงสรวงบนศาลเพียงตา

๗. พันท้ายนรสิงห์มีชื่อเสียงดีเด่นในเรื่องใด

- ก ความขยัน
- ข ความซื่อสัตย์
- ค ความรับผิดชอบ
- ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๘-๑๐

ภูมิปลอบกลับตั้ง	ขอบรร ลัยพ่อ
จำสั่งเพชฌฆาตฟัน	ฟาดเกล้า
โจนเรือกับหัวพัน	เช่นที่ ศาลแล
ศาลสืบกฤตคุณเกล้า	คดีไว้ในสยาม

๘. “กฤติคุณ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก บุญคุณ
- ข ความเมตตากรุณา
- ค ความซื่อสัตย์สุจริต
- ง ชื่อเสียงโดยคุณงามความดี

๙. ข้อใดสัมพันธ์กับคำว่า “ภูมิ”

- ก นครศ บูรี
- ข อรรราช ไพรี
- ค ภู บาล ภูวไนย
- ง บังอร นงคราญ

๑๐. บทร้อยกรองนี้สรุปความได้ตามข้อใด

- ก พันท่ายนรสิงห์ยืนยันขอรับโทษตาม
ราชประเพณี
- ข สมเด็จพระเจ้าเสือทรงพระราชทานอภัย
โทษแก่พันท่ายนรสิงห์
- ค สมเด็จพระเจ้าเสือสั่งเพชมาตใช้
ตัดศีรษะหุ่นเหมือนแทนพันท่าย
นรสิงห์
- ง สมเด็จพระเจ้าเสือสั่งให้ประหาร
พันท่ายนรสิงห์และเอาศีรษะกับไขนเรือ
พระที่นั่งที่หักเช่นไว้ด้วยกันบนศาล

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๓

นงคราญองค์เอกแก้ว กระษัตริย์
มานมนัสกตเวที ยิ่งล้ำ
เกรงพระราชสามี มลายพระ ชนม์เฮย
ขับคเชนทรเช่นคำ สะอึกผู้ด้สกร

๑. “นงคราญ” ในที่นี้หมายถึงใคร

- ก. พันท้ายนรสิงห์
- ข. พระสุพรรณกัลยา
- ค. สมเด็จพระสุริโยทัย
- ง. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

๒. บทร้อยกรองนี้สะท้อนให้เห็นคุณธรรมข้อใด

- ก. ความกตัญญู
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความเสียสละ
- ง. ความรับผิดชอบ

๓. ข้อความบาทใดมีสัมผัสพยัญชนะมากที่สุด

- ก. บาทที่ ๑
- ข. บาทที่ ๒
- ค. บาทที่ ๓
- ง. บาทที่ ๔

๔. ข้อใดมีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อให้

ถูกบังคับคำเอกคำโท

- ก. ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ฆาตนะ
- ข. นงคราญองค์เอกแก้ว กระษัตริย์
- ค. พลไกรกองนำเร้า โรมรัน กันเฮย
- ง. เกลงขับคชไล่ไถล หวิดท้ายคชาธาร

๕. สมเด็จพระสุริโยทัยมีบทบาทในการต่อสู้

กับข้าศึกอย่างไร

- ก. ทรงชนช้างกับข้าศึกตัวต่อตัว
- ข. ทรงชนช้างกับข้าศึกพร้อมกับกษัตริย์ไทย
- ค. ทรงชนช้างเข้ากันข้าศึกเพื่อปกป้องกษัตริย์ไทย
- ง. ทรงร่วมกับพระราชโอรสกันช้างข้าศึกเพื่อปกป้องกษัตริย์ไทย

๖. บทร้อยกรองข้อใดทำให้เกิดอารมณ์

สะเทือนใจมากที่สุด

- ก. ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ฆาตนะ
- ข. ขาดแล่งตราบอระ หрубดิน
- ค. โอรสรีบกันพระ ศพสู่ นครแสด
- ง. สูญชีพไปสูญสิ้น พจนผู้สรรเสริญ

๗. วีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย

ปลุกจิตสำนึกของคนไทยในเรื่องใด

- ก. ความรักชาติ
- ข. ความเสียสละ
- ค. ความกล้าหาญ
- ง. ถูกทุกข้อ

๘. พันท้ายนรสิงห์ถูกประหารเพราะเหตุใด

- ก. ทำไม้คัดเรือหัก
- ข. ทำเรือพระที่นั่งล่มกลางแม่น้ำ
- ค. พายเรือชนกิ่งไม้ทำให้โจนเรือหัก
- ง. พายเรือชนเนินดินกลางแม่น้ำทำให้โจนเรือหัก

๘. โคลงภาพพระราชพงสาวดารเรื่อง พันท้าย

นรสิงห์แสดงให้เห็นคุณธรรมตาม

ข้อใด

ก การเสียสละ

ข ความซื่อสัตย์

ค ความรับผิดชอบ

ง ถูกทุกข้อ

๑๐. เหตุใดพันท้ายนรสิงห์จึงยืนยันให้สมเด็จพระเจ้าเสือประหารชีวิต

ก เพื่อรักษาคำสัตย์

ข เพื่อรักษาราชประเพณี

ค เพื่อรักษาพระเกียรติของสมเด็จพระเจ้าเสือ

ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก
ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา

น่าจะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ก อาวุธ-ศิลปะ

ข ศิลปะ-การช่าง

ค การช่าง-ดนตรีไทย

ง บ้านเมือง-ศึกสงคราม

๒. “อันชาติใดไร้ช่างชำนาญศิลป์

เหมือนนารินไร้โฉมบรรโลมสง่า”

บทร้อยกรองนี้มีใจความสำคัญว่าอย่างไร

ก ช่างที่มีฝีมือเหมือนผู้หญิงที่มีเสน่ห์

ข ช่างที่ไม่มีฝีมือเหมือนผู้หญิงที่สวยแต่ไม่มีเสน่ห์

ค บ้านเมืองใดไม่มีงานศิลปะ ก็เหมือนผู้หญิงที่ขาดความงาม

ง บ้านเมืองใดไม่มีช่างที่เก่งในด้านศิลปะ ก็เหมือนผู้หญิงอัปลักษณ์

๓. “ทั้งช่างปั้นช่างเขียนเพียรวิชา

อีกช่างสถาปนาถุกทำนอง”

บทร้อยกรองนี้มีช่างในสาขาใดบ้าง

ก วิศวกร จิตรกร สถาปนิก

ข โยธาจิตรกร ประติมากร

ค วิศวกร ประติมากร จิตรกร

ง ประติมากร จิตรกร สถาปนิก

๔. “ช่วยบำรุงช่างไทยให้ถาวร

อย่าให้หย่อนกว่าเขาเราจะอาย”

ข้อความที่พิมพ์ตัวหนาบ่งบอกถึงสิ่งใด

ก ผู้ปกครอง

ข ความเจริญรุ่งเรือง

ค รูปแบบการปกครอง

ง ภาพลักษณ์ของบ้านเมือง

๕. บทร้อยกรองนี้มีความหมายสัมพันธ์กัน

ยกเว้น ข้อใด

ก สมเป็นเมืองใหญ่โตมโหฬาร

พอไม่อายเพื่อนบ้านจึงจะดี

ข ใครดูถูกผู้ชำนาญในการช่าง ความคิดขวางใจไม่เข้าเรื่อง

ค เพราะการช่างนี้สำคัญอันพิเศษ ทุกประเทศนานาทั้งน้อยใหญ่

ง เราช่วยช่างเหมือนอย่างช่วยบ้านเมือง ให้ประเทศไทยอันไพศาล

๖. บทเสภาสามัคคีเสวก ไม่ได้ เน้นความสำคัญของเรื่องใด

ก ความสามัคคี

ข ความซื่อตรง

ค ความกล้าหาญ

ง ความจงรักภักดี

๗. “ควรนี้กว่าบรรดาข้าพระบาท

ล้วนเป็นราชบริพารพระทรงศรี”

คำที่พิมพ์ตัวหนาหมายถึงข้อใด

ก ประชาชน

ข ข้าราชการ

ค พระมหากษัตริย์

ง พระบรมวงศานุวงศ์

๘. ข้อใดมีความหมาย ไม่สัมพันธ์ กับคำว่า

“กบปิตัน”

ก ราชเลวี

ข พระภุชสร

ค ทรงธรรม

ง พระทรงศรี

๙. ข้อใด ไม่ได้ ส่งผลให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง

ก แม่ลูกเรืออวดคิมิทธิ

และเริ่มริเณ โกยุงโยเส

ข เหล่าเสวกตกที่กะลาสี

ควรคิดถึงหน้าที่นั้นเป็นใหญ่

ค รักษาตนเคร่งครัดวินัย

สमानใจจงรักพระจักรี

ง ไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง

สามัคคีเป็นกำลังพลังศรี

๑๐. ข้อใดเป็นสาเหตุของการแตกความสามัคคี

ก แม่ลูกเรืออวดคิมิทธิ

และเริ่มริเณ โกยุงโยเส

ข แม้ต่างคนต่างเถียงเถียงแก่งแย่ง

นายเรือจะเอาแรงมาแต่ไหน

ค แม้ไม่ถือเคร่งครัดวินัย

เมื่อถึงคราวพายุใหญ่จะคราวญคราง

ง ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ บทเสภาสามัคคีเสวก
ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. บทเสภาสามัคคีเสวก มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในกิจกรรมใด

- ก เพื่อใช้เป็นบทขับเสภาในงานขึ้นปีใหม่
- ข เพื่อพระราชทานให้แก่ประชาชนคนไทย
- ค เพื่อพระราชทานให้แก่พระบรมวงศานุวงศ์
- ง เพื่อใช้เป็นบทสำหรับขับเสภาอธิบายนำเรื่องในการฟ้อนรำชุดต่าง ๆ

๒. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา มีใจความสำคัญเกี่ยวกับอะไร

- ก กำเนิดของศิลปะ
- ข การบำรุงรักษาศิลปะ
- ค ความหมายของศิลปะ
- ง ความสำคัญของศิลปะ

๓. ข้อใดเป็นเนื้อหาสำคัญของบทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก

- ก สรรเสริญเทพเจ้าแห่งศิลปวิทยา
- ข ความสามัคคีของเหล่าข้าราชการ
- ค คุณค่าและความสำคัญของศิลปะ
- ง สรรเสริญเทพเจ้าแห่งความยุติธรรม

๔. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมา สะท้อนให้เห็นคุณค่าด้านใด

- ก ความสามารถของศิลปิน
- ข การสืบทอดศิลปวัฒนธรรม
- ค ความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง
- ง การสร้างความวิจิตรงดงามให้แก่บ้านเมือง

๕. ข้อใดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะ

- ก อันชาติใดไร้ศานติสุขสงบ
ต้องมัวรบราญรอนหาผ่อนไม่
- ข เพราะขาดเครื่องระงับดับรำคาญ
โอสถใดจะสมานซึ่งดวงใจ
- ค ใครดูถูกผู้ชำนาญในการช่าง
ความคิดขวางเฉไฉไม่เข้าเรื่อง
- ง เหมือนคนป่าคนไพรไม่รู้งเรื่อง
จะพูดด้วยนั้นก็เปลืองซึ่งวาจา

๖. “ศิลปกรรมนำใจให้สร้างศอก

ช่วยบรรเทาทุกข์ในโลกให้เหือดหาย
จำเรณูดาพาใจให้สบาย
อีกร่างกายก็พลอยสุขสราญ”

ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คือข้อใด

- ก ศิลปะอยู่เคียงคู่กับโลก
- ข ศิลปะทำให้บ้านเมืองสงบสุข
- ค ศิลปะทำให้กายและใจเป็นสุข
- ง ศิลปะเป็นสัญลักษณ์แห่งความสุข

๗. บทสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก มีเนื้อหาเพื่ออบรมสั่งสอนใคร

- ก กะลาสี
- ข กัปตันเรือ
- ค ประชาชน
- ง ข้าราชการบริพาร

๘. “ประการหนึ่งพึงคิดในจิตมัน

ว่าทรงธรรม์เหมือนบิดาบังเกิดหัว

ควรเคารพยำเียงและเกรงกลัว

ประโยชน์ตัวนี้ก็น้อยหน้อยจะดี”

บทร้อยกรองนี้มีจุดประสงค์ให้เกิดสิ่งใด

ก ความสำนึก

ข ความเชื่อถือ

ค ความศรัทธา

ง ความสามัคคี

๙. ข้อใด ไม่ใช่ เหตุผลที่สนับสนุนให้ชาติดำรง
อยู่ได้

ก ข้าราชการมีวินัยอย่างเคร่งครัด

ข ข้าราชการมีความสามัคคีปรองดอง

ค ข้าราชการคำนึงถึงหน้าที่ของตนเอง

ง ข้าราชการอำนวยความสะดวกให้พวกพ้อง
ของตน

๑๐. “แม่ไม่ถือเคร่งคร่งตรงวินัย

เมื่อถึงคราวอายุใหญ่จะคราญคราง”

จากบทร้อยกรองนี้ทำให้เกิดผลกระทบตาม

ข้อใดชัดเจนที่สุด

ก บ้านเมืองล่มสลาย

ข คนในชาติขาดความรู้

ค ข้าราชการซิงดีซิงเด่น

ง คนในชาติขาดความกตัญญู

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. เนื้อหาของโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์

มีลักษณะอย่างไร

- ก เน้นจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต
- ข เน้นการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีในสังคม
- ค เน้นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ง มีลักษณะเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สามารถ

นำไปใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้

๒. จุดประสงค์ในการแต่งโคลงสุภาษิตโสฬส

ไตรยางค์คือข้อใด

- ก สั่งสอน
- ข บอกให้รู้
- ค จรรโลงใจ
- ง บอกให้ทำ

๓. ข้อใดคือสิ่งที่คนปรารถนาที่สุด

- ก หนังสือดี
- ข ไทยแผ่นดิน
- ค ความสุภาพ

ง สุขสบาย

๔. โคลงสุภาษิตนฤทมนการจัตเป็นวรรณคดี

ประเภทใด

- ก คำสอน
- ข สารคดี
- ค บันเทิงคดี
- ง ประวัติศาสตร์

๕. “ไปฟังคนพูดฟัง ฟั่นเฟือ

เท็จและจริงงานเจือ กละเกล้า”

บทร้อยกรองนี้หมายถึงบุคคลประเภทใด

- ก คนจริงจัง
- ข คนโกหก
- ค คนมักง่าย
- ง คนรักษาคำพูด

๖. ข้อปฏิบัติใดแสดงถึงการมีวิจารณ์ญาณ

- ก พาที่มีสติรู้ รอคิด
- ข ไปฟังคนพูดฟัง ฟั่นเฟือ
- ค ห่อนตัดสินห้วนห้วน เหตุด้วยเบาความ
- ง ถูกทุกข้อ

๗. “กรณานรชาติผู้ พ้องภัย พิบัติเฮย

ช่วยรอดปลอดภัย กษัย สว่างร้อน

ผลจักเพิ่มพูนใน อนาคต กาลแฮ

ชนจักชูชื้อช้อน ป้างเบื่องปัจจุบัน”

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก ให้ขอโทษเมื่อทำผิด
- ข ให้ขอโทษเมื่อพูดผิด
- ค ไม่ให้พูดว่าร้ายต่อใคร

ง ให้กรุณาแก่คนที่ถึงอับจน

๘. ข้อใดคือลักษณะเด่นของนิทานอีสป

- ก มีคติข้อคิดในตอนจบ
- ข มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
- ค นิยมขึ้นต้นด้วยโคลง ๑ บท
- ง สรุปข้อคิดด้วยบทร้อยกรองในตอนท้าย

๘. ความสามัคคีสามารถเปรียบได้กับสิ่งใด

ก กิ่งไม้ที่มัดรวมกัน

ข กิ่งไม้เพียงกิ่งเดียว

ค ความกว้างใหญ่ของทะเล

ง ความแข็งแกร่งของก้อนหิน

๑๐. สัตว์ชนิดใดเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง

ความพยายาม

ก เต่า

ข หนู

ค ลูกแกะ

ง กระต่าย

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. แนวคิดจากโคลงสุภาษิตโสพลไตรยางค์

ให้คุณค่าอย่างไร

- ก เป็นตัวอย่างชีวิต
- ข ชี้ให้เห็นความเป็นไปของชีวิต
- ค เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- ง ชี้ให้เห็นธรรมชาติของชีวิตมนุษย์

๒. สำนวนใดตรงกับโคลงที่ว่า

“พักตร์จิตผิดกันประมาณ ยากรู้”

- ก ปากว่าตาขยิบ
- ข หน้าเนื่อใจเสื่อ
- ค คดในข้อ งอในกระดูก
- ง ข้าสองเจ้าบ่าวสองนาย

๓. “ใจชั่วชาติต่ำช้า ทรชน

ทุจริตมารยาปน ปกไว้

หึงจิตคิดเกลียดคน ดีกว่า ตัวเฮ

สามส่วนควรเกลียดใกล้ เกลียดช้องสมาคม”

ใจความสำคัญของสุภาษิตบทนี้คือข้อใด

- ก ความเลวทราม ความหึง ความดูร้าย เป็นสิ่งที่ควรรังเกียจ
- ข ความชั่วร้าย ความเลวทราม มารยาท และ ความริษยา เป็นสิ่งที่ควรรังเกียจ
- ค ความทรमान ความไม่ซื่อสัตย์ ความ หวงแหน เป็นสิ่งที่ควรรังเกียจและไม่น่าสมาคมด้วย
- ง การคิดทำลายชาติ ความไม่ซื่อสัตย์ และ ความหวาดระแวง เป็นสิ่งที่ควรรังเกียจ และหลีกเลี่ยง

๔. จากบทร้อยกรองในข้อ ๓ คำที่พิมพ์ตัวหนา

หมายถึงข้อใด

- ก เย่อหยิ่ง
- ข หวาดระแวง
- ค หวงแหนทางฐสาว
- ง มุ่งทำร้ายเพราะริษยา

๕. หากนักเรียนต้องการเป็นที่รักของเพื่อนฝูง

นักเรียนควรปฏิบัติตามสุภาษิตบทใด

- ก ปัญญาดีล้ำ เลิศญาณ
อำนาจศักดิ์สูงการ มั่งชั่ง
มารยาทเรียบเสมอสาน เสี่ยมเงื่อน งามนอ
สามสิ่งควรจักตั้ง แต่ช้องสรรเสริญ
- ข สุจริตจิตโอบอ้อม อารี
ใจโปรงปราศราศี ขุ่นข้อง
สิ่งเกษมสุขเปรมปรี- คาพรั่ง พร้อมแฮ
สามสิ่งสมควรต้อง ชอบต้องยินดี
- ค ศรัทธาทำจิตหมั่น คงตรง
สงบระงับดับประสงค์ สิ่งเศร้า
จิตสะอาดปราศสิ่งพะวง วุ่นขุ่น หมองแฮ
สามส่วนควรไฝ่เฝ้า แต่ตั้งอธิฐาน
- ง สรรพวงค์โสภาคพร้อม ธัญลักษณ์
ภายิตจิตประจักษ์ ชื่อพร้อม
เป็นสุขโสดตนรัก การชอบ ธรรมนา
สามสิ่งควรชักน้อม จิตให้ยินดี

๖. คนประเภทใดที่นักเรียนควรจะหลีกเลี่ยง

ไม่คบค้าสมาคมด้วยที่สุด

ก เกียรติร้าย การทำทั้ง การตน กิติ
พุดมากเปล่าเปลืองปน ปดเหล่น
คำแสดงเลียดแทงระคน คำหยาบ หยอกฤ
สามสิ่งควรทิ้งเว้น ขาดสิ้นสันดาน

ข อาการอันเกิดด้วย น้ำใจ แปรฤ
ใจซึ่งรีบเร็วไว ก่อนรู้
วาจาจักพุดใน กิจสพ สรรพแฮ
สามสิ่งจำทั่วผู้ พัทธกัหมั่นครองระวัง

ค ความดีมีชื่อทั้ง ยศถา ศักดิ์เฮย
ประเทศเกิดกุลพงศา อยู่ยัง
คนรักร่วมอธยา- ศัยสุข ทุกข์แฮ
สามสิ่งควรสงวนตั้ง ต่อสู้ผู้เป็น

ง ค่ายย่อย่องเพี้ยน ทุกประการ
พัคตรจิตผิดกันประมาณ ขากรู้
เร็วรัดผลัดพล้นขาน คำกลับ พลันฤ
สามส่วนควรแล้วผู้ พะพ้องพึงแคลง

๗. บทร้อยกรองในข้อใดสอนให้พิจารณา

ไตร่ตรองให้ดีก่อนพูด

ก ยินคดีมีเรื่องน้อย ใหญ่โจน กิติ

ข ยัง บ่ ลงเห็นไป เต็ดด้วน

ค ฟังตอบขอบคำไข คิดไกร่ ครัวณนา

ง ห่อนตัดสินห้วนห้วน เหตุด้วยเบาความ

๘. บทร้อยกรองในข้อใดสอนให้มีวิจารณ์ญาณ

ในการฟัง

ก อีกหนึ่งไปเชื่อถ้อย คำคน ลือแฮ

ข บอกเล่าข่าวเหตุผล เรื่องร้าย

ค สืบสอบประกอบจน แจ่มแจ้ง จังนา

ง ผัง บ่ ค่วนชักย้าย ตื่นเต้นก่อนกาล

๙. โคลงสุภาษิตอธิบายปณิธานมีลักษณะเด่น

ตามข้อใด

ก แทรกคำนิยมแบบไทย ๆ

ข ตัวละครเน้นคนมากกว่าสัตว์

ค สรุปข้อคิดคติเตือนใจเป็นบทร้อยกรอง

ง เนื้อเรื่องมีความสมจริงไม่ไขว่จนการ

๑๐. บทร้อยกรองในข้อใดที่นำมาซึ่งความหายนะ

ก เชื้อวงศ์ว้ายรักร้อย ริษยา กันเฮย

ปรปักษ์เป็นบิดา ง่ายแท้

ข ช่วยรอดปลอดภัยสว้างร้อน

ผลจักเพิ่มพูนใน อนาคต กาลแฮ

ค ขอโทษเพื่อการระ วายบาด หมายแฮ

ดีกว่าปดอ้อมค้อม กิดแก้โดยโง

ง หยุดคิดพิจารณา แพ้ชนะ ก่อนนา

ชอบผิดคิดเห็นแม่น ไม่ยังเสียความ

ตอนที่ ๓.๕

แบบทดสอบปลายภาคเรียน

ด้านความรู้

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. “หนังสือที่แต่งดีประกอบด้วยศิลปะของการเรียบเรียงเรียกว่า วรรณศิลป์” หนังสือประเภทนี้จัดเป็นประเภทใด

- ก วรรณคดี
- ข กวีนิพนธ์
- ค พงศาวดาร
- ง วรรณกรรม

๒. งานเขียนประเภทใดที่เรียกว่า

“วรรณกรรม”

- ก งานเขียนที่ใช้ภาษาสละสลวย
- ข งานเขียนทุกชนิดทั้งที่แต่งดีและไม่ดี
- ค งานเขียนที่สามารถใช้เป็นแบบแผนได้
- ง ถูกทุกข้อ

๓. หนังสือประเภทใด ไม่จัด เป็นวรรณคดี

- ก อิศรฐานภายิต
- ข นิตยสารรายเดือน
- ค พระราชพิธีสิบสองเดือน
- ง โคลงภาพพระราชพงศาวดาร

๔. หนังสือเล่มใดจัดเป็นวรรณกรรม

- ก หัวใจนักรบ
- ข พ่อแม่รังแกฉัน
- ค วารสารวิชาการ
- ง ถูกทุกข้อ

๕. “วรรณคดีเป็นเสมือนยาอายุวัฒนะ เมื่อผู้ที่อยู่ในอารมณ์เหงา เศร้า ผิดหวัง ได้อ่านแล้วจะลืมสิ่งเศร้าหมองเหล่านี้ได้” ข้อความนี้แสดงถึงคุณค่าวรรณคดีด้านใด

- ก สังคม
- ข อารมณ์
- ค สติปัญญา
- ง วัฒนธรรม

๖. กวีนิพนธ์คือวรรณกรรมชนิดใด

- ก เรื่องที่แต่งเป็นสารคดี
- ข เรื่องที่แต่งเป็นร้อยแก้ว
- ค เรื่องที่แต่งเป็นร้อยกรอง
- ง เรื่องที่แต่งเป็นบันเทิงคดี

๗. หนังสือเรื่องใดจัดเป็นกวีนิพนธ์

- ก มอม
- ข เห็นแก่ลูก
- ค แก้วจอมชน
- ง ม้าก้านกล้วย

๘. ข้อใดจัดเป็นวรรณคดีประเภทอธิบาย

- ก ไกลบ้าน
- ข นิราศลอนดอน
- ค พระบรมราชาบาท
- ง พระราชพิธีสิบสองเดือน

๘. ข้อใดจัดเป็นวรรณคดีมขปาฐะ

- ก บทเห่กล่อม
- ข เพลงพื้นบ้าน
- ค นิทานพื้นบ้าน

ง ถูกทุกข้อ

๑๐. “จิบจับเจ้าเจ้า รังมา
จอกจาบจั่นจรรจา จ่าจ้ำ
เค้าย้อยค้อยคอยหา เห็นโทษ
ซอนซ่อนซ่อนสรว์หน้า นิ่งเร้าเอาขวัญ”
บทร้อยกรองนี้มีลักษณะเด่นตามข้อใด

- ก เล่นคำ
- ข เล่นเสียง
- ค ใช้ภาพพจน์
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๑๑. “เบญจวรรณจับวัลย์มาลี
เหมือนวันเจ้าวอนพี่ให้ตามกวาง”
คำที่พิมพ์ตัวหนาในที่นี้หมายถึงข้อใด

- ก เถาวัลย์
- ข วันเวลา
- ค นักแก้วชนิดหนึ่ง
- ง พรรณไม้ชนิดหนึ่ง

๑๒. สิ่งใดที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านวรรณคดี

- ก ความสนุกเพลิดเพลิน
- ข ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
- ค แบบแผนในการพัฒนาการเขียน
- ง ถูกทุกข้อ

๑๓. “เห็นรอกหักเหมือนหนึ่งรักพี่รอร่า
แต่รอทำร้างทุกขมาตามทาง”
บทร้อยกรองนี้มีคุณค่าด้านใดน้อยที่สุด

- ก ยกกระต๊อบจิตใจให้สูงขึ้น
- ข เป็นแบบแผนในการแต่งได้
- ค ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ
- ง ใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารไพเราะสละสลวย

๑๔. วรรณคดีเรื่องใดที่ใช้คำประพันธ์เดียวกับ
บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์
ปราบนันทก

- ก อิเหนา
- ข ราชาริราช
- ค พระอภัยมณี
- ง ขุนช้างขุนแผน

๑๕. คำในข้อใดมีความหมาย ต่างจากพวก

- ก พระศุภี
- ข เจ้าโลกา
- ค หัสณัยน์
- ง พระทรงญาณ

๑๖. ข้อใดแสดงให้เห็นว่านันทกเริ่มกำเริบ
อหังการกับอำนาจที่ตนได้มา

- ก ครั้นถึงบันไดไกรลาส
ขัดสมาธินั่งอ้อมริมอ่างใหญ่
- ข กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา
อนิจจาข่มเหงเล่นทุกวัน
- ค จนหัวไม่มีผมติด
สูดคิดที่เราจะอดกลั้น
- ง วันนี้จะได้เห็นกัน
ขบฟันแล้วขึ้นนิ้วไป

๑๗. จากตัวเลือกในข้อ ๑๖ ข้อใดใช้คำแสดง
ภาพพจน์ได้ชัดเจนที่สุด

- ก ข้อ ก
- ค ข้อ ค
- ข ข้อ ข
- ง ข้อ ง

๑๘. “กริ้วโกรธร้องประกาศตวาดมา
อนิจจาข่มเหงเล่นทุกวัน”
บทร้อยกรองนี้ผู้พูดพูดด้วยน้ำเสียงใด

- ก ทำทนาย
- ข โกรธแค้น
- ค ตัดพ้อต่อว่า
- ง ประชดประชัน

๑๙. ข้อใด ไม่ปรากฏ การเปรียบเทียบ

- ก. ฮีตขัดขัดแต่แน่นแน่นใจ
ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า
- ข. งามถึงามกรรมงามขนง
งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

ค. ดูไหนก็เพลินจำเริญรัก
ในองค์เขวาลักษณ์สาวสวรรค์

- ง. ถึงโฉมองค์อัศจรรย์มี
พระสุรัสวดีเสนาหา
สิ้นทั้งไตรภพจบโลกา
จะเอามาเปรียบไม่เทียบพัน

๒๐. “เห็นพระองค์ทรงสังข์ชักทาทรร
เป็นสิกรก็รู้ประจักษ์ใจ”

บทร้อยกรองนี้สื่อความหมายถึงใคร

- ก. ทศกัณฐ์
- ข. พระอิศวร
- ค. พระอินทร์

ง. พระนารายณ์

๒๑. “อายนี้ทำชอบมาช้านาน

เราจึงประทานพรให้
มันกลับทรยศกระบถใจ
ทำการหยาบใหญ่ถึงเพียงนี้”

บทร้อยกรองนี้แสดงความรู้สึกละแฉงของผู้พูด

- ก. เสียใจที่มองคนผิด
- ข. โกรธแค้นที่ไม่เชื่อฟัง
- ค. ปลงตกกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ง. กังวลกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒๒. พฤติกรรมอาฆาต จองเวรจองกรรมของ

นนทกลัมพันธ์กับสำนวนใด

- ก. เงามตามตัว
- ข. นกไร้ไม้โหด
- ค. คอขาดบาดตาย
- ง. เอาปูนหมายหัว

๒๓. บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์

ปราบนันทก ดิเณนในเรื่องใด

- ก. ดำเนินเรื่องกระชับรวดเร็ว
- ข. เป็นที่มาของการรำแม่บททำต่าง ๆ
- ค. ใช้โวหารบรรยายและพรรณนา ทำให้เห็น
ภาพพจน์ชัดเจน

ง. ถูกทุกข้อ

๒๔. จากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน

นารายณ์ปราบนันทก พฤติกรรมของตัวละคร
ตัวใดที่ไม่ควรเอาเป็นแบบอย่างมากที่สุด

ก. นันทก

- ข. พระอิศวร
- ค. เหล่าเทวดา
- ง. พระนารายณ์

๒๕. ข้อใดเป็นการเปรียบเทียบ

- ก. เหลือบเห็นศตวิไลลักษณ์
พิศพัตร์ผ่องเพียงไขใบ
- ข. งามโอษฐ์งามแก้มงามจูไร
งามนัยน์เนตรงามกร

ค. งามถึงามกรรมงามขนง
งามองค์ยิ่งเทพอัปสร

- ง. งามจรตกริยางามงอน
งามเอวงามอ่อนทั้งกายา

๒๖. “จงช่วยระงับดับเชื้อ

ให้เย็นทั่วพิภพสรวงสวรรค์
เชิญไปสังหารอ้ายอาชรรพ์
ให้มันสิ้นชีพชีวา”

บทร้อยกรองนี้แสดงว่าผู้พูดมีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจปัญหา
- ข. ขาดการไตร่ตรองในการแก้ปัญหา
- ค. ขาดความรอบคอบในการแก้ปัญหา
- ง. ถูกทุกข้อ

๒๗. “อ้ายอาธรรม” ในที่นี้หมายถึงใคร

- ก นนทก
- ข คนธรรพ์
- ค เหล่าเทวดา
- ง พระนารายณ์

๒๘. นักเรียนสามารถนำข้อคิดจากบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทกไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในเรื่องใดที่ใกล้ตัวมากที่สุด

- ก การใช้อำนาจในทางที่ผิด
- ข การให้อภัยไม่อาฆาตเคັน
- ค การให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๒๙. “นิชาได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้น เมื่อมีการประชุมในชั้นเรียน นิชาจะเสนอความคิดเห็นและมักพูดจาขู่เข็ญให้เพื่อน ๆ เห็นด้วยกับความคิดของตนเอง” พฤติกรรมของนิชาสัมพันธ์กับตัวละครตัวใด

- ก นนทก
- ข พระอิศวร
- ค เหล่าเทวดา
- ง พระนารายณ์

๓๐. สระรูปใดในปัจจุบันที่ ไม่ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง

- ก ะ
- ข ิ
- ค ึ
- ง ึ

๓๑. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก ชนช้างกับพี
- ข คล้องช้างเผือกได้
- ค ปราบนิบัติพ่อแม่และพี่
- ง ชนช้างกับเจ้าเมืองจอดแล้วได้รับชัยชนะ

๓๒. “พี่เพื่อผู้เฒ่าตายจากเพื่อเตียม แต่ย้งเล็ก”

คำที่พิมพ์ตัวหนามีความหมายว่าอย่างไร

- ก ตั้งแต
- ข แต่ก่อน
- ค เตรียมตัว
- ง แต่นานมา

๓๓. “กูไปที่บ้านที่เมืองได้ช้างได้งวงได้บัวได้นางได้เงื่อนได้ทอง

กูเอามาเวนแก่พ่อกู”

ข้อความนี้แสดงถึงคุณธรรมข้อใด

- ก ความกตัญญู
- ข ความเสียสละ
- ค ความกล้าหาญ
- ง ความรับผิดชอบ

๓๔. “ได้บัวได้นาง” มีความหมายอย่างไร

- ก ได้บัวไปพร
- ข ได้นางสนม
- ค ได้เพื่อนชายหญิง
- ง ได้บริวารหญิงชาย

ใช้ตัวเลือกต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ ๓๕-๓๗

- ก พ่อขุนผาเมือง
- ข พ่อขุนบานเมือง
- ค พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
- ง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

๓๕. ใครคือกษัตริย์สมัยสุโขทัยพระองค์แรก

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๓๖. ใครคือพระเชษฐาของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๓๗. ใครเป็นผู้ออกศึกคู่กับกษัตริย์องค์แรกของ
สุโขทัย จนได้ชัยชนะ แล้วตั้งกรุงสุโขทัยเป็น
ราชธานี

ก ข้อ ก

ข ข้อ ข

ค ข้อ ค

ง ข้อ ง

๓๘. การทำศึกสงครามสมัยสุโขทัยฝ่ายที่ชนะ
ศึกจะได้สิ่งใดจากฝ่ายแพ้

ก ได้วัว

ข ได้ช้าง

ค ได้ข้าทาสบริวาร

ง ถูกทุกข้อ

๓๙. เหตุการณ์ใดที่ทำให้พ่อขุนรามคำแหง
มหาราชได้ชื่อว่าพระรามคำแหง

ก ชนช้างชนะเจ้าเมืองลพด

ข ชนช้างชนะเจ้าเมืองตาก

ค ได้สืบราชสมบัติต่อจากพี่

ง ได้สืบราชสมบัติต่อจากพ่อ

๔๐. ข้อความใดให้คุณค่าด้านประวัติศาสตร์

ก เมื่อกูขึ้นใหญ่ได้สืบเก้าเข้า

ข กูได้ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู

ค กูร่ำบ่าเรอแก่พี่กูตั้งบ่าเรอแก่พ่อกู

ง กูต่อช้างด้วยขุนสามชน ตนกูฟ่งช้าง
ขุนสามชนตัวชื่อมาเมืองแพะ

๔๑. “พ่อกูตายยังพี่กู กูร่ำบ่าเรอแก่พี่กูตั้ง
บ่าเรอแก่พ่อกู” คำที่พิมพ์ตัวหนา
มีความหมายตามข้อใด

ก พี่กูยังมีชีวิตอยู่

ข ยังเหลือแค่กูและพี่กู

ค กูนับถือพี่เช่นเดียวกับพ่อกู

ง กูปรนนิบัติพี่เช่นเดียวกับพ่อกู

๔๒. “กูบ่าเรอแก่พ่อกู กูบ่าเรอแก่แม่กู กูได้
ตัวเนื้อตัวปลา กูเอามาแก่พ่อกู” ข้อความนี้
มุ่งปลูกจิตสำนึกนักเรียนในเรื่องใด

ก ความเสียสละ

ข ความกตัญญู

ค ความซื่อสัตย์

ง ความกล้าหาญ

๔๓. “เกลื่อนกรูหมู่แห่ห้อม เรียงไสว
เสด็จพุดตาลทองไคล หว่างเชื้อง
ทรงช้างระวางใน มีชื่อ
เทพลีลาเยื้อง อย่างแน่นหลังดี”
บทร้อยกรองนี้มีคำใดเป็นคำโทท

ก เชื้อง ย่าง

ข แห่ ห้อม

ค หว่าง ช้าง

ง เชื้อง แหน่

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๔๔-๔๕

เพริศเพราเหล่านางห้าม

รูปทรงงามตามเสด็จไป

ผมมวยรวยริมไร

ม่านปีกนกกวักวัง

๔๔. บทร้อยกรองนี้ให้คุณค่าในด้านใดมากที่สุด

ก ข้อคิด

ข ความรู้

ค จรรโลงใจ

ง ศิลปะการประพันธ์

๔๕. บทร้อยกรองนี้วรรคใดเลือกใช้คำ
ได้ชัดเจนที่สุด

ก เพริศเพราเหล่านางห้าม

ข รูปทรงงามตามเสด็จไป

ค ผมมวยรวยริมไร

ง ม่านปีกนกกวักวัง

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๔๖-๔๘

มีหมี่คำขลับหน้า เป็นมัน
ขึ้นไม้คืบฉับพลัน ขบซึ่ง
เรียวแรงแข็งข้างขยั่น สามารถ
กัคฉิกไม้ไค้ผึ่ง คาบเกี่ยวพลงหวาน”

๔๖. การเลือกใช้คำของผู้แต่ง คำใดที่ช่วยขยาย

ให้เห็นภาพของหมี่ชัดเจนมากขึ้น

- ก ขบซึ่ง
- ข เป็นมัน
- ค คาบเกี่ยว

ง ถูกทุกข้อ

๔๗. บทร้อยกรองนี้ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพใด

- ก หมี่กัคฉินรังผึ่ง
- ข หมี่ป็นต้นไม้กัคฉินผึ่ง
- ค หมี่มีเรียวแรงมากกำลังคาบรังผึ่ง
- ง ลักษณะของหมี่ตัวอ้วนพินสีดำเป็นมันขลับ

๔๘. คำใดที่ ไม่ได้ พรรณนาภิรยาของหมี่

ขณะป็นต้นไม้

- ก ฉิก
- ข ขบซึ่ง
- ค เป็นมัน
- ง ขบเกี่ยว

๔๙. “คู่กู่หมู่คู่กู่แก

อึ้งอ่างแอ้แลบั้งแตน
ผึ่งหลวรวงเลื้อยแขวน
บนปลายไม้ใหญ่ร้งรวง”

จากบทร้อยกรองสัตว์ชนิดใด ไม่ใช่

สัตว์เลื้อยคลาน

- ก แอ้
- ข คู่กู่
- ค คู่กู่แก
- ง อึ้งอ่าง

๕๐. จากบทร้อยกรองในข้อ ๔๙ เป็นการ

บรรยายลักษณะของสิ่งใดชัดเจนที่สุด

ก ลักษณะนิสัย

ข ลักษณะของรวงผึ่ง

ค ที่อยู่อาศัยของสัตว์เลื้อยคลาน

ง อาหารการกินของสัตว์เลื้อยคลาน

๕๑. “เสือกระต่ายลายเขียนขีด

ตัวกระจิดนิกกว่าแมว

อยู่ป่าตางับแก้ว

ขบกระต่ายแล้วแจ้วคำราม”

บทร้อยกรองนี้ ไม่ได้ กล่าวถึงเรื่องใด

- ก ที่อยู่อาศัย
- ข ลักษณะนิสัย

- ค อาหารการกิน
- ง รูปร่างลักษณะ

๕๒. สัตว์ชนิดใดมีอวัยวะไว้ป้องกันอันตราย

- ก แม่น
- ข เลียงผา
- ค เสือปลา
- ง โกลเพลาะ

๕๓. ข้อใดคือคุณค่าทางด้านปัญญาจากกาพย์

ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ตอน พรรณนา
สัตว์ในป่า

- ก ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์
- ข ให้แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม
- ค สรรคำที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน
- ง ใช้โวหารภาพพจน์ที่ไพเราะ อ่านแล้ว
เกิดจินตนาการ

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๕๔-๕๕

ฝูงลิงใหญ่น้อยกระซุย ะนีอยู่อยู่ร้องหา

ฝูงค่างหว่างพฤษยา ค่างโชนไล่ไขว่ปลายยาง

ฝูงลิงยวบยาบต้น พวหา

ฝูงชะนีมีคู่หา เปล่าข้าง

ฝูงค่างหว่างพฤษยา มาสู่

ครอกแครงไล่ไขว่กว้าง โดดเลี้ยวโชนปลิว

๕๔. บทร้อยกรองนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์

แบบใด

ก อุปมา

ข อติพจน์

ค บุคคลวัต

ง เลียนเสียงธรรมชาติ

๕๕. บทร้อยกรองนี้สรุปความได้ตามข้อใด

ก ชะนีมีเสียงร้องคล้ายค้าง

ข ลิง ค่าง และชะนีเป็นสัตว์ที่ไม่อยู่นิ่ง

ค ลิง ค่าง และชะนีชอบอยู่ร่วมกันเป็นฝูง

ง ลิง ค่าง และชะนีเป็นสัตว์ที่มีรูปร่าง
ลักษณะคล้ายกัน

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๕๖-๕๘

พระมหาจักรพรรดิเฝ้า ภูวดล สยามเฮย
วางค่ายรายรีพล เพียบเหล่า
คำรจกไคร่ยล แรงศึก
ยกนิกรทัพกล้า ออกตั้งกลางสมร”

๕๖. ข้อความบาทใดมีสัมผัสพยัญชนะ

มากที่สุด

ก บาทที่ ๑

ข บาทที่ ๒

ค บาทที่ ๓

ง บาทที่ ๔

๕๗. ข้อความบาทใดมีสัมผัสสระ

ก บาทที่ ๑

ข บาทที่ ๒

ค บาทที่ ๓

ง บาทที่ ๔

๕๘. ข้อความบาทใดมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัส
พยัญชนะ

ก บาทที่ ๑

ข บาทที่ ๒

ค บาทที่ ๓

ง บาทที่ ๔

๕๙. บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก การจัดกระบวนทัพในการออกรบ

ข การออกไปดูกำลังข้าศึกของสมเด็จพระ

พระมหาจักรพรรดิ

ค การแต่งกายของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
ในการออกรบง การจัดกระบวนทัพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกร
ของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

๖๐. ข้อใดคือสาเหตุของเหตุการณ์

“ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ลาดจะ

ขาดแล่งตราบอระ หรุดิ้น

โอรสรีบกันพระ ศพผู้ นครเส

สูญชีพไปสูญสิ้น พจน์ผู้สรรเสริญ”

ก นามพระสุริโยทัย ออกอ้าง

ข จับคเชนทรเช่นค้ำ สะอึกผู้คัดศร

ค ยกนิกรทัพกล้า ออกตั้งกลางสมร

ง เกรงพระราชสามี มลายพระ ชนม์เฮย

๖๑. “ขุนมอญร้อนง้าวฟาด ลาดจะ”

“ขุนมอญ” ในที่นี้หมายถึงใคร

ก บุเรงนอง

ข พระเจ้าแปร

ค พระเจ้าตะเบงชเวตี้

ง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

๖๒. วีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัยแสดงถึง

คุณธรรมในด้านใด

ก ความซื่อสัตย์

ข ความพยายาม

ค ความรับผิดชอบ

ง ความเสียสละเพื่อพระสามี

๖๓. “พลไกรกองนำเร้า โรมรัน กันเฮย
ช้างพระเจ้าแปรประจัญ คชให้
สารทรงชวดเซผัน หลังแล่น เติลิดแฮ
เตลงจับคชไล่ใกล้ หวิดท้ายคชาธาร”

ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้

ก กษัตริย์ไทยทรงชนช้างกับกองทัพข้าศึก

ข ช้างทรงของกษัตริย์ไทยเสียที่วังหน้า
ช้างข้าศึก

ค กองหน้าของไทยและข้าศึกเข้ารบพุ่งกัน
อย่างชุลมุน

ง กษัตริย์ไทยทรงชนช้างกับกองทัพข้าศึก
และเกือบถูกข้าศึกทำอันตราย

๖๔. นักเรียนควรนำคุณธรรมใดของสมเด็จพระ

พระสุริโยทัยมายึดถือปฏิบัติมากที่สุด

ก ความเพียร

ข ความรักชาติ

ค ความกตัญญู

ง ความซื่อสัตย์

๖๕. พันท้ายนรสิงห์แสดงความซื่อสัตย์กตัญญู

ต่อสมเด็จพระเจ้าเสืออย่างไร

ก ถวายงานด้วยความขยันอดทน

ข เข้าต่อสู้กับข้าศึกอย่างเต็มกำลัง

ค ถวายชีวิตตนเพื่อรักษาพระเกียรติของ
สมเด็จพระเจ้าเสือ

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๖๖. “พันท้ายตกประหม่าสิ้น สติคิด

โคคจากเรือทูลอุทิศ โทษร้อง

พันท้ายนรสิงห์ผิด บทฆ่า เสียเทอญ

หัวกับโจนเรือต้อง คู่เส้นทำศาล”

บทร้อยกรองนี้มีคำใดเป็นคำโทโทษ

ก ร้อง

ข ต้อง

ค สิ้น

ง เส้น

๖๗. “บท” ในที่นี้หมายความว่าอย่างไร

ก กฎมณเฑียรบาล

ข กฎหมายตราสามดวง

ค ขนบธรรมเนียมประเพณี

ง วิธีการลงโทษผู้กระทำความผิด

๖๘. ข้อใดแสดงถึงพระเมตตาที่สมเด็จพระ

พระเจ้าเสือมีต่อพันท้ายนรสิงห์

ก จำสั่งเพฆฆมาตฟัน ฟาดเกล้า

ข หัวกับโจนเรือต้อง คู่เส้นทำศาล

ค ศาลสืบกตัญญูเกล้า คดีไว้ในสยาม

ง พระโปรดเปลี่ยนโทษปลอม พันรูปแทนพ่อ

๖๙. นักเรียนควรนำคุณธรรมข้อใดของ

พันท้ายนรสิงห์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ก ความรักชาติ

ข ความอดทน

ค ความกล้าหาญ

ง ความรับผิดชอบ

๗๐. ศิลปะจะเกิดขึ้นและรุ่งเรืองในภาวะการณ์
อย่างไร

ก บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง

ข ผู้นำเห็นความสำคัญของศิลปะ

ค บ้านเมืองสงบสุขปราศจากศึกสงคราม

ง ถูกทุกข้อ

๗๑. ชาติที่ขาดช่างศิลป์เปรียบได้กับข้อใด

ก หญิงที่เป็นหม้าย

ข หญิงที่แต่งงานแล้ว

ค หญิงที่ไม่มีความรัก

ง หญิงที่ไม่มีความงาม

๗๒. ศิลปะมีความสัมพันธ์กับสุขภาพอย่างไร

ก ทำให้จิตใจสงบ

ข ทำให้จิตใจเบิกบาน

ค ทำให้จิตใจมีคุณธรรม

ง ทำให้สุขภาพสบายใจ

๑๓. “ทั้งช่างปั้นช่างเขียนเพียรวิชา

อีกช่างสถาปนาอุกทำนอง”

คำที่พิมพ์ตัวหนามีความหมายอย่างไร

ก ช่างหล่อ

ข ช่างทอง

ค ช่างก่อสร้าง

ง ช่างแกะสลัก

๑๔. เพราะเหตุใดจึงเปรียบเทียบผู้ที่ถูก

ช่างศิลป์กับคนป่า

ก ค่อยปัญญา

ข มีฐานะยากจน

ค เป็นที่เหยียดหยามของผู้อื่น

ง มีความคิดผิดทำนองคลองธรรม

๑๕. “อันของชาติไพรัชช่างจัดสรร

เป็นหลายอย่างต่างพรรณเข้ามาขาย

เราต้องซื้อหลากหลากและมากมาย

ต้องใช้ทรัพย์สุรุ่ยสุร่ายเป็นก่ายกอง”

คำที่พิมพ์ตัวหนาในที่นี้หมายถึงข้อใด

ก ต่างชาติ

ข ชาติไทย

ค ชาติที่มีช่างศิลป์

ง ชาติที่เจริญรุ่งเรือง

๑๖. “จะพูดด้วยนั้นก็เปลืองซึ่งวาจา”

ข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

ก ถึงจะพูดอย่างไรก็ไม่เข้าใจ

ข ต้องสูญเสียเวลาในการพูดให้เข้าใจ

ค ต้องใช้คำพูดเป็นอันมากจึงเข้าใจได้

ง ต้องสรรหาวิธีการพูดให้เกิดความเข้าใจ

๑๗. ข้าราชการที่ดีควรปฏิบัติตนตามข้อใด

ก เกรงครัดในระเบียบวินัย

ข มีความสมัครสมานสามัคคี

ค จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ง ถูกทุกข้อ

๑๘. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก

เปรียบเทียบกับประเทศชาติกับสิ่งใด

ก ทะเลสาบ

ข พายุใหญ่

ค เรือใหญ่ที่แล่นในทะเล

ง ทะเลอันกว้างใหญ่ไพศาล

๑๙. ข้อใดมีการเปรียบเทียบ

ก ในพระราชสำนักพระภุช

เหมือนเรือแล่นสาครสมุทรไทย

ข เหล่าเสวกตกที่ทะเลสาบ

ควรคิดถึงหน้าที่นั้นเป็นใหญ่

ค รักษาตนเคร่งครัดวินัย

สมานใจจงรักพระจักรี

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๒๐. “แม้ลูกเรืออวดดีมีทิฐิ

และเริ่มริเผลอโย่งโยเซ”

คำที่พิมพ์ตัวหนามีความหมายตรงกับข้อใด

ก ไม่ตรงไปตรงมา

ข ไม่ซื่อสัตย์สุจริต

ค มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่

ง เกิดความขัดแย้งกันระหว่างบุคคล

๒๑. จากบทร้อยกรองในข้อ ๒๐ “ลูกเรือ”

ในที่นี้หมายถึงใคร

ก ข้าราชการ

ข ราษฎรทั่วไป

ค พระมหากษัตริย์

ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค

๘๒. “ประการหนึ่งพึงคิดในจิตมั่น

ว่าทรงธรรม์เหมือนบิดาบังเกิดหัว

ควรเคารพยำเียงและเกรงกลัว

ประโยชน์ตัวนี้น้อยหน้อยจะดี”

บทร้อยกรองนี้แสดงค่านิยมของคนไทย

ในเรื่องใด

ก พึ่งพาอาศัยกัน

ข ให้เกียรติผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจ

ค ทำประโยชน์เพื่อชาติบ้านเมือง

ง มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

๘๓. ใครคือผู้มีส่วนร่วมในการทำให้ชาติดำรง

อยู่ได้มากที่สุด

ก ปันปันช่วยพ่อตรวจการบ้านนักเรียน

ข ครูถวิลและครูท่านอื่น ๆ ร่วมมือกันสร้าง
ห้องสมุดโรงเรียน

ค ป้าประหยัดชักชวนเพื่อน ๆ ที่โรงพยาบาล
ไปเลี้ยงอาหารกลางวันเด็กยากจน

ง นำไฟศาลริบทำเอกสารสำคัญของแม่ก่อน
จะทำเอกสารสำคัญให้ประชาชนที่มารับ
บริการ

๘๔. บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน สามัคคีเสวก

มุ่งแสดงแนวคิดใดแก่ผู้อ่าน

ก ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ข้าราชการพึงปฏิบัติ

ข ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของชาติบ้านเมือง

ค เนะให้เห็นถึงความสำคัญของความ
สามัคคี

ง ชี้ให้เห็นผลของการมีระเบียบวินัยของ
ข้าราชการ

๘๕. “ปัญญาตรองตรึล้ำ ลึกหลาย

ฉลาดยิ่งสิ่งแยบคาย คาคูรู้

มันคงไม่คืนคลาย คลอนกลับ กลายแฮ

สามสิ่งควรครอบกู้ กับผู้นับถือ

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก สามสิ่งควรละ

ข สามสิ่งควรนับถือ

ค สามสิ่งควรเคารพ

ง สามสิ่งควรจะกระทำให้มี

๘๖. จากคำตอบในข้อ ๘๕ ประกอบด้วย

สิ่งใดบ้าง

ก ปัญญา ฉลาด มันคง

ข ปัญญา หนังสือดี มันคง

ค หนังสือดี ฉลาด เกียรติยศ

ง เกียรติยศ อำนาจปัญญา ตรงไปตรงมา

๘๗. “สามสิ่งควรสงสัย ได้แก่ ยอ

หน้าเนื้อใจเสือ พลันรักพลันจืด”

คำที่พิมพ์ตัวหนามีความหมายตรงกับข้อใด

ก รักง่ายหน่ายเร็ว

ข รักสนุกทุกซัดนัด

ค รักยาวให้บัน รักสั้นให้ต่อ

ง รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา

๘๘. “ทำดีไปเลือกเว้น ผู้ใด ไฉน

แต่ผูกไมตรีไป รอบข้าง

ทำคุณอุดหนุนใน การชอบ ธรรมนา

ไว้ศัตรูปองมล้าง กลับช่องสรรเสริญ”

บทร้อยกรองนี้สัมพันธ์กับสำนวนในข้อใด

ก ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ข ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

ค เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

ง ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่
ที่นั่น

๘๕. “สิ่งใดในโลกล้วน เปลี่ยนแปลง
หนึ่งชราหยาบแรง เร่งร้อน
ความตายติดตามแสวง ทำชีพ ประลัยเฮย
สามส่วนควรคิดค้น คติรู้เตรียมคอย
บทร้อยกรองนี้ให้แนวคิดสำคัญในเรื่องใด

ก สังคมของชีวิต

ข การเว้นจากกิเลส

ค ความสุขของมนุษย์

ง การใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท

๘๖. จากโคลงสุภาษิตโสฬสไตรยางค์สิ่งใดที่เรา
ควรต่อสู้เพื่อธำรงรักษาไว้

ก ชีวิต มิตรสหาย

ข ความรู้ สุขภาพ

ค ชื่อเสียงยศศักดิ์ คุณความดี

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๘๗-๘๘

อีกหนึ่งไปเชื่อด้อย คำคน ลือแสบ
บอกเล่าข่าวเหตุผล เรื่องร้าย
สืบสอบประกอบจน แจ่มเท็จ จริตนา
ยัง บ่ ค่วนยกย้าย ตื่นเต้นก่อนกาล”

๘๗. บทร้อยกรองนี้มุ่งสอนเรื่องใด

ก การฟัง

ข การพูด

ค การกระทำ

ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๘๘. บทร้อยกรองนี้ตรงกับสำนวนในข้อใด

ก ฟังหูไว้หู

ข พูดดีเป็นศรีแก่ปาก

ค ฟังไม่ได้ศัพท์ จับไปกระเดียด

ง พูดไปสองไปเบี่ยง นิ่งเสียคำถึงทอง

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๘๙-๙๔

สามารถอาจห้ามงค วาจาตนเฮย
ปางเมื่อยังโกรธา ชุ่นแค้น
หยุดคิดพิจารณา แพ้ชนะ ก่อนนา
ชอบผิดคิดเห็นแม่น ไม่ยังเสียความ

๘๙. ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามแนวคิดของบทร้อยกรอง
นี้จะมีพฤติกรรมตามข้อใด

ก เห็นช้างเท่าหมู

ข ตาเป็นสับประด

ค จอทองพองขน

ง นอนหลับไม่รู้ นอนหลับไม่เห็น

๙๐. ใครปฏิบัติตามแนวคิดในบทร้อยกรองนี้

ก เมื่อเห็นว่าโกรธพินิจสาจะรีบกล่าว

คำขอโทษ

ข นิ่งอึ้งอ้ายไม่พูดคำหยาบกับคนใน

ครอบครัว

ค ลูกสมพรจะไม่พูดอะไรเมื่อมีเรื่องทะเลาะ
กับป้าสิดา

ง น้ำส้มโอ นั่งฟังคนพูดให้ร้ายลูกข้างบ้าน
โดยไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ

๙๑. ข้อใดใช้คำเปรียบเทียบ

ก พาทีมีสติรู้ รอคิด

ข รอบคอบชอบเลศคิด ก่อนพริ้ง

ค คำพูดฟางลิจิต เขียนร่าง เรียงแสบ

ง ฟังเพราะเสนาะต้อง โสดทั้งห่างภัย

๙๒. จากตัวเลือกในข้อ ๘๕ เป็นข้อแนะนำ
ในเรื่องใด

ก ให้พูดในสิ่งที่ควรพูด

ข ให้พูดในสิ่งที่จริง

ค ให้ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนพูด

ง ให้พูดด้วยถ้อยคำไพเราะเสนาะหู

๙๓. “รู้จักข้าวแดงแกงร้อน” ตัวละครตัวใด
ตรงกับคำกล่าวนี้นมากที่สุด

ก เต่า

ข หนู

ค ลูกแกะ

ง บุตรทั้งหลาย

๕๘. “กระต่ายเห็นว่าเต่าจะไม่วิ่งเร็วได้เหมือน
 ค้างที่เต่าอวดตัว ก็รับสัญญาจะแข่งกัน แล้ว
 นัดกันว่าจะให้สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้เลือกทาง
 แลกำหนดที่แพ้ชนะ” คำที่พิมพ์
 ตัวหนามีความหมายว่าอย่างไร

- ก ความเร็ว
- ข กำหนดโทษ
- ค กำหนดเส้นชัย
- ง กำหนดวันเวลา

๕๙. “ชาติกั๊กขพระคู่ร้าย สันดาน
 คงจะหาสิ่งพาล โทษให้
 ถึงจะกล่าวคำหวาน คำชอบ ก็ดี
 หาญหักเอาจนได้ ค้างข้อเขาประสงค์”
 คำว่า “กั๊กขพระ” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก เกเร
- ข นิสสัย
- ค ชั่วร้าย
- ง หยาบคายมาก

๑๐๐. จากบทร้อยกรองในข้อ ๕๙ ให้ข้อคิด
 ในเรื่องใด

- ก พุทธิเป็นศรีแก่ปาก
- ข ธรรมะย่อมชนะอธรรม
- ค คบคนเช่นไรย่อมเป็นเช่นนั้น
- ง คนพาลย่อมหาเรื่องผู้ไม่มีความผิดได้เสมอ

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หากให้นักเรียนเลือกเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเรื่องที่น่ามาให้ศึกษา นักเรียนจะเลือกเป็นใคร และเพราะเหตุใดจึงเลือกเป็นตัวละครตัวนี้

แนวคำตอบ เลือกเป็นพันท้ายนรสิงห์ จากโคลงภาพพระราชพงศาวดารเรื่อง พันท้ายนรสิงห์ถวายชีวิต เพราะเป็นตัวละครที่มีความรับผิดชอบและยอมเสียสละชีวิตเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ทั้งยังแสดงถึงความกตัญญูและความซื่อสัตย์อย่างแน่วแน่ในการปฏิบัติตามราชประเพณี เพื่อรักษาพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ไม่ให้ผู้ใดครหาดูหมิ่นได้ ซึ่งคุณธรรมดังกล่าวควรแก่การนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

๒. นักเรียนคิดว่าวรรณคดีและวรรณกรรมสามารถสะท้อนถึงภูมิปัญญาทางภาษา สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนในยุคสมัยต่าง ๆ ได้หรือไม่ อย่างไร

ได้ เพราะวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นเสมือนกระจกสะท้อนสังคมของคนไทยในยุคสมัยนั้น กล่าวคือ ภูมิปัญญาทางภาษา สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ตลอดจนการเมือง การปกครอง ในยุคสมัยนั้นจะถูกถ่ายทอดผ่านทางวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละยุคสมัย การศึกษาภูมิปัญญาทางภาษา สภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัยจึงสามารถศึกษาผ่านทางวรรณคดีและวรรณกรรมได้

๓. การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมมีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากน้อยเพียงไร จงอธิบาย

แนวคำตอบ มีประโยชน์เป็นอย่างมาก เพราะเนื้อหาในวรรณคดีและวรรณกรรมทุกเรื่องล้วนมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งในด้านการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านภาษาให้สูงขึ้น

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ ๑		
ตอนที่ ๒		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ความมีระเบียบวินัย	๑. ทำงานสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ ๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว ๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. ปฏิบัติตามหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตน				
	๓. เคารพสิทธิของผู้อื่น				
๒. ความรับผิดชอบ	๔. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ				
	๕. ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลาและตรงเวลา				
๓. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	๖. ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทยเป็นพิเศษ				
	๗. เห็นประโยชน์ของการนำภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
	๘. สนใจทำกิจกรรมและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับภาษาไทยอยู่เสมอ				
	๙. มีความสุขและสนุกกับการเรียนภาษาไทย				
๔. ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม	๑๐. ซาบซึ้งและภาคภูมิใจในภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมา				
	๑๑. เป็นผู้นำในการใช้ภาษาไทย ตัวเลขไทยในการสื่อสาร และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม				
	๑๒. ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม				
	๑๓. นำคุณค่าด้านวรรณศิลป์ (กลวิธีการแต่ง การใช้ถ้อยคำ) ของวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้เป็นแนวทางสร้างงานประพันธ์				
	๑๔. ใฝ่มน้าว แนะนำให้ผู้อื่นสืบสานภูมิปัญญาทางภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมในฐานะสมบัติทางวัฒนธรรม				
๕. มินิยรักการอ่านและการเขียน	๑๕. สนใจอ่านหนังสือทุกประเภท				
	๑๖. ใช้เวลาว่างโดยการอ่านและการเขียนหนังสือ				
	๑๗. ให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือและการเขียนหนังสือมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น				
	๑๘. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยวิธีการอ่าน				
	๑๙. บันทึกความรู้และสาระข้อมูลข่าวสารจากการอ่านเป็นประจำ				
	๒๐. พยายามสร้างสรรค์ผลงานการเขียน				
	๒๑. เขียนบทความ เรื่องราว บทร้อยกรอง งานประพันธ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นอ่านและวิพากษ์วิจารณ์				
๖. มีมารยาทในการรับและส่งสาร	๒๒. ฟังหรือดูด้วยความสนใจ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น เมื่อมีข้อสงสัยให้ถามด้วยความสุภาพ				
	๒๓. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์				
	๒๔. อ่านด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพ ไม่รบกวนผู้อื่น				
	๒๕. เขียนในทางสร้างสรรค์ ไม่ทำลายผู้อื่น และยอมรับฟังคำแนะนำของผู้อื่น				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลง ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓ ☐	๒ ☐	๑ ☐
-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะและกระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ทักษะทางภาษา	๑. เข้าใจความหมายของถ้อยคำ สำนวน จับใจความสำคัญ ดีความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และประเมินค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ ๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว ๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. พุทธหรือเขียนเล่าเรื่อง เขียนบทความ เขียนข้อสังเกตเกี่ยวกับวรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่าน				
	๓. พินิจคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการพินิจคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรม				
	๔. พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม แล้วนำความรู้ ข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการดำเนินชีวิต				
	๕. ถ่ายทอดเรื่องราวจากวรรณคดีและวรรณกรรมในรูปของการแสดงและนิทรรศการ				
๒. ทักษะทาง การสื่อสาร	๖. ใช้ภาษา กิริยาท่าทางในการสร้างความเข้าใจ โน้มน้าว ปฏิเสธ และเจรจาต่อรอง				
	๗. ใช้ภาษาสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น				
	๘. ใช้ภาษาสื่อความได้อย่างสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน				
	๙. ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานการณ์				
๓. ทักษะ กระบวนการคิด	๑๐. จัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน และนำเสนอในรูปของการพูด หรือการเขียน				
	๑๑. มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานทางด้านภาษา				
	๑๒. รู้จักคัดเลือก รวบรวม และถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ				
	๑๓. สามารถแปลความข้อมูลข่าวสารและนำมาใช้อ้างอิง				
๔. ทักษะการ แสวงหาความรู้	๑๔. นำความรู้จากการฟัง การดู และการอ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา				
	๑๕. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และชีวิตประจำวัน				
	๑๖. นำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้จากการศึกษาค้นคว้าให้ผู้อื่นเข้าใจ				
	๑๗. รวบรวม บันทึก และจัดระบบข้อมูลอย่างมีระเบียบ				
	๑๘. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล				
๕. ทักษะกระบวนการกลุ่ม	๑๙. หาความรู้ ประสพการณ์โดยการฟัง การอ่าน และการดูจากบุคคล แหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อพัฒนาประสบการณ์และความรู้ให้กว้างขวางขึ้น				
	๒๐. รู้จักวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม				
	๒๑. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
	๒๒. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานได้สำเร็จ				
	๒๓. ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม				
	๒๔. เสนอแนะวิธีการแก้ไขและปรับปรุงงานของกลุ่ม				
	๒๕. ภูมิใจ ชื่นชมในผลงาน และมีความสุขในการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลง ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓ ☐	๒ ☐	๑ ☐
-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ ๓.๖

ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

๑. ใบความรู้และใบงาน

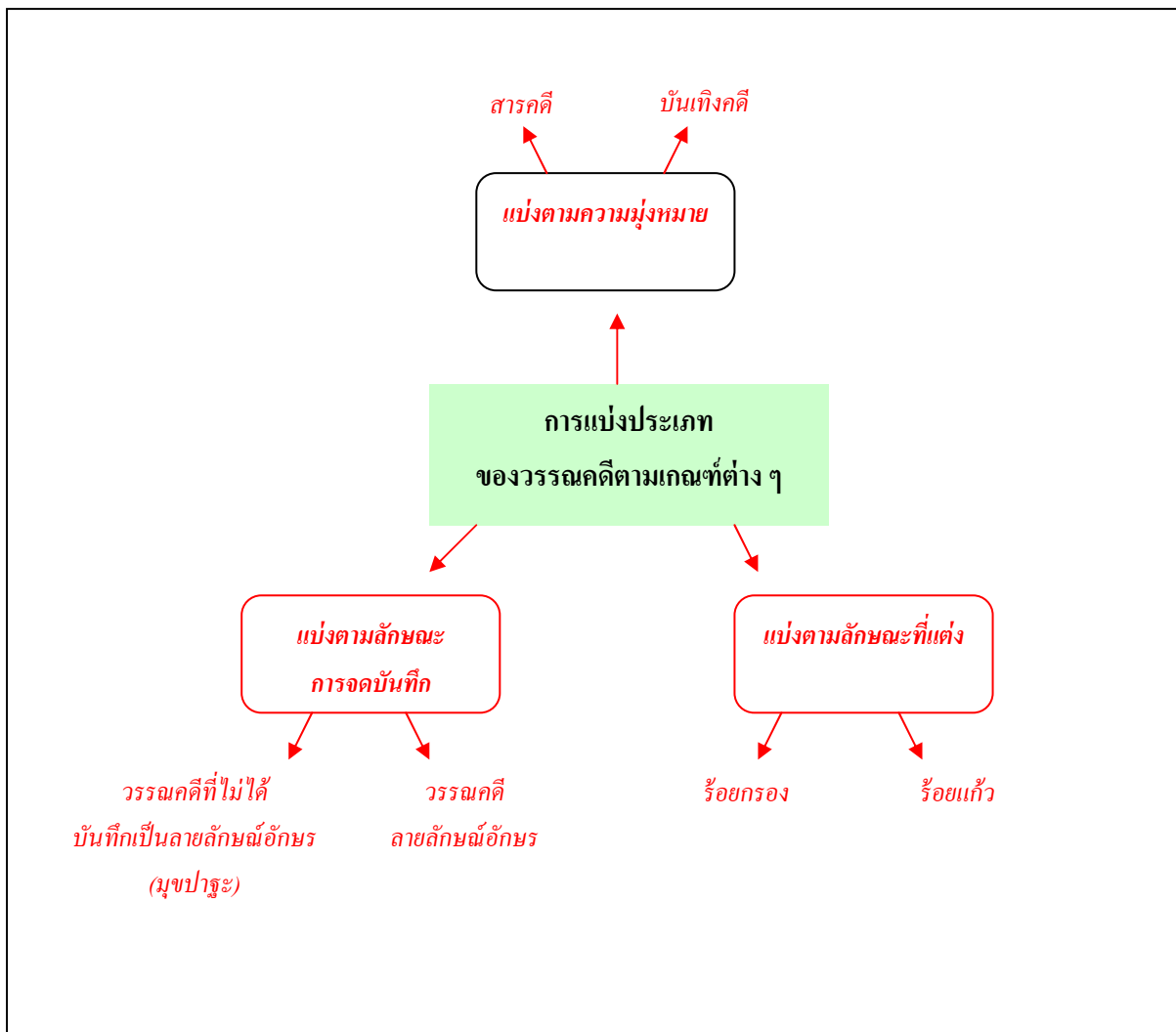
ใบงานที่ ๑ เรื่อง จำแนกวรรณคดีและวรรณกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วรรณคดีและวรรณกรรม

คำชี้แจง ๑. พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมต่อไปนี้ว่าจัดอยู่ในประเภทใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องตารางให้สัมพันธ์กัน

วรรณคดี/วรรณกรรม	แบ่งตามความ มุ่งหมาย		แบ่งตามลักษณะที่แต่ง		แบ่งตามลักษณะ การจัดบันทึก	
	สารคดี	บันเทิงคดี	ร้อยแก้ว	ร้อยกรอง	วรรณคดี ลายลักษณ์	วรรณคดี มุขปาฐะ
รามเกียรติ์		✓		✓	✓	
พระอภัยมณี		✓		✓	✓	
ขุนช้างขุนแผน		✓		✓	✓	
สามก๊ก		✓	✓		✓	
มอม		✓	✓		✓	
นิทานอีสป		✓	✓		✓	
เพลงกล่อมเด็ก		✓		✓		✓
นิทานพื้นบ้าน		✓	✓	✓		✓
บทเห่กล่อม		✓		✓		✓
จดหมายเหตุ	✓		✓		✓	
เทศน์มหาชาติ		✓		✓	✓	
พงศาวดาร	✓		✓		✓	
บทดอกสร้อย		✓		✓	✓	
บทละคร		✓	✓	✓	✓	
ตำนาน	✓		✓			✓

๒. เขียนแผนภาพความคิดการแบ่งประเภทวรรณคดีตามเกณฑ์ต่าง ๆ แล้วเขียนอธิบายเพิ่มเติมตามความเข้าใจของนักเรียนเอง

พิจารณาจากการเขียนของนักเรียน

ใบความรู้เรื่อง แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ วรรณคดีและวรรณกรรม

แนวทางในการอ่านและพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม

การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม จะพิจารณา ๔ ด้าน ดังนี้

๑. รูปแบบ ให้พิจารณาว่าเป็นรูปแบบใด เช่น

ร้อยแก้ว เป็นรูปแบบของเรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บทความ บทละคร หรืออื่น ๆ

ร้อยกรอง ใช้ลักษณะคำประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน หรือร่าย

การพิจารณารูปแบบนอกจากจะบอกได้ว่าวรรณคดีและวรรณกรรมนั้น มีรูปแบบคำประพันธ์
อย่างไรแล้ว จะต้องพิจารณาความถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์นั้น ๆ ประกอบด้วย

๒. เนื้อหา การพิจารณาเนื้อหา ควรพิจารณา ดังนี้

เนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

เนื้อหาน่าสนใจอย่างไร

เนื้อหาสามารถนำไปปรับใช้ได้หรือไม่ อย่างไร

๓. แนวคิดของเรื่อง พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการให้ผู้อ่านรับรู้ มักเป็นข้อคิด
คำสอน ในมุมมองของผู้แต่ง

๔. กลวิธีการนำเสนอ กลวิธีการนำเสนอเรื่องสามารถพิจารณาได้จาก

การใช้ภาษา พิจารณาจากการเลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ
อย่างไร

การดำเนินเรื่อง พิจารณาโครงเรื่องว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง
กันหรือไม่ อย่างไร การเรียงลำดับเหตุการณ์ ช่วยทำให้เข้าใจเรื่องหรือไม่

การเปิดเรื่องและการปิดเรื่อง มีลักษณะอย่างไร น่าสนใจหรือไม่

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การพิจารณาวรรณกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
วรรณคดีและวรรณกรรม

คำชี้แจง เลือกอ่านวรรณกรรมตามประเภทที่กำหนดให้ ประเภทละ ๑ เรื่อง โดยพิจารณาวรรณกรรมตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. รูปแบบ

๓. แนวคิดของเรื่อง

๒. เนื้อหา

๔. กลวิธีการนำเสนอ

เรื่องสั้น

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กวีนิพนธ์

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ละครพูด

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ใบความรู้เรื่อง การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกลอนบทละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์

ตอน นารายณ์ปราบหนทก

การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกลอนบทละคร

การพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมประเภทกลอนบทละคร ต้องพิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้

๑. รูปแบบ

รูปแบบการแต่ง หมายถึง การพิจารณาว่าผู้แต่งได้ถูกต้องตามแบบแผนหรือข้อบังคับของฉันทลักษณ์ตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละชนิดหรือไม่

๒. เนื้อหา

เนื้อหาในกลอนบทละครนั้นมีหลากหลาย ในการพิจารณาระดับง่ายที่สุด คือ ดูว่าเรื่องนั้นเป็นไปในทำนองใด สร้างสรรค์ กระตุ้นจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้น สะท้อนสังคม แสดงแง่คิดปรัชญาต่าง ๆ ทำให้รู้จักชีวิตและโลกกว้างขึ้น รู้จักวิธีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขหรือไม่ หรือเป็นเรื่องที่กระตุ้นจิตใจของผู้อ่านต่ำลง

๓. ภาษา

ภาษาเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความไพเราะของบทร้อยกรอง มีดังนี้

๑) คำที่เลือกสรรใช้ ในการแต่งบทร้อยกรองผู้แต่งจะเลือกใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้ง สะท้อนอารมณ์ มีการสรรคำที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ เช่น คำเรียกหญิงที่รักว่า ดวงใจ เขวามาลัย ดวงสุดา

๒) ภาพพจน์ คือ การใช้ถ้อยคำเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเกิดอารมณ์คล้อยตาม เช่น อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ บุคคลวัต

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การวิเคราะห์ตัวละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ บทละครเรื่อง รามเกียรติ์

ตอน นารายณ์ปราบหนทก

คำชี้แจง วิเคราะห์บทบาทและนิสัยของตัวละครในบทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก
ตามที่นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย

ชื่อตัวละคร	บทบาทและลักษณะนิสัย
พระอิศวร	<u>แนวคำตอบ</u> เป็นเทพเจ้าผู้เป็นใหญ่ในสวรรค์ เป็นผู้ประทานพรนิว้เพชรให้แก่หนทก เป็นผู้มี น้ำพระทัยเมตตา แต่ขาดการพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งต่าง ๆ ให้รอบคอบก่อนทำลงไป เมื่อเกิด ปัญหาตามมาก็แก้ปัญหาก็ปลายเหตุ ไม่ใช่ที่ต้นเหตุ
พระนารายณ์	<u>แนวคำตอบ</u> เป็นเทพเจ้าผู้ปราบหนทก เป็นผู้มีน้ำพระทัยดี ช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก มีความ เฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
เหล่าเทวดา	<u>แนวคำตอบ</u> เป็นผู้ที่ไม่ให้เกียรติผู้ที่ต่ำต้อยกว่า และชอบกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นเพราะถือว่าตนเอง มีอิทธิฤทธิ์มากกว่า
หนทก	<u>แนวคำตอบ</u> เป็นยักษ์ผู้มีหน้าที่ล้างเท้าเหล่าเทวดาที่เชิงบันไดเขาไกรลาส เป็นผู้ที่มีความโกรธ และอาฆาตอย่างรุนแรง มีพฤติกรรมจองเวรและล้างแค้นอย่างไม่สิ้นสุด ใช้อำนาจที่ได้มาในทาง ที่ผิด และเข้าสู่ห้วงโกลในสตรีเพศ ทำให้หลงกลพระนารายณ์จนต้องตายในที่สุด

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การอ่านศิลาจารึก หลักที่ ๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ศิลาจารึก หลักที่ ๑

คำชี้แจง ๑. เขียนสรุปลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามศิลาจารึก หลักที่ ๑ ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

เหตุการณ์ที่ ๑ อายุ ๑๕ ปี ชนช้างกับขุนสามชนเจ้าเมืองจล

แนวคำตอบ

เหตุการณ์ที่ ๒ ชนช้างชนะเจ้าเมืองจล พ่อ (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์) ตั้งชื่อให้ว่า พระรามคำแหง

เหตุการณ์ที่ ๓ เมื่อครั้งพ่อ ก็ดูแลปรนนิบัติพ่อและแม่ ได้สัตว์บกสัตว์น้ำมากก็นำมาให้พ่อ

เหตุการณ์ที่ ๔ ได้ผลไม้รสเปรี้ยวรสหวาน กินดีกินอร่อยก็นำมาให้พ่อ

เหตุการณ์ที่ ๕ ไปคล้องช้าง ได้ช้างก็นำมาให้พ่อ

เหตุการณ์ที่ ๖ ไปตีบ้านเมืองอื่น ได้ช้าง ได้บริวารชายหญิง ได้เงินได้ทองก็นำมาให้พ่อ

เหตุการณ์ที่ ๗ พ่อตายก็ปรนนิบัติดูแลพี่ (พ่อขุนบานเมือง) เหมือนที่เคยปรนนิบัติกับพ่อ

เหตุการณ์ที่ ๘ พี่ตายและได้ขึ้นครองเมืองทั้งหมด

๒. อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วอธิบายความหมายของข้อความ

๑) พี่เพื่อผู้เฒ่าตายจากเมื่อเดิมนแต่ยังเด็ก

พี่ชายคนโตตายจากเราทั้งสองตั้งแต่ยังเด็ก

๒) ไพร่ฟ้าหน้าใสพ่อภูหนีญญาพายจแจ้น

ไพร่พลของพ่อภูหนีกันอย่างซุ่มน

๓) เมื่อชั่วพ่อภู ภูบ่าเรอแก่พ่อภู

เมื่อครั้งพ่อภูอุปถัมภ์รับใช้พ่อภู

๔) ภูไปตีหนังวังช้างได้ ภูเอามาแก่พ่อภู

ภูไปคล้องช้างได้ ภูเอามาให้พ่อภู

๕) พี่ภูตายจึงได้เมืองแก่ภูทั้งกลม

พี่ภูตายจึงได้ครองเมืองทั้งหมด

๓. เขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า “ศิลาจารึก หลักที่ ๑ ในบทเรียนแสดงถึงคุณธรรมของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชในฐานะเป็นพระมหากษัตริย์อย่างไรบ้าง และหากผู้นำในสังคมมีคุณธรรมดังกล่าวแล้วสังคมจะเป็นอย่างไร”

แนวคำตอบ

ศิลาจารึก หลักที่ ๑ แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชในฐานะที่เป็นพระมหากษัตริย์หลายประการ ทั้งความกล้าหาญในการทำศึกสงครามเพื่อปกป้องชาติบ้านเมือง และความกตัญญูต่อพระราชบิดา พระราชมารดา และพระเชษฐา ซึ่งหากผู้นำสังคมมีคุณธรรมดังกล่าวและใช้คุณธรรมเหล่านั้นในการบริหารประเทศ สังคมก็จะมีความสุขไม่มีภัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประชากรในประเทศก็จะอยู่เย็นเป็นสุขและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

ใบความรู้เรื่อง ยูเนสโกจดทะเบียนระดับโลก “ศิลาจารึก”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ ศิลาจารึก หลักที่ ๑

ยูเนสโกจดทะเบียนระดับโลก “ศิลาจารึก”

ศิลาจารึก หลักที่ ๑ จัดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การปกครอง การค้า และวัฒนธรรมของสมัยสุโขทัยที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยและนานาชาติเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ ยูเนสโกจึงได้จดทะเบียนระดับโลก ศิลาจารึก หลักที่ ๑ พ่อขุนรามคำแหง ภายใต้งานโครงการมรดกความทรงจำของโลก โดยวัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ การอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกความทรงจำที่เป็นเอกสาร วัสดุ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เช่น กระจาย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อทัศนูปกรณ์ ซึ่งวัสดุ เอกสาร หรือข้อมูลแต่ละอย่างต้องมีความสำคัญระดับนานาชาติ มีการเก็บรักษาในความทรงจำระดับประเทศและระดับภูมิภาค

เมื่อยูเนสโกประกาศจดทะเบียนมรดกโลกแล้ว ประเทศเจ้าของมรดกโลกจะมีพันธกรณีทางปัญญาและทางศีลธรรมที่จะต้องอนุรักษ์มรดกโลกนั้นให้อยู่ในสภาพที่ดี รวมถึงต้องเผยแพร่ความรู้แก่นุชนรุ่นหลังทั่วประเทศและทั่วโลก เพื่อให้มรดกดังกล่าวอยู่ในความทรงจำของคนในประเทศและในโลกนี้ตลอดไป

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ศิลปจารึก หลักที่ ๑

คำชี้แจง ๑. นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปขั้นตอนในการเขียนเรียงความตามความรู้ความเข้าใจของ
นักเรียนเอง

พิจารณาจากการเขียนของนักเรียน

๒. เลือกเขียนเรียงความเรื่องต่อไปนี้เพียง ๑ เรื่อง โดยเขียนโครงเรื่องเรื่องที่เขียนประกอบ

- ๑) อักษรไทยความภูมิใจของคนทั้งชาติ
- ๒) การอนุรักษ์และสืบสานความเป็นไทย
- ๓) เยาวชนไทยกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- ๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๕) ความสามัคคี

พิจารณาจากการเขียนของนักเรียน

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณาสัตว์ในป่า

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้ แล้วอธิบายความ พร้อมบอกลักษณะเด่นของบทร้อยกรอง

๑. เลียงผาอยู่ภูเขา หนาวพรายเพราเขาแป้นปลาย
 รูปร่างอย่างแพะหมาย ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

แนวคำตอบ บทร้อยกรองนี้เป็นการบรรยายลักษณะของเลียงผา ซึ่งมีลักษณะรูปร่างเหมือนแพะ มีหนวดปลายเขาโค้งไปด้านหลัง ขนหยาบ และมีกลิ่นสาบเหมือนแพะ โดยการใช้การสรรคำเพื่อบรรยายลักษณะเด่นของเลียงผา ทำให้เกิดนิมิตภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒. กระจงกระจิดเตี้ย วังเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู
 เหมือนกวางอย่างตาหุ มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

แนวคำตอบ บทร้อยกรองนี้เป็นการบรรยายลักษณะของกระจง ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีรูปร่างขนาดเล็กและมีเขี้ยวเล็ก ๆ สองข้าง โดยการใช้คำว่า “กระจิด” และ “เตี้ย” เพื่อให้เห็นว่าเป็นสัตว์ขนาดเล็ก และใช้คำว่า “เรี่ยเรี่ย” เพื่อเน้นย้ำถึงความเตี้ยของกระจง รวมถึงใช้คำว่า “สร้อยแถมสอง” เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของเขี้ยวที่โค้งออกมาคล้ายสายสร้อย

๓. ผูลิงใหญ่้อยกระจู้ย ชะนีอยู่อุ้ยร้องหา
 ผูล่างหว่างพุกษา ค่างโจนไล่ไขว่ปลายยาง

แนวคำตอบ บทร้อยกรองนี้เป็นการบรรยายกิริยาอาการและการเคลื่อนไหวของผูลิง ชะนี และค่าง ซึ่งเป็นสัตว์ที่ไม่อยู่นิ่ง ชอบขยับและกระโจนจากต้นไม้ต้นหนึ่งไปอีกต้นหนึ่ง โดยการใช้คำที่แสดงภาพเคลื่อนไหว เช่น “โจน” “ไล่” “ไขว่” และคำเลียนเสียง เช่น “อู๋อู๋” ซึ่งเป็นเสียงร้องของชะนี

๔. ดูหนูสู่รุ่ง งูสุดสู่หนูสู่
 หนูงูสู่อยู่ หนูงูสู่หนูงู

แนวคำตอบ บทร้อยกรองนี้เป็นการพรรณนาการต่อสู้ระหว่างหนูกับงู โดยการเล่นคำสัมผัสที่ใช้สระเสียงเดียวกันหมด คือ สระอู ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการต่อสู้ระหว่างหนูกับงูได้ชัดเจน ทั้งรูปร่าง ลักษณะ ท่วงท่าการต่อสู้ที่ดุร้ายฉับไว และมีเสียงขู่ซึ่งกันและกัน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณาสัตว์ในป่า

- คำชี้แจง ๑. จับคู่กับเพื่อน ฝึกอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้ โดยสอดคล้องอารมณ์ตามลักษณะและเนื้อเรื่อง
อย่างเหมาะสม แล้วผลิตกันประเมินตามแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
๒. ท่องจำบทร้อยกรองต่อไปนี้กับครูทีละคน ครูประเมินตามแบบประเมินการท่องจำ
บทร้อยกรอง

ยุงทองย่องเยื้องย่าง	รำรางช่างช่างฟ้ายาง
ปากหงอนอ่อนสำอาง	ช่างรำเล่นเดินตามกัน
ยุงทองย่องย่างเยื้อง	รำฉวาง
รายรายฟ้ายเฟื่องหาง	เจ็ดหน้า
ปากหงอนอ่อนสำอาง	ลายเลิศ
รำเล่นเดินงามหวัง	ปีกป้องเป็นเพลง
นกเขาเข้าเคียงคู่	ก่งคอกคู่ชานัน
กระทาทักปีกกรอกัน	บ้างขันไขว้ไถ่ลามชน
นกเขาคันคู่คู่	เคียงขยัน
คอก่งคู่ชานัน	คั่นหน้า
กระทาทักปีกกรอกัน	เสียงเฉื่อย
ลามไถ่ไขว้ขันจ้ำ	แปลกขื่นแทง
คูนสูงสูง	งูดสู้นสูง
หนูงสู้อยู่	รูปงูหนูงู
คูนขู่คู่คู่	พรวพรว
หนูงสูง	สูดสู
งูสู้นหนูงู	งูอยู่
หนูงสู้งู	รูปงูมู

ใบความรู้เรื่อง การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณาสัตว์ในป่า

การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดวัตถุประสงค์

การพูดและการเขียนแต่ละครั้ง จะต้องตั้งวัตถุประสงค์ว่าพูดหรือเขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะทำให้เตรียมการพูดหรือการเขียนได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งยังสามารถตรวจสอบได้อีกด้วยว่าสามารถพูดหรือเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และบรรลุผลเพียงใด

๒. กำหนดขอบเขต

การกำหนดขอบเขตเป็นการกำหนดความยากง่ายของเรื่องที่จะพูดและเขียน ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้ฟังและผู้อ่าน

๓. รวบรวมข้อมูล

เป็นการศึกษาค้นคว้าจากตำรา สิ่งพิมพ์และสื่อต่าง ๆ เพื่อให้มีข้อมูลมากพอที่จะพูดหรือเขียนเพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุด และข้อมูลที่ใช้ประกอบการพูดหรือการเขียนนั้นควรเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือและตรวจสอบได้

๔. วางโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องในการพูดและการเขียนส่วนใหญ่ จะแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ นำเรื่อง เนื้อเรื่อง และสรุป

๕. เรียบเรียงเรื่อง

เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมไว้และวางโครงเรื่องไว้แล้วมานำเสนอ โดยเติมรายละเอียดประเด็นที่ต้องการลงไปให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด

๖. นำเสนอเรื่อง

การนำเสนอด้วยการพูด เป็นการนำเรื่องที่เตรียมไว้ไปพูด ต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก

การนำเสนอด้วยการเขียน เป็นการนำเรื่องที่เตรียมไว้ไปเขียน ซึ่งรวมอยู่ในขั้นตอนการเรียบเรียงเรื่อง

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง

ตอน พรรณนาสัตว์ในป่า

คำชี้แจง ดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนบรรยายภาพตามความคิดเห็นของนักเรียนเอง

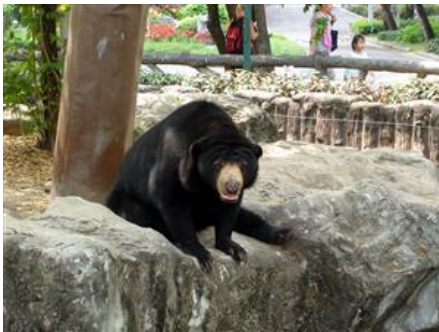
๑.

แนวคำตอบ

ป่าไม้และสัตว์ป่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมานาน การอนุรักษ์ป่าไม้ก็ถือเป็นการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าได้เช่นกัน เพราะหากป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์ป่าก็จะไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่สามารถขยายพันธุ์ ทำให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์ได้ ดังนั้นเราทุกคนจึงควรร่วมมือร่วมใจกันรักษาป่าและสัตว์ป่าให้อยู่คู่กัน เพื่อให้ลูกหลานมีสิทธิเพียงแค่มองภาพถ่ายของสัตว์ป่าที่หายากเท่านั้น

๒.

แนวคำตอบ

สัตว์ทุกตัวย่อมต้องการอิสรภาพ การนำสัตว์ที่อยู่ในป่ามาเลี้ยงในเมืองถือเป็นการทำร้ายสัตว์ ทำให้สัตว์ถูกกักขัง โคตรเดี่ยว และเมื่อใดที่สัตว์ได้กลับเข้าไปสู่ป่าก็จะไม่สามารถหาอาหารเองได้ เพราะเคยชินกับการให้อาหารของมนุษย์ จึงไม่รู้วิธีหาอาหาร และดำรงชีวิตอยู่ในป่าด้วยความยากลำบาก

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง โคลงภาพพระราชพงสาวดาร

คำชี้แจง ดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนบรรยายความรู้สึกหรือความประทับใจถึงวีรกรรมของสมเด็จพระสุริโยทัย

แนวคำตอบ

จากภาพนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ความเสียสละเพื่อส่วนรวมของสมเด็จพระสุริโยทัยแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความกตัญญู อันเป็นคุณธรรมอีกประการหนึ่ง โดยพระองค์ทรงยอมสละพระชนม์ชีพเพื่อพระราชสวามีและเพื่อรักษาเอกราชของชาติบ้านเมือง โดยได้ขับช้างอลันเข้ากั้นพระราชสวามีให้พ้นจากข้าศึกศัตรูจนถูกพระเจ้าแปรจ้วงฟันด้วยพระแสงของ้าวสิ้นพระชนม์บนหลังช้าง วีรกรรม ของพระองค์จึงเป็นสิ่งที่ช่วยปลุกจิตสำนึกของเยาวชนรุ่นหลังให้เห็นคุณค่าของความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การขับเสภา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก

ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก

คำชี้แจง ๑. ฝึกขับเสภาเรื่อง บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิสวกรรมาและสามัคคีเสวก แล้วเขียนอธิบาย
ลักษณะของการขับเสภา

การขับเสภา เป็นการอ่านทำนองเสนาะที่ใช้กรับเป็นเครื่องประกอบ ผู้ขับจะต้องขยับกรับให้เข้า
ทำนองด้วย แต่เดิมใช้ขับเสภาเล่นนิทานหรือเรื่องราวที่แต่งด้วยกลอน เช่น เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ต่อมา
ในสมัยรัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีการดัดแปลงการขับเสภาให้รับด้วยดนตรีปี่พาทย์ เพื่อใช้ใน
การแสดงละครหรือประกอบการรำ เรียกว่า เสภารำหรือเสภาทรงเครื่อง

ลีลาในการขับเสภา มี ๓ ทำนอง คือ ทำนองไทย ทำนองลาว และทำนองมอญ โดยทั่วไปมักจะขับ
เป็นทำนองไทย จะใช้ทำนองลาวเมื่อเนื้อความกล่าวถึงตัวละครที่เป็นลาว เช่น เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน
ตอนที่บ่าวลาวทำขวัญพลายงาม ส่วนทำนองมอญจะใช้ขับตอนที่เกี่ยวกับพวกมอญ เช่น เสภาเรื่อง ขุนช้าง
ขุนแผน ตอนที่บ่าวมอญทำขวัญพลายงาม

การขับเสภาทำนองไทย มีการขึ้นต้นการขับได้ ๓ แบบ คือ

๑. ขึ้นเดี่ยว ใช้ขับบทที่กระชับ ฉับไว แสดงความรวดเร็ว อารมณ์โกรธ

๒. สองชั้น ใช้สำหรับแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ที่ไม่รุนแรง

๓. สามชั้น ใช้เป็นบทนำหรือบทเริ่มต้นที่ส่งผ่าเผย เป็นพวกเทศาคัดลีลาที่สูงส่ง

๒. แต่งกลอนเสภาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความยาวไม่น้อยกว่า ๒ บท

พิจารณาจากการเขียนของนักเรียน

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์นิสัยตัวละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ เรื่อง โคลงสุภาษิต พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

คำชี้แจง วิเคราะห์ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครต่อไปนี้

ราชสีห์

แนวคำตอบ เป็นสัตว์ที่ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าป่า มีความหึงในความเป็นใหญ่ของตนโดยไม่มองผู้ที่อ่อนแอ
กว่า

หนู

แนวคำตอบ เป็นสัตว์ที่อ่อนแอ แต่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และกตัญญูรู้คุณผู้อื่น

บิดา

แนวคำตอบ รักบุตร อยากให้บุตรทั้งหลายรักและสามัคคีกัน

บุตร

แนวคำตอบ ไม่รักใคร่สามัคคีกัน ชอบทะเลาะวิวาททำให้บิดาไม่สบายใจ

สุนัขป่า

แนวคำตอบ เป็นสัตว์ที่เกรง ทำตัวเป็นอันธพาล รังแกสัตว์ที่อ่อนแอกว่าอย่างไร้เหตุผล

ลูกแกะ

แนวคำตอบ อ่อนน้อมอ่อนตน พูดยาอ่อนหวาน มีเหตุผล

กระต่าย

แนวคำตอบ หยิ่งในความเร็วและความฉลาดของตนเอง และมีความประมาท

เต่า

แนวคำตอบ มีความมุ่งมั่น อดทนสูง

๒. แบบบันทึกและแบบประเมินต่าง ๆ

แบบประเมินสมรรถนะทางภาษาไทยและภาระงานของนักเรียน

โดยใช้มิติคุณภาพ (Rubrics)

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ร.ร.	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				ผลการประเมิน	
		ทำนองถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ลีลา อารมณ์ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผ่าน / ไม่ผ่าน
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ร.ด.-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						ผลการประเมิน	
		ทำงทำนองถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ออกเสียงชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	ความคล่องแคล่วชัดเจน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ลีลา จังหวะ อารมณ์ (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผ่าน ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

- ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้
- ระดับ ๔ ดีมาก

ระดับ ๓ ดี

ระดับ ๒ พอใช้

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง
- คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการท่องจำบทร้อยกรอง

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ทำงานถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ออกเสียงชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ท่องจำครบถ้วน (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	การใช้น้ำเสียงลีลาอารมณ์ความรู้สึก (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านสรุปความ (จับใจความ วิเคราะห์ ตีความ)

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน							รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่อง (๕ คะแนน)	จับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (๕ คะแนน)	การเรียงลำดับเหตุการณ์/เนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	ความถูกต้องของเนื้อหา (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาถูกต้อง (๕ คะแนน)			ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบ/ความถูกต้อง (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๑๐ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)	ความคิดสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนจดหมาย

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						ผลการประเมิน	
	ความถูกต้องของรูปแบบ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับบุคคล และความนิยม (๕ คะแนน)	เนื้อหาของจดหมายตรงตามจุดประสงค์ (๑๐ คะแนน)	สำนวน ไวยากรณ์ ความสละสลวย (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	องค์ประกอบ (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๕ คะแนน)	การใช้สำนวนโวหาร (๕ คะแนน)	อักขรวิธี (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนบันทึก

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องตามรูปแบบ (๕ คะแนน)	การลำดับเนื้อความหรือเรื่องราว (๕ คะแนน)	การใช้สำนวนภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการกรอกแบบรายการ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ข้อ- สําคัญ	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๕ คะแนน)	ความสะอาด (๕ คะแนน)	ความถูกต้อง (๕ คะแนน)	ความครบถ้วน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนรายงาน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ร.ด.- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน						ผลการประเมิน
	รูปแบบถูกต้อง (๕ คะแนน)	เนื้อหาสอดคล้องกับเรื่อง (๕ คะแนน)	การนำเสนอ การเรียงลำดับเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	การใช้ภาษา สละสลวยถูกต้อง (๕ คะแนน)	การอ้างอิงถูกต้อง (๕ คะแนน)	รูปแบบครบถ้วน สวยงาม (๕ คะแนน)	
							รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)
๑							ผ่าน
๒							ไม่ผ่าน
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๑-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนรายงานโครงการ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ลำดับ- ข้อ-สฤด	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	รูปแบบถูกต้อง (๕ คะแนน)	ดำเนินงานตามขั้นตอน (๕ คะแนน)	หลักฐานสอดคล้องกับข้อมูล (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	มีความรับผิดชอบ (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการแต่งคำประพันธ์

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบฉันท์ลักษณ์ (๕ คะแนน)	การเลือกสรรถ้อยคำ (๓ คะแนน)	ความหมาย/เนื้อหา (๕ คะแนน)	ความไพเราะ (๑ คะแนน)	ความคิดสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนแผนโครงเรื่อง/แผนภาพความคิด

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		การกำหนดหัวข้อ (๖ คะแนน)	ประเด็นสำคัญของเรื่อง (๖ คะแนน)	การลำดับความคิด (๖ คะแนน)	การใช้จำนวนภาษา (๖ คะแนน)	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๖ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการคัดลายมือ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล				รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
				ทำท่าทางการเขียน (๒ คะแนน)	ตัวอักษรมีรูปแบบเดียวกัน (๓ คะแนน)	วางตำแหน่งสระและเครื่องหมายถูกต้อง (๔ คะแนน)	การเว้นช่องไฟเท่ากัน (๔ คะแนน)	ความเรียบร้อยสวยงาม (๔ คะแนน)	การเว้นวรรคตอนถูกต้อง (๓ คะแนน)	ผ่าน ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดแสดงความคิดเห็น

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน							ผลการประเมิน	
	พูดตรงตามวัตถุประสงค์ (๕ คะแนน)	พูดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	ลำดับเนื้อเรื่องและความคิดเห็นได้ต่อเนื่อง (๕ คะแนน)	พูดเสียงดังชัดเจน น้ำเสียงนุ่มนวล (๕ คะแนน)	ใช้ภาษาสุภาพ (๕ คะแนน)	การเกริ่น-สรุปเรื่อง (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดเล่าเรื่อง/เล่าเหตุการณ์/เล่านิทาน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ร.ด.-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		เนื้อหาเรื่องที่เล่า (๕ คะแนน)	การลำดับใจความ (๕ คะแนน)	การใช้คำเชื่อม อารมณ์ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพ (๕ คะแนน)	มารยาทในการพูด (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการฟังและการดู

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ร.ร.- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					ผลการประเมิน
	กระตือรือร้นที่จะฟังและดู (๔ คะแนน)	ตั้งใจฟังและดู (๔ คะแนน)	แสดงความพอใจในการฟังและการดู (๔ คะแนน)	ถาม-ตอบเรื่องที่ฟังและดู (๔ คะแนน)	ร่วมกิจกรรมการฟังและการดู (๔ คะแนน)	
						รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)
๑						ผ่าน
๒						ผ่าน
๓						ผ่าน
๔						ผ่าน
๕						ผ่าน
๖						ผ่าน
๗						ผ่าน
๘						ผ่าน
๙						ผ่าน
๑๐						ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ผลการ ประเมิน	รายการประเมิน										ชื่อ-สกุล	ร.ด.-	
	ผ่าน	จับหนังสือหรือบทอ่านได้ถูกต้อง (๕ คะแนน)											๑
	ไม่ผ่าน	วางระยะห่างจากสายตาได้เหมาะสม (๕ คะแนน)											๒
		อ่านในที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ (๕ คะแนน)											๓
		อ่านในที่ที่สบายผ่อนคลาย ไม่เกร็ง (๕ คะแนน)											๔
		มีสมาธิในการอ่าน (๕ คะแนน)											๕
		อ่านคำถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)											๖
		เว้นวรรคตอนถูกต้อง (๕ คะแนน)											๗
		อ่านคล่องไม่ตะกุกตะกัก (๕ คะแนน)											๘
		รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)											๙
													๑๐
													๑๑
													๑๒
													๑๓
													๑๔
													๑๕

เกณฑ์การประเมิน
ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน									ผลการประเมิน	
	ทำทางในการนั่งถูกต้อง	จับดินสอ ปากกาถูกวิธี	วางสมุดถูกต้อง	วางแขนถูกต้อง	เขียนพยัญชนะ สระ ตัวสะกด ถูกต้อง	มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	เสร็จทันตามกำหนดเวลา	ตั้งใจ มีความเพลิดเพลินในการเขียน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการฟังและการดู

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		ตั้งใจฟัง มองผู้พูดอย่างสนใจ	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	ไม่นำงานอื่นขึ้นมาทำ	ไม่พูดสอดแทรก	ซักถามในเวลาที่เหมาะสม	ขออนุญาตหรือเคารพผู้พูด	ปรับเปลี่ยนเมื่อสนใจ	ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการพูด

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน							ผลการประเมิน	
		มองผู้ฟังอย่างสนใจ	พูดให้ผู้อื่นอย่างทั่วถึง	พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน	ใช้ทำทางประกอบการพูด	พูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง เหมาะสม	ขออนุญาตซักถามอย่างสุภาพ	ไม่พูดขัดจังหวะผู้อื่น	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน									ผลการ ประเมิน
	ไม่อ่านสิ่งจรรีบกวานผู้อื่น (๕ คะแนน)	ไม่เล่นขณะทีอ่าน (๕ คะแนน)	ตั้งใจอ่าน (๕ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ (๕ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการอ่าน (๕ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการอ่าน (๕ คะแนน)	ปรับปรุงการอ่านตามคำแนะนำ (๕ คะแนน)	ให้ความรู้เกี่ยวกับกาอ่าน (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	
๑										ผ่าน
๒										ผ่าน
๓										ผ่าน
๔										ผ่าน
๕										ผ่าน
๖										ผ่าน
๗										ผ่าน
๘										ผ่าน
๙										ผ่าน
๑๐										ผ่าน
๑๑										ผ่าน
๑๒										ผ่าน
๑๓										ผ่าน
๑๔										ผ่าน
๑๕										ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ช่อ-สกุล	รายการประเมิน											ผลการประเมิน	
	เขียนให้อ่านง่าย สะอาด (๔ คะแนน)	ไม่จัดเขียนในที่สาธารณะ (๔ คะแนน)	ใช้ภาษาเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล (๔ คะแนน)	ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย (๔ คะแนน)	ตั้งใจเขียน (๔ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการเขียนหนังสือ (๔ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการเขียน (๔ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการเขียน (๔ คะแนน)	ปรับปรุงการเขียนตามคำแนะนำ (๔ คะแนน)	ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับการเขียน (๔ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑													
๒													
๓													
๔													
๕													
๖													
๗													
๘													
๙													
๑๐													
๑๑													
๑๒													
๑๓													
๑๔													
๑๕													

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงานกลุ่ม

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ความถูกต้องของงาน (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	วิธีการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
๑๒							
๑๓							
๑๔							
๑๕							

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- เลข	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน									รวมคะแนน (๑๖ คะแนน)	ผลการประเมิน			
	ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การตอบคำถาม (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (๒ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ (๒ คะแนน)	พอใจกับความก้าวหน้าของงาน (๒ คะแนน)	ค.		อ	ด	จ	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														
๙														
๑๐														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๓-๑๖ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๐-๑๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๖-๘ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๕ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ลำดับ- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ความสนใจ (๔ คะแนน)	การตอบคำถาม (๔ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๔ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๔ คะแนน)	ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม

เรื่อง _____

ชั้น _____

วันที่ _____

เดือน _____

พ.ศ. _____

ร.ด.- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน											ผลการ ประเมิน
	ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การแบ่งหน้าที่งานที่ทำได้ (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การตัดสินใจร่วมกัน (๒ คะแนน)	บรรยากาศในการทำงาน (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือ (๒ คะแนน)	การเคารพข้อตกลงของกลุ่ม (๒ คะแนน)	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	การปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ (๒ คะแนน)	ความพอใจกับความสำเร็จของงาน (๒ คะแนน)	รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	
๑												ผ่าน
๒												
๓												ไม่ผ่าน
๔												
๕												
๖												
๗												
๘												
๙												
๑๐												

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการตรวจผลงาน

เรื่อง _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้อง (๔ คะแนน)	ลายมือสวยงาม อ่านง่าย (๔ คะแนน)	ความสะอาด (๔ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)	ความรับผิดชอบ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก

คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง

คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

ที่- ข้อ- สกุล		รายการประเมิน				รวมรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ผลการประเมิน	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
๑๔								
๑๕								

เกณฑ์การประเมิน

รายการ	เกณฑ์การประเมิน			
	ระดับ ๔ ดีมาก	ระดับ ๓ ดี	ระดับ ๒ พอใช้	ระดับ ๑ ปรับปรุง
ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์บางส่วน ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
เนื้อหาของโครงการ	เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี	เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ครบถ้วน ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข การสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
กระบวนการทำงาน	มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงาน ประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน	มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงาน ประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน	มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติงาน ประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม	มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ
การนำเสนอโครงการ	สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไปในแต่ละรายการ จำนวน ๓ ใน ๔ รายการ

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

ที่- ข้อ-สกุล		รายการประเมิน					สรุป	ผ่าน	ไม่ผ่าน
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ			
๑							รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ		
๒									
๓									
๔									
๕									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๕ ด้าน

๑. กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- ๔ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
 ๓ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
 ๒ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้
 ๑ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

๒. วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- ๔ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
 ๓ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
 ๒ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
 ๑ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

๓. ลงมือปฏิบัติตามแผน

- ๔ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- ๓ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- ๒ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- ๑ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

๔. สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- ๔ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง
- ๓ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง แต่ขาดความต่อเนื่อง
- ๒ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- ๑ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

๕. เขียนรายงานนำเสนอ

- ๔ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- ๓ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- ๒ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- ๑ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไป จำนวน ๓ ใน ๕ รายการ

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ และมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้ออกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริง สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อชิ้นงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
๑. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	_____ _____
๒. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____ _____
๓. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____ _____
๔. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)	_____ _____

ความคิดเห็นของครูหรือที่ปรึกษา _____ _____ _____ _____
--

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง _____ _____ _____ _____

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา _____ _____ _____ _____

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
๒. แนวความคิดหลัก				
๓. การประเมินผล				
๔. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๔ ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
	๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ
๔	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน และจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
๓	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วน และส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
๒	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนใหญ่ แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
๑	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญ และการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
	๒. แนวความคิดหลัก
๔	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
๓	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
๒	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทยบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
๑	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ภาษาไทยน้อยมาก

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
	๓. การประเมินผล
๔	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
๓	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
๒	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
๑	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมาก และไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
	๔. การนำเสนอ
๔	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นส่วนใหญ่
๒	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
๑	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
๔	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการ หรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
๓	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาด หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
๒	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
๑	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้